

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBOS
IŠVADA DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS VIETOS VEIKLOS GRUPIŲ
VEIKLOS VYKDYMO IR PRIEŽIŪROS VEIKLOS SRITYJE**

TURINYS

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI.....	2
2. KORUPCIJOS RIZIKA VIETOS VEIKLOS GRUPIŲ VEIKLOS VYKDYMO IR PRIEŽIŪROS VEIKLOS SRITYJE.....	4
2.1 Nustatytas reikalavimas vietos veiklos grupių veikloje dalyvauti tik vietos valdžios kaip viešojo sektoriaus atstovams eliminuoja galimybę kitoms viešojo sektoriaus organizacijoms dalyvauti vietos veiklos grupių veikloje	10
2.2 Ne visada viešai skelbiami vietos plėtros strategijų pakeitimai, pagal kuriuos galima nustatyti pokyčius.....	13
2.3 Vertinant vietos plėtros strategijos kokybę balai skiriami pagal kriterijų, kuris neatspindi realaus siekiamo sukurti darbo vietų skaičiaus.....	16
2.4 Nėra reglamentuoto planuotų sukurti darbo vietų skaičiaus mažinimo apskaičiavimo procesu.....	17
2.5 Atskirais atvejais vietos projektų atrankos kriterijai neskatina potencialių pareiškėjų teikti projektų	26
2.6 Nenustatytas minimalus balų skaičius vertinant žuvininkystės regionų vietos projektų kokybę	28
2.7 Neaišku, kokias atvejais kaimo vietovių vietos plėtros vykdytoja turi suderinti kvietimo teikti vietos projektus dokumentus su Agentūra.....	29
2.8 Nėra reikalavimo skelbti viešą atranką į laisvą vietos plėtros strategijos vykdytojos darbuotojo pareigas	29
2.9 Nustatyti naujo nario priėmimo ir buvusių narių pašalinimo atvejai kelia abejonių tokių sprendimų pagrįstumu.....	33
2.10 VPS vykdytojos valdymo organo narių nusišalinimai dėl ryšių su vietos projektų pareiškėjais buvo nepriimti dėl kvorumo nesusidarymo	35
2.11 Tobulintinas vietos projektų vertinimo procesas, nes projektus teikia ir su VPS vykdytoja susiję asmenys.....	36
2.12 Nustatytos sąsajos tarp viešųjų pirkimų organizatorių ir viešųjų pirkimų laimėtojų	44
2.13 Tobulintinas VPS vykdytojos kelionių išlaidų ir darbo laiko sąnaudų vertinimo procesas	46
3. MOTYVUOTOS IŠVADOS (PASTABOS).....	53
4. PASIŪLYMAI.....	56
5. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ĮVERTINTI TEISĖS AKTAI, DOKUMENTAI IR INFORMACIJA	58

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI

Korupcijos rizikos analizė vietos veiklos grupių veiklos vykdymo ir priežiūros srityje atlikta pirmą kartą. Pagal Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių 6.37 punktą¹, vietos veiklos grupė (toliau – VVG) – trims sektoriams: pilietinei visuomenei, verslui ir vietos valdžiai atstovaujantis viešasis juridinis asmuo, savo veikla siekiantis įgyvendinti tam tikros teritorijos plėtros tikslus ir tenkinti tos teritorijos gyventojų bei jų bendruomenių poreikius. Dažniausias VVG statusas yra asociacija, kurią sudaro bendruomenės ir kitos nevyriausybinės organizacijos (toliau – NVO), verslo ir savivaldybės atstovai. Šiuo metu veikiančios VVG skirstomos į tris rūšis: miesto, kaimo vietovių bei žvejybos ir akvakultūros, kurios kartais vadinamos žuvininkystės, regiono VVG.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę vertinome Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – ŽŪM) ir Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA arba Agentūra) vykdomą kaimo vietovių bei žvejybos ir akvakultūros regionų VVG veiklos priežiūrą, VVG atrinktų projektų įgyvendinimo kontrolę, taip pat pačių VVG veiklą.

Analizuotas laikotarpis nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d., tačiau dėl ilgesnio už analizuojamą laikotarpį finansavimo laikotarpio kai kuriais atvejais pateikiama pavyzdžių iš ankstesnio laikotarpio bei aktualių pavyzdžių ir iš vėlesnio nei analizuojamas laikotarpio.

Tikslas – antikorupcinio požiūriu įvertinti ŽŪM ir NMA veiklą VVG veiklos kontrolės srityje bei VVG projektų atranką bei pačios VVG administravimo veiklą, nustatyti korupcijos rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidų darbuotojams padaryti korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, ir pateikti pasiūlymus, kurie padėtų geriau valdyti nustatytus korupcijos rizikos veiksnius ir VVG veiklos vykdymą bei jos priežiūrą padarytų skaidresnę.

Uždaviniai:

1. Nustatyti teisinio reglamentavimo trūkumus, kurie sudaro prielaidas korupcijai pasireikšti.
2. Išanalizavus praktinį procedūrų vykdymą, nustatyti teisės aktų įgyvendinimo problemas, susijusias su korupcija.
3. Pasiūlyti korupcijos riziką ir (ar) jos veiksnius mažinančias priemones.

Objektas – ŽŪM, NMA ir kaimo vietovių bei žvejybos ir akvakultūros VVG veikla analizuojamoje veiklos srityje.

Subjektas – ŽŪM, NMA ir kaimo vietovių bei žvejybos ir akvakultūros regionų VVG.

Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai:

1. Teisės aktų ir dokumentų turinio analizė.

¹ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymas Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“. Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c0d6c9f0803611e6a0f68fd135e6f40c/wfPewYPLJg?jfwid=uhh8sg4e4>

2. Interviu metodas (subjektų atstovams pateikti klausimai).

3. Prieinamos informacijos stebėjimas ir analizavimas (duomenų bazės, interneto svetainės, informacija žiniasklaidoje ir pan.).

Atliekant korupcijos rizikos analizę išnagrinėta ir (ar) įvertinta:

1. Išvados dėl korupcijos rizikos analizės 1 priede nurodyti teisės aktai, dokumentai ir informacija.

2. ŽŪM, NMA ir VVG interneto svetainėse skelbiama informacija, susijusi su analizuojama veiklos sritimi.

3. ŽŪM, NMA ir VVG atstovų raštu, elektroniniu paštu², telefonu ar per susitikimus pateikta informacija apie darbo praktiką ir veiklos rezultatus analizuojamose veiklos srityse.

Korupcijos rizikos analizės išvados padarytos remiantis nurodytų dokumentų, duomenų ir kitų šaltinių analize. Rengiant išvadą taip pat buvo atsižvelgta į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 patvirtintos Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos³ 15 punkte nustatytus kriterijus, įvertinant:

- 1) išvadas dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės;
- 2) sociologinių tyrimų duomenis;
- 3) galimybę vienam darbuotojui priimti sprendimus analizuojamose srityse;
- 4) darbuotojų ir padalinių atstumą nuo centrinio padalinio;
- 5) darbuotojų savarankiškumą priimant sprendimus ir sprendimų priėmimo diskreciją;
- 6) darbuotojų ir padalinių priežiūros ir kontrolės lygį;
- 7) laikymąsi įprastos darbo tvarkos;
- 8) darbuotojų rotacijos lygį;
- 9) atliekamos veiklos ir sudaromų sandorių dokumentavimo reikalavimus;
- 10) teisės aktų priėmimo ir vertinimo sistemą;
- 11) veiklos, dokumentų viešumą ir prieinamumą visuomenei.

Korupcijos rizikos analizės išvados padarytos remiantis nurodytų dokumentų ir duomenų analize. Jeigu dokumentų ar duomenų nebuvo pateikta, buvo laikoma, kad jų nėra.

² dokumentai@stt.lt ir agne.putrimiene@stt.lt

³ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.B96A881B578F>.

2. KORUPCIJOS RIZIKA VIETOS VEIKLOS GRUPIŲ VEIKLOS VYKDYMO IR PRIEŽIŪROS VEIKLOS SRITYJE

Kaip ir minėjome tiek kaimo vietovių VVG, tiek žvejybos ir akvakultūros regionų VVG atstovauja pilietinei visuomenei, verslui ir vietos valdžiai. Dažniausias VVG statusas yra asociacija, kurią sudaro bendruomenės ir kitos NVO, verslo ir savivaldybės atstovai. Nors viename regione gali būti įsteigta keletas VVG, tačiau finansavimas skiriamas tik vienos VVG parengtai vietos plėtros strategijai (toliau – VPS) įgyvendinti. Pažymėtina, kad nebuvo atvejų, kai daugiau nei viena VVG būtų pateikusi paraišką VPS įgyvendinimui tame pačiame regione, todėl VPS atranka nebuvo vykdyta. Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros strategijos sąvoka apibrėžta 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013⁴ 2 straipsnio 19 punkte, kuriame nustatyta, kad tai – nuoseklus veiksmų, kuriais siekiama įgyvendinti vietos tikslus ir tenkinti vietos poreikius, rinkinys, kuriuo prisidedama siekiant Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos tikslų ir kuri parengia ir įgyvendina vietos veiklos grupę. To paties reglamento 34 straipsnyje nustatyta, kad vietos veiklos grupės rengia ir įgyvendina bendruomenės inicijuotos vietos plėtros strategijas. Viena iš VVG užduočių yra paramos paraiškų priėmimas ir vertinimas. Taigi VVG kaip bendruomenės inicijuotos VPS rengėjo ir įgyvendintojo funkcija įtvirtinta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu.

Nacionaliniai teisės aktai, reglamentuojantys kaimo vietovių ir žuvininkystės regionų VVG rengiamų VPS atrankos, VPS administravimo ir vietos plėtros projektų atrankos ir įgyvendinimo tvarkas nurodyti žemiau pateikiamoje lentelėje.

	Kaimo vietovių VVG veiklą reglamentuojantys teisės aktai	Žuvininkystės regionų VVG veiklą reglamentuojantys teisės aktai
<i>Programos administravimas</i>	Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos administravimo taisyklės , patvirtintos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 ⁵	Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos administravimo taisyklės , patvirtintos žemės ūkio ministro 2015 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. 3D-75 ⁶
<i>Vietos plėtros strategijų atranka: rengimas, teikimas, vertinimas ir tvirtinimas</i>	Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklės , patvirtintos žemės ūkio ministro 2015 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 3D-343 ⁷	Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonės „ Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas “ įgyvendinimo taisyklės , patvirtintos žemės ūkio ministro 2016 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. 3D-298 ⁸

⁴ Prieiga internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1303&from=lt>

⁵ Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalActEditions/lt/TAD/249372e02d6411e4903eff5f3f3358d2?faces-redirect=true>

⁶ Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalActEditions/lt/TAD/d88d6890b30211e486d695b7d843f736>

⁷ Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalActEditions/lt/TAD/39e88ac0f37211e4b16bd89f28797001>

⁸ Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/bb2b33601ec511e6acbed8d454428fb7/uFmtqeVZNx?jfwid=66gfwvh0r>

<i>Vietos plėtros strategijoms skiriamos paramos dydžio skaičiavimas</i>	Paramos vietos plėtros strategijoms įgyvendinti bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu skyrimo ir skaičiavimo metodika, patvirtinta 2015 m. rugpjūčio 20 d. įsakymu Nr. 3D-647 ⁹	
<i>Vietos plėtros strategijų administravimas</i>	Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklės , patvirtintos žemės ūkio ministro 2016 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. 3D-8 ¹⁰	Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonės „ Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas “ administravimo taisyklės , patvirtintos žemės ūkio ministro 2017 m. sausio 3 d. įsakymu Nr. 3D-5 ¹¹
<i>Vietos projektų, kurių įgyvendinimui pagal VPS priemonės skiriama parama, administravimas</i>	Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklės , patvirtintos žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. 3D-544 ¹²	Žvejybos ir akvakultūros vietos projektų , įgyvendinamų pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklės , patvirtintos žemės ūkio ministro 2017 m. spalio 3 d. įsakymu Nr. 3D-617 ¹³

Be lentelėje nurodytų žemės ūkio ministro įsakymų kiekviena VVG tvirtina savo įstatus bei projektų atrankos komiteto darbo reglamentą.

Bendrai VPS atrankos procesas susideda iš šių etapų:

1. Tam tikroje kaimo vietovėje arba žvejybos ir akvakultūros (vartojama sąvoka – žuvininkystės) regione veikianti VVG, kurios nariai yra pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai, naujam finansavimo laikotarpiui parengia VPS.

2. Kai NMA pagal žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintą paramos paraiškų priėmimo tvarkaraštį paskelbia kvietimą teikti paraiškas, VVG pateikia paraišką įgyvendinti VPS.

3. VVG pateiktos paraiškos ir VPS vertinimą atlieka NMA. Vertinimą sudaro trys etapai: paraiškos administracinės atitikties vertinimas, VVG ir VPS tinkamumo vertinimas bei VPS kokybės vertinimas. Visų vertinimo etapų stebėseną vyko ŽŪM.

4. Pasibaigus VPS kokybės vertinimui NMA, atsižvelgdama į apibendrintus VPS kokybės vertinimo balus ir paramos skyrimo VPS įgyvendinti metodiką nustato siūlomą paramos įgyvendinti VPS sumą. Po VPS kokybės vertinimo NMA parengia VPS vertinimo ataskaitą ir kartu su galutiniu VPS variantu pateikia ją ŽŪM.

5. Sprendimo dėl paramos VPS įgyvendinti skyrimo priėmimo procese dalyvauja projektų

⁹ Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/89d81160477611e59cf1cfda14b526c5?jfwid=a09v2297m>

¹⁰ Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/d187b2e0b64811e5be9bf78e07ed6470/asr>

¹¹ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/978135f0d1a711e68d79c2033f194657>

¹² Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c0d6c9f0803611e6a0f68fd135e6f40c/wfPewYPLJg?jfwid=16rzjwfc1h>

¹³ Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/e3cd7991a93e11e7a65c90dfe4655c64/asr>

atrankos komitetas (toliau – PAK) ir ŽŪM. Tik Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklėse nustatyta, kad VPS atrankos komiteto sudėtis tvirtinama atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu. Dėl Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos vietos plėtros strategijų atrankos komitetas sudarytas žemės ūkio ministro 2017 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. 3D-106. Pagal šiuo metu aktualią įsakymo redakciją komitetą sudaro 24 nariai, iš kurių 13 yra nariai ir 11 yra nariai stebėtojai, neturintys balsavimo teisės. Komisijos nariai atstovauja Žemės ūkio ministeriją, Ekonomikos ir inovacijų ministeriją, Kultūros ministeriją, Aplinkos ministeriją, Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją, Vidaus reikalų ministeriją. Komisijos nariai stebėtojai atstovauja įvairias asociacijas, viešąsias įstaigas ir kt.¹⁴ Kompetentingų institucijų ir ekonominių-socialinių partnerių, pilietinei visuomenei atstovaujančių subjektų atrankos į Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos stebėsenos komitetą, Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos projektų atrankos komitetą ir Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos vietos plėtros strategijų atrankos komitetą principus, kriterijus ir tvarką nustato žemės ūkio ministro 2014 m. rugsėjo 24 d. įsakymu Nr. 3D-646 patvirtintas aprašas¹⁵. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) 2021 m. kovo 3 d. antikorupcinio vertinimo išvadoje Nr. 4-01-1693 „Dėl žemės ūkio ministerijoje sudarytų kolegialių organų veiklą reglamentuojančių teisės aktų“¹⁶ buvo pateiktos antikorupcinės pastabos taip pat ir dėl Žemės ūkio ministro 2014 m. gegužės 7 d. įsakymo Nr. 3D-261, kuriuo sudaryta Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „LEADER programa“ įgyvendinimo darbo grupė bei Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo pažangos tarpinio vertinimo ekspertinių konsultacijų pogrupis.

6. VPS atrankos komitetas pagal Agentūros pateiktas VPS vertinimo ataskaitas, Agentūros posėdžio metu pateiktą informaciją svarsto, ar VPS gali būti finansuojama iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (toliau – EŽŪFKP) ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų (kaimo vietovių VPS atveju) arba bendrai iš EŽŪFKP, Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo (toliau – EJŪRF) ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų (dvisektorių VPS atveju), ir priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą, pavyzdžiui: pritarti arba nepritarti Agentūros VPS vertinimo ataskaitoje nurodytam siūlymui skirti arba neskirti paramą VPS įgyvendinti; Agentūrai įvertinti VPS iš naujo; grąžinti Agentūrai VPS ir pavesti atlikti VVG patikrą vietoje; atidėti sprendimo priėmimą iki kito posėdžio.

7. Sprendimą dėl paramos VPS įgyvendinimui skyrimo priima ŽŪM. NMA, gavusį

¹⁴ Žvejų ir žuvies perdirbėjų asociaciją „Baltijos žvejas“, Lietuvos žuvininkystės produktų gamintojų asociaciją, asociaciją Lietuvos žuvininkystės regionų vietos veiklos grupių tinklas, asociacijų sąjungą „Žuvininkų rūmai“, asociaciją „Alternatyvioji akvakultūra“, Nacionalinės akvakultūros ir žuvų produktų gamintojų asociaciją, Nacionalinę žuvų perdirbėjų ir prekybininkų asociaciją, VšĮ Europos regioninės politikos institutą, Utenos regiono vietos veiklos grupę, Lietuvos savivaldybių asociaciją.

¹⁵ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/2f52d210448a11e483c6e89f9dba57fd/asr>

¹⁶ Prieiga internete: https://e-seimas.lrs.lt/rs/legalact/TAK/1f92924080fe11eb9fc9c3970976dfa1/#_ftn11

sprendimą, rengia paramos sutarties projektą, derina jį su VVG ir siūlo pasirašyti VPS paramos sutartį.

8. VVG, pasirašiusi su Agentūra VPS paramos sutartį, tampa VPS vykdytoja, kuri suderinusi su NMA tvirtina VPS nustatytų priemonių finansavimo sąlygų aprašus, skelbia kvietimus teikti paraiškas, vertina gautas paraiškas ir siūlo NMA skirti finansavimą.

Taigi VPS atrankos, o vėliau ir vietos projektų vertinimo procese dalyvauja ŽŪM, žemės ūkio ministro įsakymais sudarytos komisijos, Agentūra, pačios VVG kaip VPS vykdytojos.

Iš viso analizuojamu laikotarpiu veikė 58 VVG, iš kurių trys VVG yra dvisektorės¹⁷, o tai reiškia, kad jos atitinka tiek kaimo vietovių, tiek žvejybos ir akvakultūros regionų VVG keliamus reikalavimus. Šių VVG sąrašas pateikiamas žemiau esančioje lentelėje.

Žvejybos ir akvakultūros regionų VVG (9+3 dvisektorinės)	Dvisektorinės VVG (3)	Kaimo vietovių VVG (46+3 dvisektorinės)	
1. Šventosios žuvininkystės regiono VVG; 2. Šilutės žuvininkystės regiono VVG; „Žuvėjų kraštas“; 3. Raseinių rajono žuvininkystės VVG; 4. Neringos žuvininkystės regiono VVG Asociacija „Vidmarės“; 5. Klaipėdos žuvininkystės VVG; 6. Šiaulių žuvininkystės regiono VVG; 7. Pietvakarių Lietuvos žuvininkystės regiono VVG; 8. Žuvininkystės regiono VVG „Vilkauda“; 9. Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG.	1. Ignalinos rajono VVG; 2. Utenos regiono VVG; 3. Zarasų-Visagino regiono VVG.	1. Alytaus rajono VVG; 2. Varėnos krašto VVG; 3. Dzūkijos kaimo plėtros partnerių asociacija; 4. Druskininkų VVG; 5. Prienų rajono VVG; 6. Kaišiadorių rajono VVG; 7. Raseinių rajono VVG; 8. Kėdainių rajono VVG; 9. Kauno rajono VVG; 10. Jonavos rajono savivaldybės VVG; 11. VVG „Pajūrio kraštas“; 12. Kretingos rajono kaimo plėtros asociacija; 13. Asociacija „Lamatos žemė“; 14. Skuodo VVG; 15. Sūduvos VVG; 16. Marijampolės VVG; 17. Šakių krašto VVG; 18. Vilkaviškio krašto VVG; 19. Kalvarijos VVG; 20. Biržų rajono VVG;	25. VVG „Pakruojo rajono partnerystė“; 26. Joniškio rajono partnerystės VVG; 27. Kelmės krašto partnerystės VVG; 28. Radviliškio VVG „Radviliškio lyderis“; 29. Šiaulių rajono VVG; 30. Akmenės rajono VVG; 31. Šilalės rajono VVG; 32. Jurbarko rajono VVG „Nemunas“; 33. VVG „Pagėgių kraštas“; 34. Tauragės rajono VVG; 35. Plungės rajono savivaldybės VVG; 36. Šiaurės vakarų Lietuvos VVG; 37. Telšių rajono VVG; 38. Anykščių rajono VVG; 39. Molėtų rajono VVG; 40. Elektrėnų rajono VVG; 41. Širvintų rajono VVG; 42. Švenčionių rajono VVG „Švenčionių partnerystė“; 43. Vilniaus rajono VVG;

¹⁷ Pagal Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklių 4.3 punktą dvisektorė vietos plėtros strategija (toliau – dvisektorė VPS) – iš EŽŪFKP, EJŪŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto finansuojama VPS, kurioje nustatomi kaimo vietovių, žvejybos ir akvakultūros regiono plėtros prioritetai, tikslai ir priemonės jiems pasiekti, o pagal 4.4 punktą dvisektorė vietos veiklos grupė apibrėžiama kaip VVG, įgyvendinanti dvisektorę VPS.

		21. Panevėžio rajono VVG; 22. Rokiškio rajono VVG; 23. Pasvalio rajono VVG; 24. Kupiškio rajono VVG;	44. Šalčininkų rajono VVG; 45. Ukmergės rajono VVG; 46. Trakų krašto VVG.
--	--	---	---

Sutarčių dėl VPS įgyvendinimo, sudarytų tarp NMA ir kaimo vietovių ir dvisectorių VVG, paramos suma sudaro 110 305 033 Eur. Pažymėtina, kad paramos suma nėra iš karto skiriama VVG. VVG kaip VPS vykdytojai du kartus per metus pagal pateiktus mokėjimo prašymus skiriama parama administravimo išlaidoms, kurios sudaro 20 proc. visos VPS įgyvendinimui skiriamos paramos. Likę 80 procentų skiriami vietos projektams įgyvendinti pagal faktiškai pateiktas paraiškas. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos Analitinės antikorupcinės žvalgybos valdybos (toliau – STT AAŽV) pareigūnams atlikus analitinės žvalgybos patikrinimą buvo nustatyta, kad 2017-2020 m. laikotarpiu dauguma VVG jau yra panaudojusios apie pusę visų projektų finansavimui skirtų lėšų. Visgi šiuo atveju galima būtų išskirti kelias VVG, panaudojusias žymiai mažesnę arba, atvirkščiai, didesnę, projektų finansavimui skirtų lėšų dalį. Tarp tokių VVG paminėtinos mažiau nei 33 proc. projektams skirto finansavimo išnaudojusios Varėnos krašto, Rokiškio rajono, Anykščių rajono bei Šakių krašto VVG¹⁸. Tuo tarpu daugiau nei 70 proc. regiono projektų finansavimui jau yra panaudojusios Šiaulių, Kauno ir Širvintų rajonų bei Elektrėnų savivaldybės VVG¹⁹, o Joniškio r. VVG atveju šis skaičius siekia net 84 proc.

Analizuojamu laikotarpiu NMA sudarė paramos sutarčių, kurių vertė 48 102 496 Eur, dėl vietos projektų įgyvendinimo su atrinktų projektų pareiškėjais. Pažymėtina, kad tiek VPS įgyvendinimui, tiek vietos projektams numatyta skirti parama reiškia tik planuojamų išmokėti lėšų sumą, bet ne jau faktiškai išmokėtą sumą.

¹⁸ Atitinkamai 32,98 proc., 32,91 proc., 30,1 proc. bei 27,46 proc.

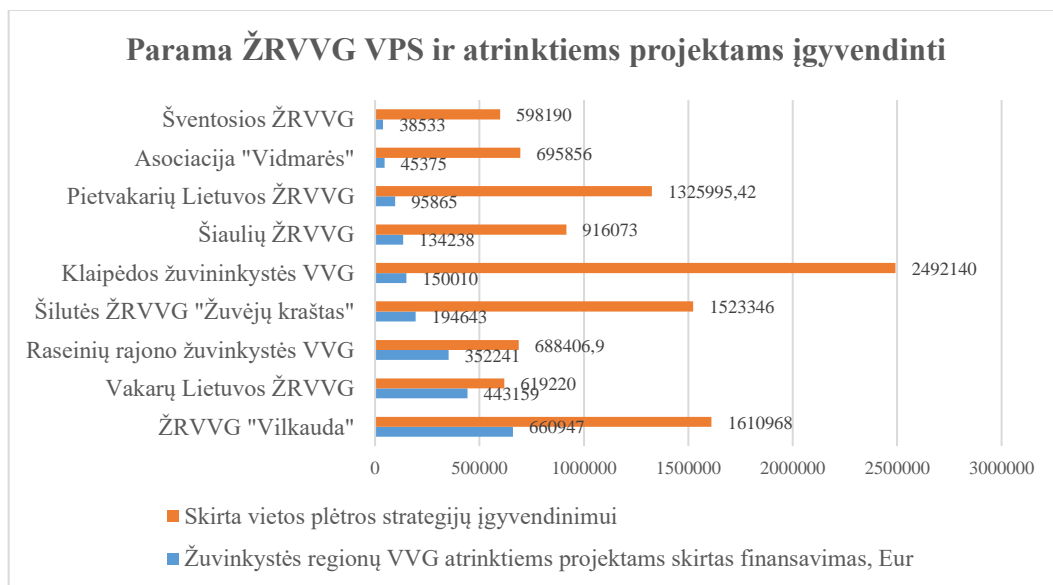
¹⁹ Atitinkamai 77,02 proc., 78,63 proc., 70,58 proc., 76,78 proc.

Daugiausiai paramos buvo skirta Vilniaus rajono VVG (5 288 346 Eur), Kauno rajono VVG (4 600 488 Eur), Alytaus rajono VVG (3 330 963 Eur) atrinktiems vietos projektams įgyvendinti.

Analizuojamu laikotarpiu pagal kaimo vietovių ir dvisektorių VVG skelbtus kvietimus ir VVG įvertinus teigiamai 1682 projektus, jie buvo pateikti NMA Projektų atrankos komisijai vertinti. NMA PAK pritarė paramos skyrimui 1490 projektų²⁰. Pagal viešai skelbiamus NMA PAK posėdžių protokolus nustatyta, kad 146 kartus projektai buvo gražinti, o NMA PAK nusprendė neskirti paramos 33 projektams.

Bendra rezervuota žvejybos ir akvakultūros regionų VVG (toliau – ŽRVVG) skiriama paramos suma VPS įgyvendinimui sudaro 10 470 195 Eur, iš kurios atrinktiems vietos projektams skirta 2 115 011 Eur arba 20 procentų visos rezervuotos paramos. Šios paramos pasiskirstymas pagal VPS vykdytojas pateikiamas žemiau esančioje lentelėje.

²⁰ Prieiga internete: <https://www.nma.lt/index.php/parama/lietuvos-kaimo-pletros-20142020-m-programa/priemoniu-sarasas/parama-vietos-projektams-igyvendinti-pagal-vps-/projektu-atrankos-komiteo-posedzio-sprendimai/18066> Žiūrėti 2021-01-27.

Iš viso analizuojamu laikotarpiu daugiausiai paramos buvo skirta šioms trimis ŽRVVG: ŽRVVG „Vilkauda“ – 31 proc., Vakarų Lietuvos ŽRVVG – 21 proc., Raseinių rajono žuvininkystės VVG – 17 proc. Visoms trimis ŽRVVG skirtos paramos suma sudarė 69 proc. arba 1 456 347 Eur iš visos ŽRVVG skirtos 2 115 011 Eur.

Pažymėtina, kad NMA yra inicijavusi paramos sutarties nutraukimą su Klaipėdos ŽRVVG. Šiuo metu vyksta pažeidimo tyrimas, sprendimas dėl paramos sutarties nutraukimo dar nėra priimtas.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę vertinome NMA ir ŽŪM vykdomą vietos veiklos grupių priežiūrą bei pačių vietos veiklos grupių veiklą ir nustatėme šiuos korupcijos rizikos veiksnius:

2.1 Nustatytas reikalavimas vietos veiklos grupių veikloje dalyvauti tik vietos valdžios kaip viešojo sektoriaus atstovams eliminuoja galimybę kitoms viešojo sektoriaus organizacijoms dalyvauti vietos veiklos grupių veikloje

Vietos veiklos grupių atstovaujamus sektorius nustatė Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1083/2006²¹ 32 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta, kad bendruomenės inicijuota vietos plėtra, kuri yra vietos plėtra pagal iniciatyvą LEADER, remiama EŽŪFKP ir gali būti remiama ERPF, ESF arba EJRŽF lėšomis, o bendruomenės inicijuota vietos plėtra: a) vykdoma konkrečiose subregioninėse vietovėse; b) inicijuojama VVG, kurias sudaro viešiesiems ir privatiesiems vietos socialiniams ir ekonominiams interesams atstovaujantys subjektai, kuriose sprendimų priėmimo lygmeniu nei viešosios valdžios institucijų, kaip apibrėžta nacionalinėse taisyklėse, nei kurios nors vienos interesų grupės atstovai neturi daugiau kaip 49 proc. balsavimo teisių; c) vykdoma įgyvendinant integruotas ir kelis sektorius apėriamčias vietos plėtros strategijas; d) rengiama atsižvelgiant į vietos poreikius ir galimybes, apima vietos inovacijų aspektus, tinklų kūrimą ir, kai tinkama, bendradarbiavimą. Pagal minėto Reglamento 95 straipsnio 1 dalies 3 punktą valdžios sektorius apibrėžiamas kaip institucijų, kurios, be savo politinių ir ekonomikos reguliavimo funkcijų, teikia daugiausia ne rinkos paslaugas (gali būti prekės) asmeniniam arba kolektyviniam naudojimui ir perskirsto pajamas ir turtą, visuma. Pažymėtina, kad pagal Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklių 4.24 papunktį vietos valdžios atstovas

²¹ Prieiga internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1303&from=lt>

– VVG teritorijoje veikiančios savivaldybės, kuri yra VVG narė, meras ir (arba) mero ar tarybos paskirtas asmuo, kurių dalyvavimo kolegialaus VVG valdymo organo veikloje tikslas – atstovauti vietos valdžios interesams.

Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) 2014 m. gegužės 15 d. Nr. 508/2014 dėl Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo ir kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2328/2003, (EB) Nr. 861/2006, (EB) Nr. 1198/2006 bei (EB) Nr. 791/2007 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 1255/2011²² 61 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad žuvininkystės regiono vietos veiklos grupės (toliau – ŽRVVG), subalansuotai atstovaudamos pagrindiniams suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant privatųjį sektorių, viešąjį sektorių ir pilietinę visuomenę, iš esmės atspindi pagrindinį savo strategijos tikslą ir socialinę bei ekonominę savo regiono sudėtį, užtikrina reikšmingą žvejybos ir (arba) akvakultūros sektorių atstovavimą.

Taigi tiek bendrose nuostatose, tiek Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo reglamente nustatyta, kad VVG atstovaujamas viešasis sektorius kartu su privačiuoju sektoriumi ir pilietine visuomene. Pagal Viešojo sektoriaus ataskaitą 2016-2019 m.²³, viešasis sektorius apibrėžiamas kaip instrumentas, finansuojamas valstybės piliečių (mokesčių mokėtojų) lėšomis, skirtas viešajam interesui realizuoti – kuriant viešąsias gėrybes teikti naudą visai visuomenei ir užtikrinti konkrečioje valstybėje gyvenančių žmonių gerovę. Minėtoje ataskaitoje nurodyta, kad 2019 m. Lietuvos viešajame sektoriuje veikė 4 024 viešojo sektoriaus organizacijos: valstybės ir savivaldybių biudžetinės įstaigos, valstybės ir savivaldybių įmonės, viešosios įstaigos ir akcinės arba uždarnosios akcinės bendrovės, kuriose savininko, dalininko ar akcininko teisėmis dalyvauja valstybė ar savivaldybės.

Viena iš žemės ūkio ministro įsakymais patvirtintų specialiųjų tinkamumo sąlygų, taikomų tiek kaimo vietovių VVG, tiek žvejybos ir akvakultūros regiono VVG, yra veiklą grįsti trijų sektorių – pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios – partnerystės principu, įtraukiant kaimo plėtros ir žemės ūkio sričių atstovus (fizinius ir juridinius asmenis). Taigi Reglamente nustatytas reikalavimas VVG atstovauti viešąjį sektorių nacionaliniais teisės aktais buvo susiaurintas iki vietos valdžios sektoriaus, kuris yra tik viena iš viešojo sektoriaus dalių. Pažymėtina, kad konkrečiame regione veikiant tik vienai savivaldybės administracijai, jos atstovų galima įtaka VVG veiklai padidėja. Kaip nurodė VVG atstovai²⁴, savivaldybės atstovai turi galimybes kelti reikalavimus, susijusius su vadovų, darbuotojų paskyrimu, investavimo kryptių pasirinkimu ar kt. Tai ypač pasakytina apie tas savivaldybes, kuriose

²² Prieiga internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:02014R0508-20201201&from=EN>

²³ Parengta Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos bendradarbiaujant su Vyriausybės strateginės analizės centru STRATA. Prieiga internete: [https://vrm.lrv.lt/uploads/vrm/documents/files/LT_versija/Veiklos%20ataskaitos/Vie%C5%A1ojo%20sektoriaus%20ataskaita_galutin%C4%97%20\(002\).pdf](https://vrm.lrv.lt/uploads/vrm/documents/files/LT_versija/Veiklos%20ataskaitos/Vie%C5%A1ojo%20sektoriaus%20ataskaita_galutin%C4%97%20(002).pdf)

²⁴ Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyboje 2021 m. vasario 3 d. gautas raštas Nr. 5-01-1386.

aukščiausia vietos savivaldos lygmens valdžia – savivaldybės tarybos dauguma, meras ir savivaldybės administracijos direktorius – yra atitekusi vienai politinei jėgai.

Dar labiau tokią riziką gali sustiprinti situacija, kai savivaldybėje ilgą laiką dominuoja viena ir/ar kelios politinės partijos, kurios, deleguodamos susijusius asmenis į VVG valdymo organų narius gali ne tik daryti įtaką tokios VVG priimamiems sprendimams dėl finansinių išteklių skirstymo, bet, galbūt, taip pat papildomai šių lėšų pagalba užsitikrinti ir savo, kaip vietos valdžios atstovų, tęstinumą.

STT AAŽV pareigūnams atlikus analitinės žvalgybos patikrinimą buvo nustatyta atveju, kai finansavimą didelės vertės projektams gavo savivaldybių, kuriose VVG veikia, administracijos: tarp daugiausiai paramos gavusių subjektų įvardintinos Kauno, Alytaus ir Vilniaus rajonų bei Elektrėnų savivaldybių administracijos, kurių projektams finansuoti per minėtą laikotarpį buvo skirta virš 20 proc. visų iki šiol panaudotų konkrečios VVG lėšų, skirtų projektų finansavimui. Alytaus rajono VVG atveju tokia dalis siekia 33 proc. nuo visų laimėjusiems projektams skirtų lėšų 2017-2020 m. laikotarpiu. STT AAŽV pareigūnai taip pat pažymėjo, kad 2010 metų Europos audito rėmų specialiojoje ataskaitoje²⁵, kurioje buvo atlikta Kaimo plėtros LEADER metodo įgyvendinimo analizė, kaip galimai ydinga praktika išskiriami atvejai, kai VVG dotacijos aktyviai skiriamos tos savivaldybės, kurioje VVG veikia, savivaldybės administracijos parengtiems, įgyvendinamiems ir (ar) netgi jau įgyvendintiems projektams ir tokiu būdu LEADER priemonės lėšos naudojamos tik „kaip papildomas šaltinis įprastinei savivaldybės veiklai finansuoti“²⁶. STT AAŽV pareigūnai nurodė, kad didesnis dėmesys savivaldybės administracijos, kurios teritorijoje veikia vietos veiklos grupė, parengtiems projektams ir atitinkamai šiems projektams skirto finansavimo mastai kai kuriais atvejais gali reikšti, jog šios savivaldybės administracijos, kaip viešojo subjekto, išipareigojimai gali būti vykdomi tam panaudojant vietos strategijų įgyvendinimui skirtus finansinius išteklius. Atsižvelgiant į tai, jog savivaldybės administracijos dažniausiai aktyviai dalyvauja jos teritorijoje veikiančių vietos veiklos grupių veikloje, o savivaldybės atstovai yra skiriami į VVG valdybą bei (dažnai) projektų atrankos komitetą, rizika, jog lėšos gali būti naudojamos viešosios valdžios funkcijoms įgyvendinti, išauga. Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme, kad dalies VVG pirmininkais arba valdybos pirmininkais yra savivaldybių atstovai, pavyzdžiui, Druskininkų VVG pirmininkas yra Druskininkų savivaldybės administracijos darbuotojas, Kaišiadorių rajono VVG valdybos pirmininkas – Kaišiadorių rajono savivaldybės meras, Raseinių rajono VVG – Raseinių rajono savivaldybės tarybos narys, o valdybos pirmininku yra tos pačios savivaldybės administracijos darbuotojas, Kauno rajono VVG valdybos pirmininku yra Kauno rajono savivaldybės tarybos narė, VVG valdybos nariu taip pat yra Kauno rajono savivaldybės administracijos direktorius, asociacijos „Lamatos žemė“ pirmininkas yra Šilutės rajono savivaldybės

²⁵ Europos audito rėmų Specialioji ataskaita Nr. 5 „Kaimo plėtros LEADER metodo įgyvendinimas“, 2010 m., https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR10_05/SR10_05_LT.PDF.

²⁶ Europos audito rėmų Specialioji ataskaita Nr. 5, 41 punktas, 28 psl.

tarybos narys, Vilkaviškio krašto VVG valdybos pirmininkas – Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos narys, Kalvarijos VVG pirmininkas – Kalvarijos savivaldybės tarybos narys, Biržų rajono VVG pirmininkas – Biržų rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus vedėjas, Pasvalio rajono VVG pirmininkas – Pasvalio rajono savivaldybės tarybos narys, Kupiškio rajono VVG valdybos pirmininkas – Kupiškio rajono savivaldybės tarybos narys, Kelmės krašto partnerystės VVG pirmininkas – Kelmės rajono savivaldybės tarybos narys, Akmenės rajono VVG pirmininkas – Akmenės rajono savivaldybės tarybos narys, Šilalės rajono VVG valdybos nariais yra Šilalės rajono savivaldybės mero pavaduotojas, tarybos sekretorius ir administracijos direktorius, Jurbarko rajono VVG „Nemunas“ valdybos pirmininkas – Jurbarko rajono savivaldybės tarybos narys, Šiaurės vakarų Lietuvos VVG pirmininkas – Mažeikių rajono savivaldybės administracijos darbuotojas, Zarasų-Visagino VVG pirmininkas – Zarasų rajono savivaldybės mero patarėjas, Molėtų rajono VVG „Keisdami keičiamės“ pirmininkė – Molėtų rajono savivaldybės mero pavaduotojas, Elektrėnų savivaldybės VVG valdybos pirmininkas – Elektrėnų savivaldybės administracijos Teisės ir personalo skyriaus vedėjas, Švenčionių rajono VVG „Švenčionių partnerystė“ valdybos pirmininkas – Švenčionių rajono meras, Vilniaus rajono vietos veiklos grupės valdybos pirmininkas – Vilniaus rajono savivaldybės tarybos narys, Šalčininkų rajono VVG pirmininkas – Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos direktorius, Ukmergės rajono VVG pirmininkas – Ukmergės rajono savivaldybės mero pavaduotojas, Trakų krašto VVG pirmininkas – Trakų rajono savivaldybės administracijos darbuotojas, Šventosios ŽRVVG – Palangos miesto savivaldybės tarybos narys, Šilutės ŽRVVG „Žuvėjų kraštas“ – Šilutės rajono savivaldybės administracijos Planavimo ir plėtros skyriaus vedėjas, asociacijos „Vidmarės“ pirmininkas – biudžetinės įstaigos Neringos socialinių paslaugų centro vadovas, į VVG narius deleguotas Neringos savivaldybės administracijos.

Korupcijos rizikos veiksniu laikome žemės ūkio ministro įsakymu priimtą sprendimą eliminuoti kitų viešojo sektoriaus institucijų, išskyrus vietos valdžios, galimybes prisidėti prie VVG veiklos. Tokiu būdu buvo suteikta išimtinė teisė savivaldybių taryboms deleguoti atstovus į VVG valdybos narius bei tapti VVG pirmininkais arba valdybų pirmininkais, kurie kartu atlieka ir projektų atrankos komitetų pirmininkų pareigas. Nors VVG pirmininkas formaliai nepriima vienasmenių sprendimų be VVG valdybos ar visuotinio narių susirinkimo pritarimo, tačiau 2.8 poskyryje pateikti pavyzdžiai apie darbuotojų priėmimą kelia abejonių dėl VVG pirmininkų galimai priimtų vienasmenių sprendimų darbuotojų priėmimo klausimais.

Pasiūlymas: svarstyti dėl kitų viešojo sektoriaus institucijų, ne tik tos pačios savivaldybės vietos valdžios, galimybių dalyvauti VVG veikloje.

2.2 Ne visada viešai skelbiami vietos plėtros strategijų pakeitimai, pagal kuriuos galima

nustatyti pokyčius

Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ administravimo taisyklių 33.1 punkte nustatyta, kad VPS vykdytojos interneto svetainėje turi būti skelbiama VPS aktuali redakcija (įskaitant visus VPS pakeitimus). Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme, kad informaciją apie kai kurių žuvininkystės ir akvakultūros regionų VVG parengtų VPS pakeitimus galima rasti tik VVG visuotinio narių susirinkimo protokoluose, pavyzdžiui:

- Neringos žuvininkystės regiono VVG Asociacija „Vidmarės“ VPS pakeitimui visuotiniame narių susirinkime buvo pritarta 2019 m. balandžio 29 d. (protokolas Nr. 2), dar kartą tiems patiems pakeitimams 2019 m. rugsėjo 19 d. (protokolas Nr. 4), taip pat 2020 m. birželio 29 d. (protokolas Nr. 1). Nors VPS pakeitimams VVG nariai pritarė, tačiau viešai skelbiamoje VPS nenurodyti nuo jos priėmimo atlikti pakeitimai, neskelbiamos VPS redakcijos, todėl visuomenei nesuteikiama galimybė įvertinti VPS pakeitimų turinį.

- Šiaulių ŽRVVG interneto svetainėje skelbiama tik viena VPS redakcija²⁷, nors Šiaulių ŽRVVG 2019 m. liepos 4 d. visuotinio narių susirinkimo protokole Nr. 19/07/04 nurodyta, kad nuspręsta keisti Šiaulių ŽRVVG VPS, pakeičiant paramos intensyvumą nuo 50 iki 70 procentų ir galimų pareiškėjų kategoriją praplėsti ir „vidutinė įmonė“. Šiuos siūlomus VPS pakeitimus buvo nuspręsta teikti ŽŪM ir NMA.

- Šventosios ŽRVVG 2017 m. spalio 30 d. visuotinio narių susirinkimo protokoluose Nr. 15 ir 15/1 nurodyta, kad buvo pritarta didžiausios paramos vietos projektui, teikiamam pagal nustatytas priemones, lyginamosios dalies padidinimui nuo 80 iki 95 proc. bei VPS įgyvendinimo plano koregavimui. Šios ŽRVVG 2019 m. sausio 24 d. visuotinio narių susirinkimo protokolu Nr. 21 pritarta VPS pakeitimo iniciavimui. Pasiūlymą keisti VPS pateikė ŽRVVG valdyba 2018 m. liepos 25 d. protokole Nr. 2 siūlant keisti 9.1.1.2. VPS priemonę „Inovacijų diegimas žuvų laimikio kokybei užtikrinti ir naujiems rinkodaros metodams diegti, kodas BIVP-AKVA-SAVA-2, nustatant priemonės tikslą „Gerinti infrastruktūrą Šventosios žvejams išsigyjant Šventosios valstybinio jūrų uosto išplaukos kanalo valymo nuo užnešimo smėliu mašiną“. Šventosios ŽRVVG 2020 m. vasario 6 d. visuotinio narių susirinkimo protokole Nr. 26²⁸ nurodyta, kad buvo pristatytas poreikis keisti VPS. Buvo pritarta tokiems VPS keitimams: VPS priemonės „Žvejams reikalingos infrastruktūros kūrimas“ Nr. BIVP-AKVA-SAVA-3 apjungti vietos projektus ir skelbti vieną kvietimą, vienam projektui koreguojant vertinimo kriterijus, maksimalų vertinimą skiriant už įsipareigojimą sudaryti sąlygas žvejybai reikalingos įrangos laikymui, sugaunamo laimikio apdirbimui ir prekybai bei kt. ir projekto kontrolės laikotarpiu jas išlaikyti

²⁷ Prieiga internete: <http://www.siauliuzrvvg.lt/docs/VPS%202020%20m..pdf>

²⁸ Prieiga internete: <https://www.sventosioszrvvg.lt/wp-content/uploads/2017/10/Visuotinio-nari%C5%B3-susirinkimo-protokolas-Nr.-26-1.pdf>

keturioms ir daugiau verslinės žvejybos įmonėms, įregistruotoms Šventosios ŽRVVG teritorijoje bei kriterijui – pareiškėjas yra savivaldybė. VPS priemonės „Pridėtinė vertė, produktų kokybė ir nepageidaujamos priegaudos panaudojimas“ Nr. BIVP-AKVA-4 vietos projektams keisti vietos projektų atrankos kriterijus:

- kriterijų „Naujų darbo vietų kūrimas (vertinama visos darbo dienos ekvivalentu)“ įsipareigojimą sukurti ir kontrolės metu išlaikyti daugiau kaip 0,75 etato darbo vietos keisti kriterijumi „Išlaikyti esamas darbo vietas“.

- kriterijų „Vietos žvejybos verslo skatinimas“ pareiškėjo pajamos per ataskaitinius metus iš verslinės žvejybos veiklos sudaro 80 ir daugiau procentų visos veiklos pajamų keiti kriterijumi „Iškrautos žuvies kiekis Šventosios uosto priegose sudaro ne mažiau kaip 80 proc.“.

Visuotinio narių susirinkimo 2020 m. birželio 4 d. protokole Nr. 27 patvirtinti atrankos kriterijai buvo pakeisti. Priemonės „Pridėtinė vertė, produktų kokybė ir nepageidaujamos priegaudos panaudojimas“, kodas Nr. BIVP-AKVA-4 atrankos kriterijus „Naujų darbo vietų kūrimas“ 20 balų būtų skiriama už įsipareigojimą sukurti ir projekto kontrolės laikotarpiu išlaikyti nuo 0,35 iki 0,5 darbo vietos, 30 balų – už 0,5 darbo vietos, 40 balų – už daugiau kaip 0,5 darbo vietos. Pagal atrankos kriterijų „Vietos žvejybos verslo skatinimas“ 40 balų skiriama už pareiškėjo iškrautos žuvies kiekį Šventosios uosto priegose, kai jos sudaro daugiau kaip 80 procentų viso iškraunamo žuvies kiekio, arba 30 balų, kai sudaro daugiau nuo 60 iki 80 procentų kiekio. Pagal kriterijų „Jaunų asmenų (iki 40 metų imtinai amžiaus) įtraukimas“ 20 balų skiriama, jeigu pareiškėjo savininkas arba bent vienas iš savininkų ar darbuotojų paraiškos projektui įgyvendinti pateikimo metu yra nuo 30 iki 40 (imtinai) amžiaus asmuo, o 10 balų – jei pareiškėjo savininkas arba bent vienas iš savininkų ar darbuotojų paraiškos projektui įgyvendinti pateikimo metu yra iki 30 metų amžiaus asmuo. Nors VPS buvo keičiama du kartus, tačiau Šventosios ŽRVVG interneto svetainėje skelbiama tik viena VPS redakcija²⁹, kurioje atlikti pakeitimai nėra nurodyti.

Kadangi VPS yra pagrindinis dokumentas, pagal kurį skelbiami kvietimai vietos projektų paraiškoms teikti, rengiami finansavimo sąlygų aprašai, yra labai svarbu tinkamai viešinti VPS pakeitimus. Korupcijos rizikos veiksniu laikome nenustatytą terminą viešai skelbti VVG parengtų ir patvirtintų VPS redakcijas. Žuvininkystės ir akvakultūros regionų VVG nesilaikant nustatyto reikalavimo skelbti VPS redakcijų suinteresuoti ŽRVVG veikla asmenys negali lyginti galiojusių ir galiojančių VPS redakcijų, vertinti pakeitimų esmės. Tinkamai viešinant vietos plėtros strategijų pokyčius sudaromos sąlygos visuomeninei kontrolei, kuri yra vienas iš būdų sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę.

²⁹ Prieiga internete: https://www.sventosioszrvvg.lt/wp-content/uploads/2017/10/Sventosios-ZRVVG-patvirtinta-VPS_2020-09-30.docx

Pasiūlymas: nustatyti terminą, per kurį vietos plėtros strategijos vykdytojas turi viešai paskelbti vietos plėtros strategijos pakeitimus ir su jais susijusius dokumentus.

2.3 Vertinant vietos plėtros strategijos kokybę balai skiriami pagal kriterijų, kuris neatspindi realaus siekiamo sukurti darbo vietų skaičiaus

Vienas iš daugiausiai balų vertinant VPS kokybę galinčių suteikti kriterijų³⁰ yra VPS įgyvendinimu siekiamų darbo vietų ŽRVVG teritorijoje kūrimas. Šis kriterijus vertinamas pagal VPS priemonių arba jų veiklos sričių, kurių pagrindinis tikslas yra darbo vietų kūrimas, skiriamų visų lėšų VPS įgyvendinti procentą. Šio kriterijaus paaiškinimas ir balų skaičius pateikiamas žemiau esančioje lentelėje.

Eil. Nr.	Kriterijaus pavadinimas	Balų skaičius
1.	VPS įgyvendinimu siekiama <u>darbo vietų ŽRVVG teritorijoje kūrimo</u>, įskaitant palankios aplinkos verslui ŽRVVG teritorijoje kūrimą bei sąlygų grįžti į darbo rinką sudarymą, t. y. <u>VPS priemonėms arba jų veiklos sritims, kurių pagrindinis tikslas – darbo vietų kūrimas</u>, numatyta skirti (didžiausias galimas surinkti balų skaičius pagal šį kriterijų skiriamas, jeigu VPS atitinka arba viršija šios lentelės 1.1 papunktyje nurodytą kriterijaus reikšmę):	45
1.1.	ne mažiau kaip 65 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų	45
1.2.	ne mažiau kaip 55 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų	35
1.3.	ne mažiau kaip 45 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų	25
1.4.	ne mažiau kaip 35 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų	15
1.5.	ne mažiau kaip 25 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų	5
1.6.	mažiau kaip 25 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų	0

Atliekant korupcijos rizikos analizę nustatyta, kad pasikeitus planuojamam sukurti darbo vietų skaičiui pagal šį kriterijų skiriamų balų skaičius VPS nėra perskaičiuojamas, nes deklaruojama vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų dalis nėra vienu VPS pakeitimo atveju nepasikeitė, t. y. nepaisant to, ar priemone, kurios pagrindinis tikslas yra darbo vietų kūrimas, bus kuriama 0,25 ar 10 darbo vietų, vis tiek priemonė bus laikoma kurianti darbo vietas. Be to, pagal Paramos vietos plėtros strategijoms įgyvendinti bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu skyrimo ir skaičiavimo metodiką, patvirtintą žemės ūkio ministro 2015 m. rugpjūčio 20 d. įsakymu Nr. 3D-647, paramos dydis žvejybos ir akvakultūros regionų vietos plėtros strategijoms įgyvendinti nėra susijęs su planuojamų sukurti darbo vietų skaičiumi. Taigi nors pagrindinis VPS tikslas yra darbo vietų kūrimas, tačiau mažesnio nei buvo suplanuota pirminėje VPS redakcijoje nustatymas neįtakoja paramos VPS įgyvendinimui dydžio, nors

³⁰ Nustatytas Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. 3D-298, 28 punkte.

projektų, kuriuos įgyvendinant kuriamos darbo vietos, pareiškėjai prisiima didesnius finansinius išpareigojimus nei tie pareiškėjai, kurie darbo vietų nekuria. Be to, ŽRVVG kaip ir kaimo vietovių VVG, kurios įgyvendindamos VPS sukūrė visas suplanuotas darbo vietas, sekančiam finansavimo laikotarpiui neįgyja didesnio pranašumo prieš tas ŽRVVG ar kaimo vietovių VVG, kurios ženkliai sumažino sukurtų darbo vietų skaičių.

Teisinio reglamentavimo nelogiškumą, kai vertinant VPS kokybę balai skiriami neatsižvelgiant į VPS įgyvendinimo siekiamo tikslo – sukurti darbo vietas – realių siekiamų sukurti darbo vietų skaičių, laikome korupcijos rizikos veiksniu, kadangi sudaromos galimybės nelyginti sukurtų darbo vietų skaičiaus tarp konkrečių vietos veiklos grupių. Tokiu būdu vietos veiklos grupių parengtų VPS kokybės balų skaičius pagal minėtą kriterijų yra lygus, t. y. didžiausi galimi 45 balai (plačiau 2.4 poskyryje, nes visų ŽRVVG teiktų vietos plėtros strategijų daugiau kaip 65 procentai lėšų buvo skiriama priemonių, kuriomis numatoma sukurti darbo vietas, įgyvendinimui taigi tokioms vietos plėtros strategijoms ir kokybės vertinimo metu buvo skirti galimi didžiausi pagal šį kriterijų 45 balai). Sutinkame su ŽŪM atstovų išvados projekto derinimo metu pateikta nuomone, kad minėto kriterijaus keitimas prasidėjus finansavimo laikotarpiui nėra galimas, todėl teikiame pasiūlymą, kurio įgyvendinimas susijęs tik su sekančiu finansavimo laikotarpiu.

Pasiūlymas: įvertinti, ar VPS kokybės kriterijus dėl vietos projektams įgyvendinti skiriamų lėšų procentinės dalies vien pagal priemonių tikslą kurti darbo vietas yra tinkamas. Taip pat svarstyti Paramos VPS įgyvendinti bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu skyrimo ir skaičiavimo metodikos paramos dydžio skaičiavimo formulės papildymą sekančio finansavimo laikotarpio VPS įgyvendinimo rezultatyvumo rodikliais arba sukurtų darbo vietų skaičiumi.

2.4 Nėra reglamentuoto planuotų sukurti darbo vietų skaičiaus mažinimo apskaičiavimo proceso

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme, kad buvo keičiami žuvininkystės regionų VPS įgyvendinimo rodikliai – planuojamų sukurti ir išlaikyti darbo vietų skaičiai. NMA atstovų teigimu, tokių pokyčių inicijavimo pagrindas buvo Žemės ūkio ministerijos Apskritojo stalo diskusijos, įvykusios 2019 m. liepos 3 d., metu priimti sprendimai dėl bendro žuvininkystės regiono vietos plėtros strategijomis kuriamų darbo vietų skaičiaus sumažinimo. Šio protokolo Nr. 8D-260(5.50) ištrauka pateikiama žemiau esančiame paveiksle.

<p>8. SVARSTYTA. priminimas, kad po kasmetinio VPS strategijų įgyvendinimo vertinimo išryškėjo problema dėl darbo vietų sukūrimo.</p> <p>Šis įsipareigojimas yra neadekvačiai per didelis, kadangi net pačioje Veiksmų programoje yra numatyta, kad bus sukurtos tik 69 darbo vietos, kai tuo metu per VPS suplanuota per vietos projektus sukurti daugiau kaip šimtą darbo vietų. Kadangi toks užsibrėžtas sukurti darbo vietų kiekis yra smarkiai per didelis ir praktiškai neįgyvendinamas, siūloma leisti sumažinti VPS sukuriamų darbo vietų kiekį. pasiūlė ministerijai inicijuoti tikslinį VPS įgyvendinimo vertinimą ir nustatyti NMA VPS įgyvendinimo vertinimo tikslą, uždavinius ir nurodyti VPS, kurioms bus taikomas tikslinis VPS įgyvendinimo vertinimas, imtį.</p> <p>NUTARTA. Iki š. m. birželio 28 d. Žemės ūkio ministerija inicijuoja tikslinį VPS įgyvendinimo vertinimą ir <u>nustato NMA VPS įgyvendinimo vertinimo tikslą, uždavinius ir nurodo VPS, kurioms bus taikomas tikslinis VPS įgyvendinimo vertinimas, imtį.</u></p> <p>Iki liepos 8 d. NMA atliks tikslinį vertinimą. Ministerija iki liepos 15 d. dėl atlikto tikslinio vertinimo priims sprendimą.</p>

Kaip buvo pažymėta protokole, bendras planuojamų sukurti 110 darbo vietų skaičius viršijo Lietuvos įsipareigojimą sukurti 69 darbo vietas, todėl buvo prašoma sumažinti VPS sukuriamų darbo vietų skaičių.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. 3D-491 „Dėl žemės ūkio ministro 2017 m. sausio 3 d. įsakymo Nr. 3D-5 „Dėl Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014-2020 metų veiksmų programos priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ buvo pakeistas VPS administravimo taisyklių 53.3 papunktis, draudžiantis iki tarpinio VPS įgyvendinimo vertinimo keisti VPS įgyvendinimo rodiklius. Panaikinus minėtą draudimą³¹ ŽRVVG buvo suteikta teisė sumažinti VPS įpareigotą darbo vietų skaičių. Detali informacija apie veikiančių ŽRVVG pakeistus VPS įgyvendinimo rodiklius dėl darbo vietų skaičiaus pateikiama žemiau esančioje lentelėje.

Bendra informacija apie VPS rengimą, planuojamų sukurti darbo vietų skaičių pirminėje ir aktualioje VPS redakcijoje	Patvirtintos VPS (be pakeitimų) priemonė, jos tikslas ir planuojamų sukurti darbo vietų skaičius. Vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų darbo vietų kūrimui, proc.	Aktualios VPS (žiūrėta 2021-04-02) priemonė, jos tikslas ir planuojamų sukurti darbo vietų skaičius. Vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų darbo vietų kūrimui, proc.	Darbo vietų pokytis
1. Šilutės ŽRVVG „Žuvėjų kraštas“ planuojamų sukurti darbo vietų skaičius	9.1.1.1. VPS priemonė „Produktyvios investicijos į akvakultūrą“ (kodas BIVP-AKVA-1) VPS priemonės tikslas: didinti gyventojų užimtumą, kuriant ir plėtojant akvakultūrą, kurioje įvairinama produkcija, gerinama jos kokybė ir kuriama pridėtinė vertė, taisykliai naudojami ištekliai.		0
	Numatoma paremti ne mažiau kaip 3 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 3 darbo vietas. (230 000 Eur priemonei arba 18,9 proc.).	Planuojama paremti ne mažiau kaip 2 vietas projektus ir sukurti ne	

³¹ Taisyklių, galiojusių 2018-08-25-2019-03-22, 53.3 papunktyje buvo nustatyta, kad VPS finansinis planas pagal VPS prioritetus, taip pat VPS įgyvendinimo rodiklių keitimas ir (arba) jų reikšmių mažinimas gali būti atliekami tik po tarpinio VPS įgyvendinimo vertinimo, atliekamo pagal šią Taisyklių 59–73 punktus, arba dėl VP nuostatų pasikeitimo.

<p>sumažėjo nuo 17³² iki 10³³, t. y. 7 darbo vietomis. VPS įgyvendinimui buvo skirta 1 218 677 Eur. Iš viso 75,4 proc. lėšų skiriama priemonių, kuriomis numatoma sukurti darbo vietas, įgyvendinimui, o aktualioje VPS – 75,6 proc. Bendra skiriama lėšų suma VPS nepasikeitė.</p>		mažiau kaip 3 darbo vietas (260 000 Eur priemonei arba 21,3 proc.).		
	<p>9.1.1.2. VPS priemonė „Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos“ (kodas BIVP-AKVA-2) VPS priemonės tikslas: remti investicijas, kuriomis prisidedama prie žvejų pajamų įvairinimo, plėtojant papildomą veiklą.</p>			-1
	<p>Numatoma paremti ne mažiau kaip 5 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 3 darbo vietas (110 000 Eur arba 9 proc.).</p>	Planuojama paremti ne mažiau kaip 2 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 2 darbo vietas (369 592 Eur arba 30,3 proc.).		
	<p>9.1.1.3. VPS priemonė „Žvejybos ir akvakultūros produktų pridėtinės vertės didinimas“ (kodas BIVP-AKVA-SAVA-1) VPS priemonės tikslas: didinti verslinės žvejybos ir akvakultūros sektorių konkurencingumą, skatinant naujoves ir kokybės gerinimą žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimo ir realizavimo etapais.</p>			-4
	<p>Numatoma paremti ne mažiau kaip 7 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 7 darbo vietas (378 272 Eur arba 31,1 proc.).</p>	Planuojama paremti ne mažiau kaip 2 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 3 darbo vietas (88 745 Eur arba 7,3 proc.).		
	<p>9.1.1.4. VPS priemonė „Žvejybos ir akvakultūros sektoriaus bendradarbiavimas vietos plėtrai“ (kodas BIVP-AKVA-SAVA-2) VPS priemonės tikslas: skatinti prie vietos plėtros prisidedantį žuvininkystės sektoriaus dalyvių bendradarbiavimą.</p>	<p>9.1.1.4. VPS priemonė „Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą“ (kodas BIVP-AKVA-SAVA-2) VPS priemonės tikslas: stiprinti Šilutės ŽRVVG teritorijoje veikiančių organizacijų, viešųjų įstaigų ir kitų įstaigų verslumą ir ekonominį konkurencingumą, skatinti pajamų įvairinimo veiklas, investuojant į žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą.</p>		-2
<p>Numatoma paremti ne mažiau kaip 2 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 4 darbo vietas (200 000 Eur arba 16,4 proc.).</p>	Planuojama paremti ne mažiau kaip 1 vietas projektą ir sukurti ne mažiau kaip 2 darbo vietas (200 000 Eur arba 16,4 proc.).			
<p>2. Pietvakarių Lietuvos ŽRVVG planuojamų sukurti darbo vietų skaičius sumažėjo nuo 14³⁴ iki 9³⁵, t. y. 5 darbo vietomis.</p>	<p>9.1.1.1. VPS priemonė „Produktyvios investicijos į akvakultūrą“ (kodas BIVP-AKVA-1) VPS priemonės tikslas: akvakultūros įmonių, visų pirma, labai mažų, mažų ir vidutinių (toliau – MVI) plėtra, darbo vietų kūrimas.</p>		-2	
	<p>Priemonei skiriama 41,72 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų darbo vietų kūrimui ŽRVVG teritorijoje. Planuojama sukurti 8 darbo vietas. Planuojama įgyvendinti 4 projektus (442 600 Eur arba 41,72 proc.).</p>	<p>Priemonei skiriama 41,72 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų darbo vietų kūrimui ŽRVVG teritorijoje. Planuojama sukurti 6 darbo vietas. Planuojama įgyvendinti</p>		

32

https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Europos_Sajungos_parama_zuvini_nkystes_sektoriui2014-2020m/Veiksm%C5%B3%20programa/Komitetai/Vietos%20pl%C4%97tros%20strategijos/%C5%A0ilut%C4%97s%20%C5%BDRVVG%20vietos%20pl%C4%97tros%202014-2020%20m_%20strategija.pdf

33

[https://www.zuvejukrastas.lt/docs/SILUTES%20ZRVVG%202014-2020%20M.%20STRATEGIJA/%C5%A0ilut%C4%97s%20%C5%BDRVVG%20VPS%20patvirtinta%202020-09-30%20Nr.%208D-396%20\(5.50E\).pdf](https://www.zuvejukrastas.lt/docs/SILUTES%20ZRVVG%202014-2020%20M.%20STRATEGIJA/%C5%A0ilut%C4%97s%20%C5%BDRVVG%20VPS%20patvirtinta%202020-09-30%20Nr.%208D-396%20(5.50E).pdf)

34

https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Europos_Sajungos_parama_zuvini_nkystes_sektoriui2014-2020m/Veiksm%C5%B3%20programa/Komitetai/Vietos%20pl%C4%97tros%20strategijos/Pietvakari%C5%B3%20L%C5%BDRVVG%202016%E2%80%932023%20m_%20VPS-1.pdf

<http://pietvakariu-zrvvg.lt/wp-content/uploads/2017/11/Aktuali-Pietvakariu-ZRVVG-strategija-2020-07-21-redakcija.pdf>

35

VPS buvo planuota skirti 1 060 796,34 Eur. Darbo vietas kuriančioms priemonėms iš viso buvo skirta 70 proc. lėšų.		4 projektus (442 600 Eur arba 41,72 proc.).		
	9.1.1.2. VPS priemonė „Žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimas“ (kodas BIVP-AKVA-3) VPS priemonės tikslas: investicijų į perdirbimo sektorių skatinimas, kuriant naujas darbo vietas.		-3	
	Priemonei skiriama 28,28 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų darbo vietų kūrimui ŽRVVG teritorijoje. Planuojama sukurti 6 darbo vietas . Planuojama įgyvendinti 3 projektus (30 000 arba 28,28 proc.) <i>Pastaba: VPS nurodyta 30 000 Eur, tačiau turėtų būti 300 000 Eur, kad gautųsi bendra paramos suma</i> .	Priemonei skiriama 28,28 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų darbo vietų kūrimui ŽRVVG teritorijoje. Planuojama sukurti 3 darbo vietas . Planuojama įgyvendinti 3 projektus (300 000 Eur arba 28,28 proc.)		
3. Šventosios ŽRVVG planuojamų sukurti <i>darbo vietų skaičius sumažėjo nuo 8³⁶ iki 4³⁷</i> , t. y. 4 darbo vietomis. Išlaikytų 8 darbo vietų VPS įgyvendinimui skiriama 478 552 Eur. Darbo vietas kuriančioms priemonėms iš viso buvo skirta 65 proc. lėšų. <u>Papildomas VPS pasiekimų tikslo rodiklis buvo ir 8 išlaikytos darbo vietos, tačiau šis rodiklis atnaujintoje VPS redakcijoje nėra nurodytas.</u>	9.1.1.VPS prioritetas Nr. I „Regiono ekonominio gyvybingumo didinimas ir darbo vietų kūrimas“ 9.1.1.1. VPS priemonė „Žvejybos sektoriaus atstovų bendradarbiavimas įvairinant ekonominę veiklą“ (kodas BIVP-AKVA-SAVA-1) VPS priemonės tikslas: padidinti užimtumą, pajamų įvairinimo galimybes ir mažinti skurdo riziką ŽRVVG teritorijoje, sudarant sąlygas žvejybos sektoriaus atstovų bendradarbiavimui ekonominės veiklos įvairinimo srityje.		-0,5	
	Vadovaujantis projektiniais pasiūlymais, numatoma paremti ne mažiau kaip 2 vietos projektus ir sukurti ne mažiau kaip 2 pilno užimtumo darbo vietas (105 959 Eur arba 22,2 proc.).	Numatoma paremti ne mažiau kaip 2 vietos projektus ir sukurti ne mažiau kaip 1,5 darbo vietas (105 959 Eur arba 22,2 proc.).		
	9.1.1.2. VPS priemonė „Žvejybos verslo gyvybingumo didinimas, kuriant palankią žvejybos verslui aplinką“ (kodas BIVP-AKVA-SAVA-2) VPS priemonės tikslas: formuoti palankią verslo aplinką, užtikrinant Šventosios valstybinio jūrų uosto išplaukos kanalo funkcionavimą			-0,75
	Numatoma paremti 1 vietos projektą ir sukurti ne mažiau kaip 2 darbo vietas (102 600 Eur arba 21,4 proc.).	Numatoma paremti 1 vietos projektą ir sukurti ne mažiau kaip 1,25 darbo vietas (102 600 Eur arba 21,4 proc.).		
	9.1.1.3. VPS priemonė „Pridėtinė vertė, produktų kokybė ir nepageidaujamos priegaudos panaudojimas“ (kodas BIVP-AKVA-4) VPS priemonės tikslas: remti investicijas, kuriomis didinama žuvų laimikio pridėtinė vertė ir formuojami žvejų tiesioginiai ryšiai su vartotojais		-2,75	
	Numatoma paremti ne mažiau kaip 4 vietos projektus ir sukurti ne mažiau kaip 4 darbo vietas (102 500 Eur arba 21,4 proc.).	Numatoma paremti ne mažiau kaip 4 vietos projektus ir sukurti ne mažiau kaip 1,25 darbo vietas (102 500 Eur arba 21,4 proc.).		
4. ŽRVVG „Vilkanda“ planuojamų sukurti <i>darbo vietų skaičius sumažėjo nuo 14³⁸ iki 11³⁹</i> , t. y. 3 darbo vietomis. Iš	9.1.1.VPS prioritetas Nr. 1 „Akvakultūros ir žvejybos sektoriaus konkurencingumo didinimas, tobulinant technologijas ir įrangą, įvairinant ekonominę veiklą, kuriant darbo vietas“ 9.1.1.1. VPS priemonė „Produktyvios investicijos į akvakultūrą ir perdirbimą“ (kodas BIVPAKVA-SAVA-1) VPS priemonės tikslas: akvakultūros įmonių, visų pirma, labai mažų, mažų ir vidutinių konkurencingumo bei gyvybingumo didinimas, darbo vietų kūrimas, įskaitant saugos ir darbo sąlygų gerinimą		-3	

36

[https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Europos_Sajungos_parama_zuvini_nkystes_sektoriui2014-](https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Europos_Sajungos_parama_zuvini_nkystes_sektoriui2014-2020m/Veiksm%C5%B3%20programa/Komitetai/Vietos%20pl%C4%97tros%20strategijos/%C5%A0ventosios%20%C5%BEvejybos%20ir%20akvakult%C5%ABros%20RVPS%202016-2023%20m_-1.pdf)

[2020m/Veiksm%C5%B3%20programa/Komitetai/Vietos%20pl%C4%97tros%20strategijos/%C5%A0ventosios%20%C5%BEvejybos%20ir%20akvakult%C5%ABros%20RVPS%202016-2023%20m_-1.pdf](https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Europos_Sajungos_parama_zuvini_nkystes_sektoriui2014-2020m/Veiksm%C5%B3%20programa/Komitetai/Vietos%20pl%C4%97tros%20strategijos/%C5%A0ventosios%20%C5%BEvejybos%20ir%20akvakult%C5%ABros%20RVPS%202016-2023%20m_-1.pdf)

³⁷ <https://www.sventosioszrvvg.lt/informacija/strategija-2016-2023-m/>

38

[https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Europos_Sajungos_parama_zuvini_nkystes_sektoriui2014-](https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Europos_Sajungos_parama_zuvini_nkystes_sektoriui2014-2020m/Veiksm%C5%B3%20programa/Komitetai/Vietos%20pl%C4%97tros%20strategijos/%C5%BDRVVG%20%E2%80%9EVIKKAUDA%E2%80%9C%20VPS%202016-2023%20m_%20-1.pdf)

[2020m/Veiksm%C5%B3%20programa/Komitetai/Vietos%20pl%C4%97tros%20strategijos/%C5%BDRVVG%20%E2%80%9EVIKKAUDA%E2%80%9C%20VPS%202016-2023%20m_%20-1.pdf](https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Europos_Sajungos_parama_zuvini_nkystes_sektoriui2014-2020m/Veiksm%C5%B3%20programa/Komitetai/Vietos%20pl%C4%97tros%20strategijos/%C5%BDRVVG%20%E2%80%9EVIKKAUDA%E2%80%9C%20VPS%202016-2023%20m_%20-1.pdf)

³⁹ [http://www.vilkanda.lt/userfiles/files/VPS%20\(2016-2023\)%20\(po%2007%2020\).pdf](http://www.vilkanda.lt/userfiles/files/VPS%20(2016-2023)%20(po%2007%2020).pdf)

viso VPS įgyvendinimui skirta 1 288 774,40 Eur. Darbo vietas kuriančioms priemonėms iš viso buvo skirta 65 proc. lėšų.	Priemonei skiriama 65,0 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų darbo vietų kūrimui ŽRVVG teritorijoje. Planuojama sukurti 14 darbo vietų . Planuojama įgyvendinti 8 projektus (837 707 Eur arba 65 proc.).	Priemonei skiriama 65,0 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų darbo vietų kūrimui ŽRVVG teritorijoje. Planuojama sukurti 11 darbo vietų . Planuojama įgyvendinti 8 projektus (837 707 Eur arba 65 proc.).		
5. Raseinių ŽRVVG planuojamų sukurti darbo vietų skaičius sumažėjo nuo 7 ⁴⁰ iki 5 ⁴¹ , t. y. 2 darbo vietomis. Iš viso VPS įgyvendinimui skirta 550 725,50 Eur. Darbo vietas kuriančioms priemonėms iš viso buvo skirta 67,19 proc. lėšų.	9.1.1. VPS prioritetas Nr. 1 „Ekonominės plėtros skatinimas ŽRVVG teritorijoje, plėtojant akvakultūros verslą, kuriant darbo vietas, gerinant socialinę gerovę“ 9.1.1.1. VPS priemonė „Produktyvios investicijos į akvakultūrą“ (kodas BIVP-AKVA-1) VPS priemonės tikslas: akvakultūros įmonių, visų pirma, labai mažų, mažų ir vidutinių konkurencingumo bei gyvybingumo didinimas, darbo vietų kūrimas, įskaitant saugos ir darbo sąlygų gerinimą.		-2	
	Priemonei skiriama 56,29 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų darbo vietų kūrimui RRŽRVVG teritorijoje. Planuojama sukurti 5 darbo vietas . Planuojama įgyvendinti 3 projektus (310 003,40 Eur arba 56,29 proc.).	Priemonei skiriama 56,29 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų darbo vietų kūrimui RRŽRVVG teritorijoje. Planuojama sukurti 3 darbo vietas . Planuojama įgyvendinti 3 projektus (310 003,40 Eur arba 56,29 proc.).		
	9.1.1.2. VPS priemonė „Žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimas“ (kodas BIVPAKVA-3) VPS priemonės tikslas: investicijų į perdirbimo sektorių skatinimas, naujų produktų įvedimas, kuriant naujas darbo vietas.			0
	Priemonei skiriama 10,90 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų darbo vietų kūrimui RRŽRVVG teritorijoje. Planuojama sukurti 2 darbo vietas . Planuojama įgyvendinti 2 projektus (60 029,10 Eur arba 10,90 proc.).	Priemonei skiriama 10,90 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų darbo vietų kūrimui RRŽRVVG teritorijoje. Planuojama sukurti 2 darbo vietas . Planuojama įgyvendinti 2 projektus (60 029,10 Eur arba 10,90 proc.).		
6. Šiaulių ŽRVVG planuojamų sukurti darbo vietų skaičius sumažėjo nuo 8 ⁴² iki 6 ⁴³ , t. y. 2 darbo vietomis. Iš viso VPS įgyvendinimui skirta 183 214 Eur. Darbo vietas kuriančioms priemonėms iš	9.1.1. VPS prioritetas Nr. I „Darbo vietų kūrimas su žuvininkyste susijusiuose ir kituose ekonomikos sektoriuose“ 9.1.1.1. VPS priemonė „Produktyvios investicijos į akvakultūrą“ (kodas BIVP-AKVA-1) VPS priemonės tikslas: didinti gyventojų užimtumą, kuriant ir plėtojant akvakultūrą, kurioje įvairinama produkcija, gerinama jos kokybę ir kuriama pridėtinė vertė		-0,5	
	Numatoma paremti ne mažiau kaip 3 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 3 darbo vietas (225 000 Eur arba 30,70 proc.).	Numatoma paremti ne mažiau kaip 3 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 2,50 darbo vietas (225 000 Eur arba 30,70 proc.).		
	9.1.1.2. VPS priemonė „Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos“ (kodas BIVP-AKVA-2) VPS priemonės tikslas: remti investicijas, kuriomis prisidedama prie žuvininkystės sektoriaus pajamų įvairinimo, plėtojant papildomą veiklą			-0,75

40

https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Europos_Sajungos_parama_zuvininkystes_sektoriui2014-2020m/Veiksm%C5%B3%20programa/Komitetai/Vietos%20pl%C4%97tros%20strategijos/Raseini%C5%B3%20rajon%C5%B4%20veiksm%C4%97s%20regiono%20vietos%20pl%C4%97tros%202016%E2%80%932023%20m_%20strategija.pdf

⁴¹ http://www.raseiniuzvvg.lt/uploaded/Raseiniu%20ZRVVG%20STRATEGIJA%202019_11_15-1.pdf

42

https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Europos_Sajungos_parama_zuvininkystes_sektoriui2014-2020m/Veiksm%C5%B3%20programa/Komitetai/Vietos%20pl%C4%97tros%20strategijos/%C5%A0iauli%C5%B3%20veiksm%C5%B4%20veiksm%C4%97s%20regiono%20vietos%20pl%C4%97tros%202016%E2%80%932023%20m_-1.pdf

⁴³ <http://www.siauliuzvvg.lt/docs/VPS%202020%20m..pdf>

viso skirta 71,75 proc. lėšų.	Numatoma paremti ne mažiau kaip 2 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 2 darbo vietas (100 000 Eur arba 13,65 proc.).	Numatoma paremti ne mažiau kaip 2 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 1,25 darbo vietą (100 000 Eur arba 13,65 proc.).		
	9.1.1.3. VPS priemonė „Žuvininkystės produktų perdirbimas ir realizavimo gerinimas“ (kodas BIVP-AKVA-SAVA-1) VPS priemonės tikslas: didinti akvakultūros sektoriaus konkurencingumą, skatinant naujoves ir kokybės gerinimą akvakultūros produktų perdirbimo ir realizavimo etapais.		-0,25	
	Numatoma paremti ne mažiau kaip 2 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 2 darbo vietas (150 000 Eur arba 20,50 proc.).	Numatoma paremti ne mažiau kaip 2 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 1,75 darbo vietas (150 000 Eur arba 20,50 proc.).		
	9.1.1.4. VPS priemonė „Žuvininkystės verslo ir mokslo bendradarbiavimas vietos plėtrai“ (kodas BIVP-AKVA-SAVA-2) VPS priemonės tikslas: skatinti prie vietos plėtros prisidedantį akvakultūros sektoriaus ir mokslo bendradarbiavimą.			-0,5
	Numatoma paremti ne mažiau kaip 1 vietas projektą ir sukurti ne mažiau kaip 1 darbo vietą (50 859 Eur arba 6,90 proc.).	Numatoma paremti ne mažiau kaip 1 vietas projektą ir sukurti ne mažiau kaip 0,5 darbo vietas (50 859 Eur arba 6,90 proc.).		
7. Neringos ŽRVVG „Vidmarės“ planuojamų sukurti darbo vietų skaičius <i>sumažėjo nuo 6⁴⁴ iki 5⁴⁵</i> , t. y. 1 darbo vieta. Iš viso VPS įgyvendinimui skirta 556 684,80 Eur. Darbo vietas kuriančioms priemonėms iš viso buvo skirta 65,2 proc. lėšų.	9.1.1.VPS prioritetas Nr. I „Žvejybos ir su žvejyba susijusios veiklos didesnės vertės kūrimas“ 9.1.1.1. VPS priemonė „Žvejybos verslo konkurencingumo didinimas, prisitaikant prie aplinkos pokyčių“ (kodas BIVP-AKVA-SAVA-1) VPS priemonės tikslas: gerinti žvejybos verslo prisitaikymo prie aplinkos pokyčių sąlygas		-1	
	Numatoma paremti ne mažiau kaip 3 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 3 darbo vietas (planuojama lėšų suma nenurodyta, bet ji turėjo sudaryti 26,95 proc.).	Numatoma paremti ne mažiau kaip 1 vietas projektą ir sukurti ne mažiau kaip 2 darbo vietas (150 000 Eur arba 26,95 proc.)		
	9.1.1.2. VPS priemonė „Tvarus ekonominis vystymasis ir konkurencingumo didinimas“ (kodas BIVP-AKVA-SAVA-4) VPS priemonės tikslas: visų žvejybos produktų tiekimo grandinės etapų plėtojimas, žuvies supirkimo iš žvejų ir (arba) žuvies vartojimo skatinimas.			-1
	Numatoma paremti ne mažiau kaip 2 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 2 darbo vietas (planuojama lėšų suma nenurodyta, bet ji turėjo sudaryti 26,95 proc.).	Numatoma paremti ne mažiau kaip 1 vietas projektą ir sukurti ne mažiau kaip 1 darbo vietą (75 000 Eur arba 13,47 proc.)		
	9.1.1.3. VPS priemonė „Pajamų įvairinimas ir naujų rūšių pajamos“ (kodas BIVP-AKVA-2) VPS priemonės tikslas: remti investicijas, kuriomis prisidedama prie žvejų pajamų įvairinimo, plėtojant papildomą veiklą			-0,5
	Numatoma paremti ne mažiau kaip 2 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 1 darbo vietą (planuojama lėšų suma nenurodyta, bet ji turėjo sudaryti 11,3 proc.).	Numatoma paremti ne mažiau kaip 1 vietas projektą ir sukurti ne mažiau kaip 0,5 darbo vietas (26 519 Eur arba 4,76 proc.).		
	9.1.2 VPS prioritetas Nr. II „Žvejų bendruomenės vaidmens stiprinimas ir infrastruktūros atnaujinimas“ 9.1.2.1. VPS priemonė „Žvejybos sektoriaus dalyvių bendradarbiavimas“ (kodas BIVP-AKVA-SAVA-2) VPS priemonės tikslas: skatinti prie vietos plėtros prisidedantį žuvininkystės sektoriaus dalyvių bendradarbiavimą			+1,5
	Numatoma paremti ne mažiau kaip 1 vietas projektas. Priemonė sudaro prielaidas darbo vietoms kurtis (tiesiogiai jų nekuria).	Numatoma paremti ne mažiau kaip 1 vietas projektą ir sukurti ne mažiau kaip 1,5 darbo vietas (130 165,80 Eur arba 23,38 proc.).		
8. Vakarų Lietuvos	9.1.1. VPS prioritetas Nr. I „Žuvininkystės verslo konkurencingumo didinimas, prisitaikant prie aplinkos pokyčių“		0	

ŽRVVG planuojamų darbu sukurti darbo vietų skaičius buvo 7 ⁴⁶ ir liko 7 ⁴⁷ . Iš viso VPS įgyvendinimui skirta 495 376 Eur. Darbo vietas kuriančioms priemonėms iš viso buvo skirta 66,2 proc. lėšų.	9.1.1.1. VPS priemonė „Produktyvios investicijos į akvakultūrą“ (kodas BIVP-AKVA-1) VPS priemonės tikslas: didinti akvakultūros įmonių konkurencingumą ir gyvybingumą	Numatoma paremti ne mažiau kaip 3 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 3 darbo vietas (140 687 Eur arba 28,4 proc.).	Numatoma paremti ne mažiau kaip 3 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 3 darbo vietas (140 687 Eur arba 28,4 proc.).		
	9.1.1.2. VPS priemonė „Žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimas ir realizavimo gerinimas“ (kodas BIVP-AKVA-SAVA-1) VPS priemonės tikslas: skatinti naujoves ir kokybės gerinimą, perdirbant ir realizuojant žvejybos ir akvakultūros produktus	Numatoma paremti ne mažiau kaip 4 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 4 darbo vietas (187 252 Eur arba 37,8 proc.).	Numatoma paremti ne mažiau kaip 4 vietas projektus ir sukurti ne mažiau kaip 4 darbo vietas (187 252 Eur arba 37,8 proc.).		0
9. Klaipėdos ŽRVVG planuojamų darbu sukurti darbo vietų skaičius buvo 27 ⁴⁸ ir liko 27, o išlaikytų darbo vietų skaičius – 60. Iš viso VPS įgyvendinimui skirta 1 993 712 Eur. Darbo vietas kuriančioms priemonėms iš viso buvo skirta 65 proc. lėšų.	VPS prioritetas Nr.1. Tvarus ekonominis vystymasis ir konkurencingumo didinimas – visų žuvininkystės produktų tiekimo grandinės etapų plėtojimas ir vartojimo skatinimas VPS priemonė BIVP- AKVA- SAVA-2 Žuvininkystės verslo skatinimas ir inovacijų diegimas įmonėse (priemonės įgyvendinimui skirta 1 200 100 Eur arba 60,2 proc.) VPS priemonės tikslas: Visų žuvininkystės produktų tiekimo grandinės etapų plėtojimas ir vartojimo skatinimas, sukuriant sąlygas gyvybingam ekonominiam ir socialiniam vystymuisi žvejybos ir akvakultūros sektoriuose I veiklos sritis: BIVP- AKVA- SAVA-2.1 Žuvies produktų gamybos skatinimas	Veiklos sričiai skiriama 400 000 Eur. Bus įgyvendinami 3 projektai ir kuriamos 9 darbo vietas (veiklos sričiai skiriamos lėšos neišskirtos).	Veiklos sričiai skiriama 400 000 Eur Bus įgyvendinami 3 projektai ir kuriamos 9 darbo vietas	0	
	II veiklos sritis - BIVP- AKVA- SAVA-2.2. Inovacijų diegimas žvejybos įmonėse ir gamybos priemonių modernizavimas.	Veiklos sričiai skiriama 600 000 Eur. Bus įgyvendinami 3 projektai ir kuriamos 9 darbo vietas (veiklos sričiai skiriamos lėšos neišskirtos).	Veiklos sričiai skiriama 600 000 Eur Bus įgyvendinami 3 projektai ir kuriamos 9 darbo vietas.		0
	III veiklos sritis - BIVP- AKVA- SAVA-2.3 Tiesioginio žuvies pirkimo iš žvejų skatinimas.	Veiklos sričiai skiriama 200 100 Eur. Bus įgyvendinami 3 projektai ir kuriamos 6 darbo vietas (veiklos sričiai skiriamos lėšos neišskirtos).	Veiklos sričiai skiriama 200 100 Eur. Bus įgyvendinami 3 projektai ir kuriamos 6 darbo vietas		0
	VPS prioritetas Nr.2. Gamtos išteklių saugojimas ir puoselėjimas – žvejybos ir akvakultūros regiono aplinkos išteklių didinimas ir panaudojimas VPS priemonė BIVP- AKVA- SAVA-3 Tvarios aplinkosauginės žvejybos skatinimas (priemonės įgyvendinimui skirta 97 000 Eur arba 4,8 proc.) VPS priemonės tikslas: invazinių žuvų poveikio Baltijos jūroje mažinimas, keliant Baltijos jūros ekosistemos tvarumą, didinant iškraunamų žuvų vertę ir kokybę. I veiklos sritis - BIVP- AKVA- SAVA-3.1 Žvejybos laivų ir įrangos modernizavimas, pritaikant pramoginei žvejybai, turizmui.	Veiklos sričiai skiriama 44 800,00 Eur. Bus įgyvendinamas 1 projektas ir kuriama 1 darbo vieta.	Veiklos sričiai skiriama 44 800,00 Eur. Bus įgyvendinamas 1 projektas ir kuriama 1 darbo vieta.		0

46

[https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Europos_Sajungos_parama_zuvininkystes_sektorui2014-](https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Europos_Sajungos_parama_zuvininkystes_sektorui2014-2020m/Veiksm%C5%B3%20programa/Komitetai/Vietos%20pl%C4%97tros%20strategijos/Vakar%C5%B3%20Lietuvos%20%C5%BEvejybos%20ir%20akvakult%C5%ABros%20RVPS%20iki%202023%20m_-1.pdf)

[2020m/Veiksm%C5%B3%20programa/Komitetai/Vietos%20pl%C4%97tros%20strategijos/Vakar%C5%B3%20Lietuvos%20%C5%BEvejybos%20ir%20akvakult%C5%ABros%20RVPS%20iki%202023%20m_-1.pdf](https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Europos_Sajungos_parama_zuvininkystes_sektorui2014-2020m/Veiksm%C5%B3%20programa/Komitetai/Vietos%20pl%C4%97tros%20strategijos/Vakar%C5%B3%20Lietuvos%20%C5%BEvejybos%20ir%20akvakult%C5%ABros%20RVPS%20iki%202023%20m_-1.pdf)

⁴⁷ http://www.vakaruzvvg.lt/wp-content/uploads/2018/02/VPS-Vakaru-L-ZRVVG_-galutin%C4%97.pdf

48

[https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Europos_Sajungos_parama_zuvininkystes_sektorui2014-](https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Europos_Sajungos_parama_zuvininkystes_sektorui2014-2020m/Veiksm%C5%B3%20programa/Komitetai/Vietos%20pl%C4%97tros%20strategijos/Klaip%C4%97dos%20%C5%BEuvininkyst%C4%97s%20regiono%20pl%C4%97tros%202016-2023%20m_%20strategija.pdf)

[2020m/Veiksm%C5%B3%20programa/Komitetai/Vietos%20pl%C4%97tros%20strategijos/Klaip%C4%97dos%20%C5%BEuvininkyst%C4%97s%20regiono%20pl%C4%97tros%202016-2023%20m_%20strategija.pdf](https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Zuvininkyste/Europos_Sajungos_parama_zuvininkystes_sektorui2014-2020m/Veiksm%C5%B3%20programa/Komitetai/Vietos%20pl%C4%97tros%20strategijos/Klaip%C4%97dos%20%C5%BEuvininkyst%C4%97s%20regiono%20pl%C4%97tros%202016-2023%20m_%20strategija.pdf)

Asociacija „Vidmarės“	556.684,80	361.845,12	65,20	362.958,49	4,59	5	6	5	4,40	4	1
Raseinių ŽRVVG	550.725,50	357.971,58	67,19	370.032,46	4,54	5	7	5	4,48	4	1
Šiaulių ŽRVVG	732.858,40	476.357,96	71,75	525.825,90	6,04	6	8	6	6,37	6	0
Šilutės ŽRVVG „Žuvėjų kraštas“	1.218.677,00	792.140,05	75,40	918.882,46	10,04	10	17	10	11,14	11	-1
Pietvakarių Lietuvos ŽRVVG	1.060.796,34	689.517,62	70,00	742.557,44	8,74	9	14	10	9,00	9	0
„Vilkauda“ ŽRVVG	1.288.774,40	837.703,36	65,00	837.703,36	10,62	11	14	11	10,15	10	1
Klaipėdos ŽRVVG	1.993.712,46	1.295.913,10	65,00	1.295.913,10	16,42	17	27	16	15,71	16	1
Vakarų Lietuvos ŽRVVG	495.376,00	321.994,40	66,20	327.938,91	4,08	4	7	4	3,97	4	0
Šventosios ŽRVVG	478.552,00	311.058,80	65,00	311.058,80	3,94	4	8	3	3,77	4	0
Iš viso:	8.376.156,90	5.444.501,98		5.692.870,92	69	71	108	70	69,00	68	3
		78.905,83		82.505,38							

NMA atstovai nurodė, kad 65 procentai nuo visos darbo vietų kuriančioms vietoms plėtros priemonėms skirtos paramos sumos buvo paimti todėl, kad vertinant VPS atrankos kriterijus visoms ŽRVVG buvo suteikti 45 kokybės balai, kadangi visos ŽRVVG nusimatė ne mažiau kaip 65 proc. vietų projektams įgyvendinti numatytų lėšų skirti darbo vietų kūrimui. Pažymėtina, kad darbo vietų mažinimo apskaičiavimo procesas nebuvo reglamentuotas. Iš lentelėje pateiktų duomenų matyti, kad skaičiuojant išpareigotų sukurti darbo vietų mažinimą pagal faktiškai ŽRVVG suplanuotų lėšų vietoms priemonėms ar jų veiklos sritims, kuriomis kuriamos darbo vietos, dalį Šilutės ŽRVVG būtų leista mažinti darbo vietas tik iki 11, bet ne 10 darbo vietų, o keturios ŽRVVG (asociacija „Vidmarės“, Raseinių ŽRVVG, „Vilkauda“ ŽRVVG ir Klaipėdos ŽRVVG) galėjo sumažinti išpareigojimus dar po vieną darbo vietą. Pažymėtina, kad skirtumai tarp NMA apskaičiuotų ir atliekant korupcijos rizikos analizę perskaičiuotų reikšmių susidarė dėl VPS paramos dalies darbo vietų kūrimui reikšmės. NMA laikė, kad ši dalis yra 65 procentai, o atliekant perskaičiavimą buvo vertinta faktiškai VPS nurodyta dalis, kuri Šilutės ŽRVVG „Žuvėjų kraštas“ sudarė 75,4 procento. Nesant reglamentuoto darbo vietų skaičiaus mažinimo ir apskaičiavimo proporcingai visoms ŽRVVG, nėra aišku, nuo ko konkrečiai priklauso išpareigotų sukurti darbo vietų skaičiaus mažinimas, t. y. ar nuo bendro visoms ŽRVVG išpareigojimo ne mažiau kaip 65 procentus visų VPS įgyvendinimui skirtų lėšų skirti darbo vietas kuriančioms priemonėms, ar nuo konkretaus priemonių, kuriomis siekiama sukurti darbo vietas, lėšų procento, pavyzdžiui, 75,4 proc.

Manytina, kad išpareigojimai dėl darbo vietų kūrimo turėtų būti peržiūrėti iš karto po to, kai tampa žinoma dėl per didelių priimtų išpareigojimų, o ne įpusėjus finansavimo laikotarpiui, kai ŽRVVG jau galėjo būti pasiekusios VPS įgyvendinimo tarpinius rezultatus, t. y. sukūrusios suplanuotą darbo vietų skaičių. Susidariusios situacijos, kai vienos ŽRVVG laikosi išpareigojimų sukurti suplanuotų

darbo vietų skaičių, o kitos ŽRVVG ilgą laiką neužtikrina darbo vietų kūrimo išsipareigojimo, tačiau artėjant VPS įgyvendinimo vertinimui yra „atleidžiamos“ nuo prisiimtų išsipareigojimų planuota apimti, kelia abejonių dėl galimos korupcijos pasireiškimo tikimybės, nes vienoms ŽRVVG vertinimui sudaromos palankesnės sąlygos nei kitoms ŽRVVG.

Pasiūlymas: nustatyti terminą, per kurį turi būti perskaičiuojami pasikeitę išsipareigojimai, taip pat reglamentuoti perskaičiavimo tvarką, kad patvirtintose vietos plėtros strategijose keičiant nustatytą darbo vietų skaičių šie keitimai būtų atliekami aiškiai ir proporcingai visoms vietos plėtros strategijas įgyvendinančioms žuvininkystės ir akvakultūros regionų vietos veiklos grupėms.

2.5 Atskirais atvejais vietos projektų atrankos kriterijai neskaitina potencialių pareiškėjų teikti projektų

Pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. 3D-298, 15.4 papunktį viena iš bendrųjų VPS tinkamumo sąlygų, taikomų VPS, yra ta, kad joje turi būti pateikiami VPS priemonių ir jų veiklos sričių (kai tokių yra) aprašymai. *Atskiros VPS priemonės ir jų veiklos sritys (kai tokių yra) turi užtikrinti pakankamai platų potencialių paramos gavėjų ratą, t. y. VPS nurodytas planuojamų remti vietos projektų pobūdis, paramos gavėjų teisinis statusas (juridinis ar fizinis asmuo) ir pobūdis (pvz., NVO, bendruomeninė organizacija, jaunimo organizacija ar pan.) leidžia daryti išvadą, kad įgyvendinant atskirą priemonę ir atskirą jos veiklos sritį (kai tokių yra) paramą galėtų gauti keli tarpusavyje konkuruojantys vietos projektai iš kelių ŽRVVG teritorijoje esančių seniūnijų (kaip administracinių vienetų).* Numatyti vietos projektų atrankos kriterijai turi būti objektyvūs (pagal atskiras VPS priemones, veiklos sritis), jais sudaromos vienodos sąlygos vietos projektų paraiškų teikėjams, jais siekiama geriausios atitikties VPS prioritetams, priemonės tikslams.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme potencialių paramos gavėjų ratą galinčių siaurinti vietos projektų atrankos kriterijų:

- Neringos žuvininkystės regiono vietos veiklos grupės asociacijos “Vidmarės” VPS priemonės „Žvejybos uostai, iškrovimo vietos“, (kodas BIVP-AKVA-9) atrankos kriterijai: 1. projektas skirtas įgyvendinto projekto tęstinumui užtikrinti; 2. pareiškėjas bendruomeninė organizacija. Pažymėtina, kad tinkamais paramos gavėjais VPS buvo nurodyta daugiau viešųjų juridinių asmenų, pavyzdžiui, nevyriausybinė organizacija, viešoji įstaiga, savivaldybė, kurie registruoti Neringos ŽRVVG teritorijoje, o ne vien tik bendruomeninė organizacija, kuri atitiktų kriterijų. Tiek projekto tęstinumo užtikrinimui, tiek bendruomeninės organizacijos statuso kriterijų neatitinkančių pareiškėjų projektams būtų skiriami mažesni balai nei kriterijus atitinkančių pareiškėjų projektams, todėl nustatyti kriterijai susiaurina galimą pareiškėjų ratą.

- Pietvakarių Lietuvos ŽRVVG VPS⁴⁹ nurodytas vienas iš priemonės „Žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimas“, (kodas BIVP-AKVA-3) vietos projektų atrankos kriterijų yra: pareiškėjas yra labai maža, maža įmonė, užsiimanti arba planuojanti užsiimti žuvininkystės ir (arba) akvakultūros produktų perdirbimu, nors tinkamais paramos gavėjais yra nurodyta ir vidutinė įmonė, ne tik labai maža ir maža įmonės.
- Raseinių rajono ŽRVVG kvietimuose nurodytas kriterijus „Pareiškėjas – asocijuota struktūra arba NVO, kurios veikla susijusi su žuvininkyste“, kurį atitinkančiam pareiškėjui skiriama 40 balų (kvietimas Nr. 1, 3), nors VPS nurodyta, kad tinkami paramos gavėjai yra juridiniai asmenys: savivaldybės administracija ir (arba) savivaldybės įsteigti juridiniai asmenys, asocijuota struktūra arba NVO, turintys sąsają su žuvininkyste.
- Raseinių rajono ŽRVVG kvietimuose nurodytas kriterijus „Pareiškėjas teikia projektą su partneriu – akvakultūros verslo subjektu, kuris vykdo akvakultūros veiklą RRŽRVVG teritorijoje ir ataskaitiniais metais (metai prieš paramos paraiškos pateikimo metus) užaugino ir realizavo savo pagamintos produkcijos ne mažiau kaip 400 tonų (VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenimis)“, už kurį skiriama 40 balų (kvietimas Nr. 1, 3). Pagal minėtus VĮ „Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro“ pateiktus duomenis Raseinių ŽRVVG teritorijoje yra tik vienas akvakultūros verslo subjektas, atitinkantis nustatytus kriterijus.
- Šiaulių ŽRVVG kvietime Nr. 2 VPS priemonės „Regiono paveldo ir žuvininkystės tradicijų išsaugojimas, pritaikymas, sklaida“, kodas BIVP-AKVA-SAVA-3, nustatyta, kad pareiškėjui skiriama 20 balų, jeigu pareiškėjas yra nevyriausybinė organizacija, bendruomeninė organizacija ar kita asociacija, nors buvo nurodyta, kad paramos gali kreiptis viešieji juridiniai asmenys: nevyriausybinė organizacija, bendruomeninė organizacija ar kita asociacija, viešoji įstaiga, savivaldybė, savivaldybės įstaiga – registruoti ŽRVVG teritorijoje. Taigi savivaldybei ar savivaldybės įstaigai balų nebūtų skiriama.

Sutikdami su ŽŪM ir NMA atstovų nuomone, kad pareiškėjai gali teikti paraiškas net ir tada, kai nėra nustatyto dydžio juridinis asmuo ar savivaldybės administracija, nes tokiu atveju tik negauna atrankos balų, norime atkreipti dėmesį, kad tokiais atvejais dalies kriterijų neatitinkančių pareiškėjų projektams būtų skiriami mažesni balai nei kriterijus atitinkančių pareiškėjų projektams, todėl nustatyti kriterijai gali sumažinti potencialių pareiškėjų norą teikti paraiškas ir taip susiaurinti galimą pareiškėjų ratą, riboti konkurenciją. Taip pat pažymime, kad nenustatėme atvejų, kai kiti asmenys būtų teikę paraiškas pagal kvietimą, kurio balai skiriami, pavyzdžiui, kai pareiškėjas yra savivaldybės administracija. ŽŪM ir NMA atstovai nurodė, kad konkrečia priemone norimą sukurti rezultatą gali geriausiai pasiekti tik tam tikras pareiškėjas, pavyzdžiui, savivaldybės administracija, tačiau, manytina,

⁴⁹ Prieiga internete: <http://pietvakariu-zrvvg.lt/wp-content/uploads/2017/11/Aktuali-Pietvakariu-ZRVVG-strategija-2020-07-21-redakcija.pdf>

kad tokiais atvejais turėtų būti itin atidžiai vertinamos visos priemonės įgyvendinimo galimybės ir priemonės tikslas, t. y. ar tikrai tik savivaldybės administracijai įgyvendinant projektą gali būti pasiekiamas priemonei nustatytas tikslas. VPS vykdytojai nustačius, kad balai skiriami pareiškėjui dėl jo teisinės formos, pavyzdžiui, nevyriausybinė organizacija, bendruomeninė organizacija ar kita asociacija, visuomenei gali kilti abejonių, ar atrankos kriterijai nebuvo pritaikyti konkrečiam galimam vietos projekto pareiškėjui.

Pasiūlymas: įvertinti, ar poskyryje nurodytais atvejais nustatant kriterijus buvo laikomasi teisės aktų reikalavimų, taip pat svarstyti dėl papildomų kontrolės priemonių, užtikrinančių, kad balų skyrimas vietos projektams būtų pagrįstas vietos plėtros strategijos priemonės keliamais tikslais, nustatymo.

2.6 Nenustatytas minimalus balų skaičius vertinant žuvininkystės regionų vietos projektų kokybę

Pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklių 38 punktą vietos projektų atrankos kriterijai nustatomi VPS ir Vietos projektų finansavimo sąlygų apraše vadovaujantis šiomis vietos projektų atrankos kriterijų nustatymo taisyklėmis, iš kurių viena nustato, kad didžiausia galima balų suma pagal visus vietos projektų atrankos kriterijus – 100 balų, mažiausias privalomas balų skaičius pagal vietos projektų atrankos kriterijus atitinkamai priemonei ar priemonės veikos sričiai nustatomas ir tvirtinamas kartu su vietos projektų atrankos kriterijais.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme, kad skirtingos ŽRVVG nustato nevienodą minimalų balų skaičių. Pavyzdžiui, Pietvakarių Lietuvos ŽRVVG kvietimo Nr. 5 pagal VPS priemonę „Socialinės gerovės kūrimas ŽRVVG teritorijoje, pritaikant žuvininkystei skirtą infrastruktūrą žuvininkystės verslo ir visuomenės poreikiams“, kodas BIVP-AKVA-SAVA-1, minimalus surinkti balų skaičius buvo 50. Šventosios ŽRVVG 2020 m. birželio 6 d. protokolu buvo nustačiusi minimalų balų skaičių 60, tačiau 2020 m. liepos 21 d. visuotinio narių susirinkimo protokole⁵⁰ nurodyta, kad balų skaičius buvo sumažintas iki 40 atsižvelgiant į Šventosios žuvininkystės regiono teritorijos vietinių žvejų ir žvejybos įmonių nuomonę.

Pažymėtina, kad Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių 91 punkte nustatyta, kad tik vietos projektų paraiškos, surinkusios ne mažiau kaip 40 balų vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu, perduodamas vietos projektų tinkamumui vertinti. Taigi vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, minimalus balų skaičius yra nustatytas, priešingai nei žvejybos ir akvakultūros vietos projektams.

⁵⁰ Prieiga internete: <https://www.sventosioszrvvg.lt/wp-content/uploads/2017/10/Visuotinio-nari%C5%B3-susirinkimo-protokolas-Nr.-28.pdf>

Nenustatytą minimalų balų skaičių vertinant vietos projektų paraiškų kokybę laikome korupcijos rizikos veiksniu, nes potencialūs pareiškėjai gali daryti įtaką VPS vykdytojos kolegialaus valdymo organo ar VPS vykdytojos nariams dėl finansavimo sąlygų aprašo nuostatų, palankių potencialiems pareiškėjams, nustatymo.

Pasiūlymas: Žvejybos ir akvakultūros vietos projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklėse nustatyti visiems privalomą minimalų balų skaičių.

2.7 Neaišku, kokias atvejais kaimo vietovių vietos plėtros vykdytoja turi suderinti kvietimo teikti vietos projektus dokumentus su Agentūra

Pagal Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. 3D-544, 48 punktą kvietimo teikti vietos projektus dokumentus (kvietimo teikti vietos projektus skelbimus ir FSA) rengia VPS vykdytoja savarankiškai arba gali juos suderinti su Agentūra. Kvietimo teikti vietos projektus dokumentai (visais atvejais) turi būti parengti ir suderinti (jeigu VPS vykdytoja derina kvietimo teikti vietos projektus dokumentus su Agentūra) likus ne mažiau kaip 5 darbo dienoms iki kvietimo teikti vietos projektus pradžios. Pavyzdinę kvietimo teikti vietos projektus skelbimo formą ir Pavyzdinę FSA formą rengia Agentūra. Minėtose taisyklėse nėra nustatyti atvejai, kai kaimo vietovių VPS vykdytoja gali derinti kvietimo teikti vietos projektus dokumentus su Agentūra priešingai nei žvejybos ir akvakultūros regionų VPS vykdytojos, kurios ši pareiga nustatyta Žvejybos ir akvakultūros vietos projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklių 47-53 punktuose.

Korupcijos rizikos veiksniu laikome kaimo vietovių VPS vykdytojai suteiktą plačią diskrecijos teisę spręsti dėl kvietimo teikti vietos projektus dokumentų derinimo su Agentūra, pavyzdžiui, kai projektą pagal planuojamą paskelbti kvietimą planuoja teikti VPS vykdytojos narys, jo vadovaujamas juridinis asmuo ar su juo susiję pareiškėjai. Nesant nustatyto reikalavimo visais atvejais kvietimus teikti vietos projektus dokumentus derinti Agentūrai, VPS vykdytojai nėra nustatyta pareiga derinti dokumentus su Agentūra ir tokiu būdu neužtikrinamas nešališkas dokumentų peržiūros procesas.

Pasiūlymas: nustatyti atvejus, kada kaimo vietovių VPS vykdytoja privalo suderinti kvietimo teikti vietos projektus dokumentus su Agentūra, arba nustatyti privalomą minėtų dokumentų derinimo procesą.

2.8 Nėra reikalavimo skelbti viešą atranką į laisvą vietos plėtros strategijos vykdytojos

darbuotojo pareigas

Vienintelis apribojimas VVG administracijos darbuotojams yra nebūti VPS vykdytojos kolegialaus valdymo organo nariu. Šis apribojimas nustatytas Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. 3D-8, 14 punkto lentelės 1.1.1 eilutėje ir galioja kaimo vietovių VVG administravimą atliekantiems darbuotojams. Toks pat reikalavimas nustatytas ir žuvininkystės regiono VVG administravimą atliekantiems darbuotojams Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ administravimo taisyklių 14 punkto lentelės 1.1.1 eilutėje. Šis reikalavimas reiškia, kad tiek kaimo vietovių, tiek žuvininkystės regiono VVG valdymo organo narys negali būti VVG administracijos darbuotoju, tačiau VVG nariui, nesančiam VVG valdymo organo nariu, šis draudimas nėra taikomas.

Atliekant korupcijos rizikos analizę nustatyta, kad tam tikrų VVG pirmininkai yra ir VVG administracijos darbuotojai tuo atveju, kai jie nėra VVG valdybos nariai. Susidaro situacijos, kai VVG visuotinio narių susirinkimo metu VVG pirmininkas pats pasiūlo savo kandidatūrą į pareigas. Pavyzdžiui, Neringos ŽRVVG „Vidmarės“ visuotinio narių susirinkimo 2017 m. kovo 9 d. protokolo Nr. 1⁵¹ nurodyta, kad buvo svarstomas klausimas dėl projekto vadovo paskyrimo. Susirinkimo pirmininkas pasiūlė į projekto vadovo pareigas skirti jį, nes projekto parengimu, apgynimu ir įgyvendinimo rūpinasi jis pats, be to, asociacijos prezidento darbą dirba neatlygintinai. Projekto vadovo alga kompensuotų dažnas kelionės į Neringą išlaidas, nes jis gyvena ne Neringos savivaldybėje. Projekto vadovo pareigybė sudarytų 0,75 etato. Susirinkimo pirmininkas sakė, kad reikia paskirti asociacijos narį, kuris galėtų pasirašyti darbo sutartį, kadangi prezidentas ir į darbą priimamas projekto vadovas yra tas pats asmuo. Taip pat buvo svarstyta dėl susirinkimo pirmininko priėmimo į projekto viešųjų ryšių specialisto pareigas 0,25 etato. Protokole nurodyta, kad susirinkimo pirmininko teigimu jis pats projektą viešina ir geriausiai žino visus jo įgyvendinimo niuansus, o ir kartu sudėjus su projekto vadovo pareigybe susidarytų pilnas etatas, prašo patvirtinti jo kandidatūrą į viešųjų ryšių specialisto pareigas. Visuotinis narių susirinkimas šiam prašymui pritarė.

Vakarų Lietuvos ŽRVVG visuotinio narių susirinkimo 2018 m. sausio 20 d. protokole Nr. 18-1 nurodyta, kad buvo svarstyta dėl projekto vadovo paskyrimo. Siūlyta juo paskirti ŽRVVG direktorių. Šiam siūlymui pritarta, nors protokole nenurodytas šį pasiūlymą pateikęs ŽRVVG narys.

Analizuodami VVG mokėjimo prašymus, nustatėme, kad Prienų rajono VVG pirmininkas 2016 m. sausio 29 d. sudarė darbo sutartį Nr. 3-01, pagal kurią į VPS projekto administravimo vadovo pareigas priėmė pats save.

⁵¹ Prieiga internete: <http://vidmares.lt/wp-content/uploads/2018/06/skenuotas-protokolas.pdf>

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme atvejų, kai konkrečius VVG darbuotojų kandidatus teikia VVG nariai, pavyzdžiui, Neringos ŽRVVG „Vidmarės“ visuotinio narių susirinkimo 2017-09-13 protokole nurodyta, kad buvo svarstyta dėl asmens priėmimo į projekto vadovo pareigas nuo projekto paramos sutarties pasirašymo iki projekto pabaigos ir įgalioto asmens, pasirašysiančio darbo sutartį, nustatymo. ŽRVVG narys sakė, kad projekto vadovu jis matytų Neringos savivaldybės administracijos Verslo ir strateginės plėtros skyriaus vyr. specialistą, kuris tiesiogiai dirba su projektų administravimu susijusį darbą. Kitas ŽRVVG narys pasiūlė savo žmonos kandidatūrą, pristatydamas ją kaip patirties su projektų administravimu turinčią, teisės studijas baigusią specialistę. ŽRVVG nariui pastebėjus, kad reiktų paprašyti abiejų kandidatų pateikti gyvenimo aprašymus ir tuomet pasirinkti, balsavimui projekto vadovo priėmimo klausimas nebuvo teiktas. To paties susirinkimo metu buvo svarstyta dėl asmens priėmimo į projekto viešųjų ryšių specialisto pareigas nuo projekto paramos sutarties pasirašymo iki projekto pabaigos ir įgalioto asmens, pasirašysiančio darbo sutartį, nustatymo. ŽRVVG narys sakė, kad labai sunku rasti Neringoje finansininką, juo labiau, kad Taisyklės numato finansininkui galimybę įsidarbinti 0,25 etato. Tokiu būdu, sujungus finansininko ir viešųjų ryšių specialisto pareigybes, atsiranda galimybė finansininkui pasiūlyti 0,5 etato. Jis sakė, kad šioje pozicijoje matytų Neringos savivaldybės administracijos Verslo ir strateginės plėtros skyriaus specialistą, kuris yra savivaldybės administracijos projektų finansininkas.

Atliekant korupcijos rizikos analizę nustatytas atvejis, kai laikantis įtvirtino draudimo VVG valdybos nariui dirbti VVG administracijoje, pirmiausia VVG narys atsisakė VVG valdybos nario pareigų. Pavyzdžiui, Šventosios ŽRVVG visuotinio narių susirinkimo 2017 m. birželio 27 d. protokole Nr. 12⁵² nurodyta, kad buvo pristatyti administracijos darbuotojai. Protokole nurodyta, kad VPS viešųjų ryšių specialistu planuojama įdarbinti VVG narį, kuris tuo metu buvo valdybos narys. Atsižvelgiant į draudimą valdybos nariui būti VPS vykdytojos darbuotoju, suplanuota pakeisti valdybos narį, o tada priimti į darbą 0,5 etato. VVG nario įdarbinimui ŽRVVG administracijoje visuotinis narių susirinkimas pritarė 2017 m. liepos 19 d., posėdžio protokolas Nr. 13. Visuotiniame narių susirinkimo 2018 m. gegužės 3 d. protokole Nr. 18⁵³ nurodyta, kad VVG nariui ir VPS darbuotojui, kurio priėmimui į pareigas buvo pritarta anksčiau minėtame protokole, 2018 m. vasario 15 d. išėjus nėštumo ir gimdymo atostogų, naujas darbuotojas buvo priimtas nuo 2018 m. vasario 20 d. Taigi sprendimą dėl darbuotojo priėmimo priėmė asociacijos pirmininkas, o nariai buvo informuoti po beveik 2,5 mėnesio.

Iš pateiktų pavyzdžių galime daryti išvadą, kad VVG nariais esantys asmenys gali daryti įtaką priimant sprendimus dėl asmenų įdarbinimo VVG kaip VPS vykdytojos administracijoje. Nustatyti atvejai rodo, kad VVG pirmininkai ar nariai gali nesunkiai tapti VPS vykdytojos administracijos

⁵² Prieiga internete: <https://www.sventosioszrvvg.lt/wp-content/uploads/2017/10/2017.06.27-Visuotinio-nari%C5%B3-susirinkimo-protokolas-Nr.12.pdf>.

⁵³ Prieiga internete: (<https://www.sventosioszrvvg.lt/wp-content/uploads/2017/10/Visuotinio-nari-susirinkimo-protokolas-Nr.18.pdf>)

darbuotojais ar siūlyti priimti į VPS vykdytojos administraciją konkrečius asmenis, tame tarpe ir savo sutuoktinius.

Atliekant korupcijos rizikos analizę taip pat nustatyta atvejų, kai į VVG darbuotojų pareigas buvo priimti su VVG nariais susiję asmenys, pavyzdžiui:

- buvusio Klaipėdos žuvininkystės regiono VVG pirmininko dukra buvo VVG darbuotoja nuo 2019-08-29 iki 2020-07-31.
- Šiaulių žuvininkystės regiono VVG nario, kuris yra VVG pirmininkas ir valdybos narys, sutuoktinė dirba tos pačios VVG viešųjų ryšių specialiste.
- Pietvakarių Lietuvos žuvininkystės regiono VVG darbuotojas, apie kurį nėra skelbiama viešai, yra VVG nario – juridinio asmens direktorius.
- Šalčininkų rajono VVG projekto vadovė yra tos pačios VVG pirmininko, kuris yra Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos darbuotojas, sutuoktinė.
- Raseinių ŽRVVG pirmininkas yra VVG nario direktorius.
- Telšių rajono VVG finansininkas taip pat dirba juridiniame asmenyje, kurio administracijos vadovas ir valdybos pirmininkas yra ir Telšių rajono VVG pirmininkas ir darbuotojas.

Kai kurių VVG vienas ar du nariai yra ir VPS administracijos darbuotojai: 1. Vienas Švenčionių rajono VVG „Švenčionių partnerystė“ narys yra darbuotojas; 2. Vienas Elektrėnų rajono VVG narys yra darbuotojas; 3. Asociacijos „Lamatos žemė“ narys yra darbuotojas; 4. Vienas Telšių rajono VVG narys yra darbuotojas; 5. Vienas VVG „Pagėgių kraštas“ narys yra darbuotojas; 6. Šiaurės vakarų Lietuvos VVG pirmininkas, atstovaujantis vietos valdžiai, yra darbuotojas; 7. Tauragės rajono VVG pirmininkas yra VVG darbuotojas, o VVG nario – juridinio asmens pirmininkas – taip pat yra VVG darbuotojas; 8. Vienas Šilalės rajono VVG narys yra darbuotojas; 9. Du Šiaulių rajono VVG nariai yra darbuotojai; 10. Du Kupiškio rajono VVG nariai yra darbuotojai; 11. Du Zarasų – Visagino regiono VVG nariai yra darbuotojai.

Taigi nustatytais atvejais VVG nariai tapo tos pačios VVG kaip VPS vykdytojos administracijos darbuotojais. Tokios VVG narių įsidarbinimo galimybės keltų mažiau spėjimų dėl galimos korupcijos rizikos, jeigu vykdomos darbuotojų atrankos procedūros būtų viešai skelbiamos.

Pažymėtina, kad Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių 34 punkte nustatyti privalomi reikalavimai VPS vykdytojos interneto svetainėje skelbiamai informacijai. Vienas iš reikalavimų yra skelbti informaciją apie VPS vykdytojos suteikiamas karjeros galimybes (visų VPS vykdytojos turimų etatų pareigybių aprašymai). Pagal minėtų taisyklių 34.17 papunkčio nuostatas rekomenduojama VPS vykdytojai skelbti informaciją apie laisvas darbo vietas ir darbuotojus ar pakaitinius darbuotojus į jas priimti atviro (viešo) konkurso būdu iš anksto, turimomis viešinimo priemonėmis pranešti visuomenei apie šias galimybes. Rekomendacija skelbti atvirą (viešą) konkursą į laisvas darbuotojo ar pakaitinio darbuotojo pareigas

buvo nustatyta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2021 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 3D-252 „Dėl žemės ūkio ministro 2016 m. sausio 8 d. įsakymo Nr. 3D-8 „Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“, t. y. korupcijos rizikos analizės atlikimo metu.

Korupcijos rizikos veiksniu laikoma galimybė į VPS vykdytojos darbuotojų pareigas neskelbiant viešos atrankos priimti VVG narius, su jais susijusius ar jų pasiūlytus asmenis, nes tokiu būdu neužtikrinamas skaidrus ir viešas atrankos procesas, be to, sudaroma reali korupcijos pasireiškimo galimybė, taip pat gali kentėti VPS vykdymas, tikslų siekimas, racionalus ir efektyvus lėšų panaudojimas.

Pasiūlymas: nustatyti reikalavimą viešai skelbti atranką į vietos plėtros strategijos vykdytojos darbuotojų pareigas ir reglamentuoti atrankos procesą, tame tarpe objektyvių kriterijus kandidatams į pareigas VVG nustatymą, nepriklausomos atrankos komisijos sudarymą, sprendimų priėmimą ir jų kontrolę.

2.9 Nustatyti naujo nario priėmimo ir buvusių narių pašalinimo atvejai kelia abejonių tokių sprendimų pagrįstumu

Vienas iš bendrųjų kaimo vietovių VVG ir dvisektorės VVG įsipareigojimų, nustatytų Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklių 15.1 papunktyje, yra būti atvira naujiems nariams, t. y. užtikrinti lanksčią, atvirą ir nediskriminuojančią (lyties, tautinės kilmės, amžiaus, religijos ar įsitikinimų, negalios, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos pagrindu) naujų narių, veikiančių (juridinių asmenų atveju) arba gyvenančių (fizinio asmens atveju) deklaravusių gyvenamąją vietą) VVG teritorijoje, priėmimo tvarką. ŽRVVG vienas iš įsipareigojimų, nustatytų Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014-2020 metų veiksmų programos priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ įgyvendinimo taisyklių 12.1 papunktyje, taip pat yra buvimas atviru naujiems nariams. Minėtose taisyklėse, reglamentuojančiose tiek kaimo vietovių ir dvisektorių, tiek žuvininkystės regionų VVG VPS atrankos taisykles, nustatyta, kad bet kokie VVG nustatyti apribojimai dėl narystės VVG yra draudžiami, išskyrus atvejus, kai VVG nariu norinčio tapti fizinio ar juridinio asmens veikla yra draudžiama kitų teisės aktų. Išsamesnis priėmimo į VVG narius procesas yra nustatytas kiekvienos VVG įstatuose.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme, kad Šiaulių rajono ŽRVVG visuotinio narių susirinkimo, vykusio 2018 m. vasario 27 d.⁵⁴, metu buvo svarstytas fizinio asmens prašymas priimti jį į ŽRVVG, nes kaip VPS vykdytojos valdybos narys negali atstovauti Šiaulių rajono savivaldybės. Visuotinis narių susirinkimas nusprendė pritarti minėto asmens prašymui ir įtraukti jį Šiaulių ŽRVVG

⁵⁴ Prieiga internete: <http://www.siauliu-zrvvg.lt/protokolai/Protokolas%202018-02-27.pdf>

narius kaip fizinį asmenį. Susipažinus su Šiaulių rajono ŽRVVG 2018 m. balandžio 12 d. visuotinio narių susirinkimo protokolu Nr. 3⁵⁵ nustatyta, kad anksčiau minėto fizinio asmens prašymo priimti į VVG narius priežastimi buvo Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2018 m. kovo 27 d. sprendimas Nr. T-96 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2017 m. gegužės 16 d. sprendimo Nr. T-200 „Dėl atstovo delegavimo į Šiaulių žuvininkystės regiono vietos veiklos grupės asociacijos valdybą“ pakeitimo, kadangi iš Šiaulių ŽRVVG valdybos narių buvo atšauktas anksčiau minėtas fizinis asmuo ir vietoj jo paskirtas kitas atstovas. Pažymėtina, kad viešai skelbiamais Šiaulių ŽRVVG valdybos narių sąrašo duomenimis į VVG narius priimtas fizinis asmuo yra nurodytas valdybos nariu, tačiau atstovaujantis kita, bet ne pilietinės visuomenės, žvejybos ir (arba) akvakultūros verslo ar vietos valdžios sektorių. Pagal Šiaulių ŽRVVG įstatų 5.1 papunktį ŽRVVG nariu tampa asmuo, raštu pateikęs norą tapti ŽRVVG nariu turėdamas delegavimo raštą, priimtas į narius ŽRVVG valdybos sprendimu. Pažymėtina, kad minėtu atveju fizinis asmuo į Šiaulių ŽRVVG narius buvo priimtas ne valdybos kaip nustatyta įstatuose, o visuotinio narių susirinkimo sprendimu, taigi sprendimą priėmė ŽRVVG valdymo organas, kuriam tokia teisė nebuvo suteikta. Nors ŽŪM ir NMA atstovų nuomone visuotinis narių susirinkimas yra aukščiausias VVG valdymo organas, tad ir sprendimus dėl nario priėmimo gali priimti, tačiau negalime sutikti dėl šio teiginio, kadangi minėtu atveju Šiaulių ŽRVVG įstatuose nebuvo nustatyta visuotinio narių susirinkimo teisė priimti naujus narius.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme atvejų, kai ŽRVVG nariai buvo pašalinti iš asociacijų galimai nesilaikant veiklos atvirumo principo, kuriam išimtis taikoma tik tais atvejais, kai VVG nariu norinčio tapti fizinio ar juridinio asmens veikla yra draudžiama kitų teisės aktų:

- Šventosios ŽRVVG 2019 m. sausio 24 d. visuotinis narių susirinkimas priėmė sprendimą⁵⁶ pašalinti Tarptautinę eršketų augintojų asociaciją iš Šventosios ŽRVVG vadovaujantis Įstatų 5.4 papunkčiu, nes Tarptautinės eršketų augintojų asociacijos pirmininkas intensyviai skleidžia tikrovės neatitinkančią informaciją apie Šventosios ŽRVVG ir daro kitokį trukdymą jos veiklai, formuojant neigiamą ŽRVVG neigiamą įvaizdį. Šventosios ŽRVVG įstatų⁵⁷ 5.4 papunktyje nustatyta, kad asociacijos narys gali būti pašalintas iš asociacijos visuotinio narių susirinkimo sprendimu, jeigu pažeidė asociacijos įstatus, asociacijos vidaus veiklos dokumentus, be pateisinamos priežasties nesumokėjęs nustatytą nario mokesčio. Nors Šventosios ŽRVVG įstatų 5.4 punktas nustato asociacijos visuotiniam narių susirinkimui teisę pašalinti asociacijos narį, tačiau nario pašalinimo pagrindas turi būti konkretus įstatų ar asociacijos vidaus veiklos dokumento punktas, kurį pažeidė asociacijos narys, o ne bendrą teisę pašalinti asociacijos narį nustatantis įstatų papunktis. NMA atstovai nurodė, kad Tarptautinė eršketų augintojų asociacija pati pateikė prašymą išstoti iš ŽRVVG, o ŽRVVG valdyba prašymą patenkino.

⁵⁵ Prieiga internete: <http://www.siauliuozrvvg.lt/protokolai/Protokolas%202018-04-12.pdf>

⁵⁶ Prieiga internete: <https://www.sventosioszrvvg.lt/wp-content/uploads/2019/03/Visuotinio-nari%C5%B3-susirinkimo-pos%C4%97d%C5%BEio-protokolas-Nr.-21.pdf>

⁵⁷ Prieiga internete: <https://www.sventosioszrvvg.lt/wp-content/uploads/2017/10/Sventosios-ZRVVG-istatai.pdf>

- Klaipėdos ŽRVVG visuotinių narių susirinkimo, vykusio 2018 m. gegužės 2 d. ir gegužės 16 d., metu narių balsų dauguma buvo priimti sprendimai perrinkti Klaipėdos ŽRVVG valdybą ir iš Klaipėdos ŽRVVG narių pašalinti Lietuvos žuvininkystės produktų gamintojų asociacija (toliau – LŽPGA). Pagal ŽŪM korupcijos rizikos analizei atliktą pateiktą informaciją nustatyta, kad dėl LŽPGA pašalinimo iš Klaipėdos ŽRVVG ŽŪM Vidaus audito skyrius atliko vidaus auditą ir nustatė, kad Klaipėdos ŽRVVG sprendimas pašalinti LŽPGA nebuvo pagrįstas jokia Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014-2020 metų veiksmų programos priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ įgyvendinimo taisyklių ar kitų teisės aktų nuostatomis dėl draudžiamos veiklos, todėl LŽPGA buvo pašalintas iš ŽRVVG narių nesilaikant nurodytų taisyklių 12.1 punkto nuostatų, kurios draudžia bet kokius VVG nustatytus apribojimus dėl narystės VVG, išskyrus atvejus, kai VVG nariu norinčio tapti fizinio ar juridinio asmens veikla yra draudžiama kitų teisės aktų. Agentūra 2019 m. birželio 3 d. raštu Nr. BR6-3742 „Dėl Klaipėdos žuvininkystės vietos veiklos grupės veiklos“ prašė Klaipėdos ŽRVVG grąžinti LŽPGA į ŽRVVG narius, iš naujo perrinkti ŽRVVG valdybą bei persvarstyti visus, po LŽPGA pašalinimo priimtus sprendimus arba gauti LŽPGA rašytinį patvirtinimą, kad pritaria priimtiems sprendimams. Šis Agentūros prašymas buvo apskūstas ŽŪM, o vėliau ginčai tapo teisiniais ir šiuo metu dar nėra priimtas galutinis teismo sprendimas.

Sutikdami su ŽŪM ir NMA atstovų nuomone, kad VVG veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose negali būti nustatomos VVG kaip juridinio vieneto narystės taisyklės, taip pat pašalintiems VVG nariams turint teisę į teisminį procesą, manome, kad galimybė VVG neužtikrinti veiklos atvirumo principo, kuriam išimtis taikoma tik tais atvejais, kai VVG nariu norinčio tapti fizinio ar juridinio asmens veikla yra draudžiama kitų teisės aktų, o ne vien tik VVG narių teiginių, kad VVG narys skleidžia tikrovės neatitinkančią informaciją apie VVG ar trukdo VVG veiklai, yra korupcijos rizikos veiksnys.

Pasiūlymas: nustatyti reikalavimą VVG interneto svetainėje skelbti ne tik esamus narius, bet ir buvusius narius bei jų pasitraukimo aplinkybes, pavyzdžiui, savo noru, pašalintas VVG kolegialaus valdymo organo sprendimu dėl nurodytų priežasčių ar kt.

2.10 VPS vykdytojos valdymo organo narių nusišalinimai dėl ryšių su vietos projektų pareiškėjais buvo nepriimti dėl kvorumo nesusidarymo

Pagal Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių 53.1 papunktį, jeigu nusišalinus VPS vykdytojos valdymo organo nariams neužtenka VPS vykdytojos įstatuose nurodyto kvorumo sprendimui priimti, kvietimo teikti vietos projektus dokumentus tvirtina VPS vykdytojos visuotinis narių susirinkimas. Taigi taisyklėse nustatytas būdas užtikrinti VPS vykdytojos valdymo organų narių nešališkumą, tačiau atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme atvejį, kai VPS vykdytojos valdybos narių nusišalinimai nebuvo priimti dėl kvorumo

netekimo. Druskininkų vietos veiklos grupės valdybos 2019 m. gruodžio 9 d. posėdžio protokole Nr. 4⁵⁸ nurodyta, kad nusišalinus daugeliui valdybos narių nuo kvietimo Nr. 5 priemonių svarstymo, nes jie buvo potencialių pareiškėjų nariai arba vadovai ir pastebėjus, kad nusišalinus nariams nebebūtų kvorumo ir nebūtų galima priimti sprendimo, valdybos nariams balsuojant buvo nuspręsta nusišalinimų nepriimti. Nors Druskininkų VVG valdyba, nusišalinus jos nariams ir nesusidarius kvorumui sprendimui dėl kvietimo teikti paraiškas dokumentų tvirtinimo, galėjo perduoti minėtų dokumentų tvirtinimą visuotiniam narių susirinkimui, tačiau buvo priimtas sprendimas nepriimti valdybos narių nusišalinimų.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme atvejį, kai buvo nepriimti VPS vykdytojo valdymo organo narių prašymai nusišalinti. Sprendimai buvo motyvuojami kvorumo netekimu, nors nusišalinti norėję nariai buvo susiję su projektų pareiškėjais. Pavyzdžiui, keturi Šventosios ŽRVVG nariai, esantys valdybos ir kartu Projektų atrankos komiteto nariais pateikė prašymus nusišalinti nuo vietos projekto pareiškėjo paraiškos svarstymo. Šventosios ŽRVVG vietos projektų atrankos komiteto 2020 m. gruodžio 17 d. posėdžio protokolo Nr. 17⁵⁹ dėstomoje dalyje nurodyta, kad du nariai nenurodė nusišalinimo priežasčių, o kiti du nariai nurodė esantys vietos projekto pareiškėjo darbuotojais. Kadangi nusišalinus keturiems nariams nebūtų kvorumo (pagal Projektų atrankos komiteto darbo reglamento 18 punktą posėdyje turi dalyvauti 2/3 PAK narių), buvo pasiūlyta nepriimti narių, esančių pareiškėjo darbuotojais, nusišalinimų, nes juos su pareiškėju sieja tik darbo santykiai. Pažymėtina, kad 9 VPS vykdytojos PAK nariai balsavo už minėtų dviejų narių nusišalinimo nepriėmimą. Kadangi iš viso posėdyje dalyvavo 9 nariai, tame tarpe ir du, kurie pateikė prašymą nusišalinti, tai pagal nurodytą balsavusių narių skaičių darytina išvada, kad ir patys nusišalinti prašę nariai, balsavo už sprendimą.

Korupcijos rizikos veiksniumi laikome galimybę VPS vykdytojos kolegialiam organui nepriimti narių nusišalinimo, ypač dėl ryšių su projekto pareiškėju, motyvuojant kvorumo sprendimui priimti netekimu, nors pagal minėtų taisyklių nuostatą, kai nusišalinus VPS vykdytojos valdymo organo nariams neužtenka VPS vykdytojos įstatuose nurodyto kvorumo sprendimui priimti, kvietimo teikti vietos projektus dokumentus tvirtina VPS vykdytojos visuotinis narių susirinkimas.

Pasiūlymas: nustatyti papildomas NMA vykdomos vietos plėtos strategijos vykdytojos kontrolės priemones, kurios leistų vertinti vietos plėtos strategijos vykdytojos narių nusišalinimo nepriėmimo priežasčių pagrįstumą ir užtikrintų teisės aktų nuostatų laikymąsi.

2.11 Tobulintinas vietos projektų vertinimo procesas, nes projektus teikia ir su VPS vykdytoja susiję asmenys

Viena iš tinkamumo vietos projektams finansuoti sąlygų, susijusių su pareiškėju, yra veikti sąžiningai. Tiek Žvejybos ir akvakultūros vietos projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos žuvininkystės

⁵⁸ Prieiga internete: <http://www.dvvg.lt/wp-content/uploads/2021/03/Valdybos-posedzio-protokolas-2019-12-09-Nr.4.pdf>

⁵⁹ Prieiga internete: https://www.sventosioszrvvg.lt/wp-content/uploads/2017/10/17_PAK_-protokolas-su-dalyviu-s%C4%85ra%C5%A1u.pdf

sektorius 2014–2020 metų veiksmų programos priemone „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklių 16.1.9.2 papunktyje, tiek ir Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių 18.1.9.2 papunktyje nustatytas vienas iš sąžiningo elgesio reikalavimų vietos projekto pareiškėjui, susijusių su reikalavimu nušalinti. Pagal minėtų taisyklių nuostatas vietos projekto paraišką teikiantis pareiškėjas privalo pateikti rašytinį prašymą nušalinti nuo vietos projektų atrankos (rašytinis prašymas nušalinti turi apimti vietos projektų finansavimo sąlygų rengimo (taikoma tuo atveju, jeigu pagal konkrečią VPS priemonę ar veiklos sritį yra suplanuota įgyvendinti vieną vietos projektą arba jei yra faktinės aplinkybės, įrodančios interesų konfliktą), vietos projektų paraiškų vertinimo, vietos projektų tvirtinimo etapus), jeigu vietos projekto paraišką teikia VPS vykdytojo kolegialaus valdymo organo narys, VPS vykdytojo darbuotojas arba šiems išvardytiems asmenims artimi asmenys ir dėl to kyla interesų konfliktas ir (arba) atsiranda asmeninis suinteresuotumas, kaip tai apibrėžia Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo (toliau – Interesų derinimo įstatymas) 2 straipsnio 4 ir 6 dalyje. Viešųjų interesų, privačių interesų, artimų asmenų sąvokos pateikiamos Interesų derinimo įstatymo 2 straipsnyje. Taigi VPS vykdytojo kolegialaus valdymo organo narys ar VPS darbuotojas, teikdamas paraišką vietos projektui įgyvendinti privalo prašyti nušalinti nuo vietos projekto finansavimo sąlygų rengimo, vietos projektų paraiškų vertinimo ir vietos projektų tvirtinimo. Taip pat VPS kolegialaus valdymo organo narys ar VPS darbuotojas turi pateikti prašymą nušalinti, jeigu vietos projekto paraišką teikia minėtiems asmenims artimi asmenys. Pažymėtina, kad VVG, esančios VPS vykdytoja, nario ar pirmininko, nesančio VPS vykdytojos kolegialaus valdymo organo nariu, vietos projekto paraiškos teikimas nėra aplinkybė anksčiau nurodytiems asmenims prašyti nušalinti nuo sprendimų priėmimo. Tai reiškia, kad VPS vykdytojos administravimo darbuotojai ar VPS vykdytojos kolegialaus valdymo organo nariai neturi teikti prašymo nušalinti nuo sprendimų priėmimo svarstant vietos projektų finansavimo klausimus, kai vietos projekto paraišką teikia VPS vykdytojos pirmininkas, kuris dažnai priima svarbiausius VPS vykdytojos veiklos sprendimus, tame tarpe ir dėl VPS administravimo darbuotojų priėmimo į darbą.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme atvejų, kai vietos projektų rengėjai buvo susiję VPS vykdytojos nariais ar kolegialaus valdymo organo nariais, pavyzdžiui:

- Šiaulių ŽRVVG pagal VPS priemonę „Regiono paveldo ir žuvininkystės tradicijų išsaugojimas ir plėtra“, kodas BVIP-AKVA-SAVA-3, projektą pateikė VšĮ „Mažeikių šeimos centras“, kurio darbuotojas buvo ir Šiaulių ŽRVVG narys bei PAK narys. Pažymėtina, kad pareiškėjo darbuotojo tėvas taip pat buvo ŽRVVG narys ir PAK narys, o projekto partneriu buvo nurodytas dar vienas Šiaulių ŽRVVG narys, esantis taip pat ir PAK nariu. Šiaulių ŽRVVG 2018 m. spalio 5 d. vietos projektų

atrankos komiteto posėdžio protokolo dėstomojoje dalyje⁶⁰ nurodyta, kad nuo penkto klausimo dėl VšĮ „Mažeikių šeimos centras“ vietos projekto „Regiono paveldo ir žuvininkystės tradicijų išsaugojimas ir plėtra“ svarstymo nusišalino pirmininkas, nes paraišką teikia jo sūnus, kuris yra VšĮ „Mažeikių šeimos centras“ darbuotojas, taip pat nusišalino PAK narys, kuris atstovavo pareiškėją, ir PAK narys, kuris buvo nurodytas projekto partneriu. Pareiškėjas šiuo projektu numatė sukurti interaktyvią virtualios realybės programą, kuri skatintų regiono paveldo ir žuvininkystės tradicijų išsaugojimą bei remtų vietovės identiteto puoselėjimo iniciatyvas. Vietos projekto paraiškai buvo skirti 65 balai. Šiaulių ŽRVVG PAK nusprendė rekomenduoti skirti paramą minėtam vietos projektui. NMA su pareiškėju sudarė paramos sutartį, kurios vertė 18 975,25 Eur, tačiau projekto vykdytojui nepateikus pirmojo mokėjimo prašymo, inicijavo paramos sutarties nutraukimą. Pažymėtina, kad viešai skelbiamais duomenimis VšĮ „Mažeikių šeimos centras“ veikla yra globa ir priežiūra. Pagal projekto byloje esančius dokumentus nustatyta, kad iki 2018 m. rugpjūčio 2 d. VšĮ „Mažeikių šeimos centras“ vadovu buvo kitas asmuo, taigi vadovas pasikeitė vietos projektų paraiškų kvietimo teikti, kuris galiojo 2018-07-30 iki 2018-09-14, metu.

- Šiaulių ŽRVVG projektą pateikė tos pačios ŽRVVG narys ir PAK narys kaip UAB „Šilo Pavėžupis“ atstovas. Pareiškėjas, atstovaujantis paraišką pateikusiam juridiniam asmeniui, nusišalino nuo dalyvavimo ŽRVVG PAK posėdyje. Šiaulių ŽRVVG vietos projektų atrankos komitetas 2020 m. gegužės 4 d. posėdžio protokole Nr. 4 pritarė UAB „Šilo Pavėžupis“ vietos projekto „Šilo Pavėžupis“ akvakultūros ūkio įrangos modernizavimas, pateikto pagal VPS priemonę „Produktyvios investicijos į akvakultūrą“ (kodas BIVP-AKVA-1), paraiškos Nr.: SIAU-AKVA-6.1.1-15-1, ir rekomendavo skirti 75 000 Eur paramą. Projekto finansavimo sutartį, pagal kurią galima 74 997 Eur parama, NMA su pareiškėju sudarė 2020-08-05.

- Klaipėdos ŽRVVG buvęs narys buvo ir vietos projekto paraišką pagal kvietimą Nr. 4 pateikusios Tarptautinės žuvies perdirbėjų ir žvejų asociacijos „Baltijos vienybė“ narys. Minėtos asociacijos projektui įgyvendinti 2020 m. kovo 12 d. buvo sudaryta paramos sutartis dėl 52 874 Eur paramos. NMA, atlikusi šios ŽRVVG kaip VPS vykdytojos veiklos tyrimą, nustatė, kad nuo VPS vykdymo pradžios iš viso Klaipėdos ŽRVVG buvo pateiktos 23 vietos projektų paraiškos, iš kurių 9 pateiktos įstaigų, kurioms vadovauja Klaipėdos ŽRVVG narys. Pareiškėjai 5 paraiškas atsiėmė patys, o iš 4 pateiktų paraiškų paramos sutartis su NMA buvo sudaryta tik dėl 1 vietos projekto įgyvendinimo, apie kurį minėta anksčiau. Tarptautinės žuvies perdirbėjų ir žvejų asociacijos „Baltijos vienybė“ pateikto vietos projekto atranka svarstyta Klaipėdos ŽRVVG PAK 2019 m. vasario 28 d. posėdyje, kurio protokolo Nr. PAK-1,⁶¹ tačiau buvo priimtas sprendimas atidėti svarstymą dėl kvorumo nebuvimo, kadangi valdybos nariai nusišalino dėl galimo interesų konflikto. Minėtam vietos projektui skirti paramą

⁶⁰ Prieiga internete: <http://www.siauliuzrvvg.lt/protokolai/I%20pako%202018-10-05%20d.%20susirinkimo%20protokolas.pdf>

⁶¹ Prieiga internete: https://www.klaipedazrvvg.lt/wp-content/uploads/2019/09/2019-02-28_protokolas_Nr_Pak_1.pdf

rekomendavo Klaipėdos ŽRVVG PAK posėdyje, įvykusiame 2019 m. kovo 28 d., protokolas Nr. PAK-26². Pažymėtina, kad šio ŽRVVG PAK nariais buvo nurodyti du Klaipėdos ŽRVVG nariai, kurie nebuvo anksčiau vykusio PAK posėdžio nariais, o PAK posėdyje nedalyvavo vienas narys, kuris dalyvavo anksčiau vykusiame posėdyje. Pakeitus dalį PAK narių galimai buvo sudarytos sąlygos rekomenduoti su Klaipėdos ŽRVVG nariu susijusios asociacijos projektui skirti finansavimą.

- Raseinių rajono ŽRVVG narys yra UAB „Raseinių žuvininkystė“ vadovas. Pagal NMA pateiktus duomenis nustatyta, kad per 2018-2020 metus buvo sudarytos keturios paramos sutartys dėl UAB „Raseinių žuvininkystės“ pateiktų vietos projektų įgyvendinimo: 2018-12-27 sudarytos sutarties vertė 103 333 Eur; 2020-03-05 – 103 333 Eur, 2020-03-20 – 30 000 Eur ir 2020-11-12 – 30 000 Eur. Bendra sudarytų sutarčių vertė 266 666 Eur. Atlikdami korupcijos rizikos analizę vertinome Raseinių rajono ŽRVVG PAK posėdžių, įvykusių 2018-2020 m., protokolus. Nustatėme, kad nuo daugumos PAK posėdžių, kurių metu buvo svarstomi UAB „Raseinių žuvininkystė“ pateikti projektai, nusišalino trys PAK nariai, kuriuos delegavo VVG narys – „Raseinių žuvininkystė“: šios bendrovės vadovas ir du darbuotojai, tačiau 2019-07-19 PAK posėdyje, kurio metu buvo svarstytas UAB „Raseinių žuvininkystė“ pagal kvietimą Nr. 3 pateiktas projektas dėl kelio į bendrovei priklausančius statinius kapitalinio remonto (prašoma paramos suma 80 362,50 Eur), trys verslo sektoriaus atstovai, t. y. projektą pateikusios UAB „Raseinių žuvininkystė“ darbuotojai nusišalino ir balsavo už rekomendavimą skirti pateiktam projektui paramą. Taip pat nustatėme atvejį, kai nusišalinusių PAK narių balsai buvo įtraukti į rezultatą, nes Raseinių rajono ŽRVVG 2019 m. gruodžio 18 d. PAK protokole nurodyta, kad nuo UAB „Raseinių žuvininkystė“ pateikto projekto svarstymo nusišalino 3 iš 9 narių, tačiau nutariamojoje klausimo dalyje nurodyta, kad balsavo 8 nariai, o tai reiškia, kad dviejų valdybos narių, deleguotų pareiškėjo, balsai buvo įskaičiuoti nepaisant nusišalinimų. Pažymėtina, kad ne visuose Raseinių rajono ŽRVVG PAK posėdžiuose dalyvavo ŽŪM atstovas.

- ŽRVVG „Vilkauda“ valdybos narys yra UAB „Šalčininkų žuvininkystės ūkis“ vadovas. Pagal NMA pateiktus duomenis nustatyta, kad per 2018-2020 metus buvo sudarytos dvi paramos sutartys dėl UAB „Šalčininkų žuvininkystės ūkis“ pateiktų vietos projektų įgyvendinimo: 2018-09-17 sudarytos sutarties vertė 104 000 Eur, o 2019-07-09 – 103 925 Eur. Bendra sutarčių vertė 207 295 Eur. Susipažinus su ŽRVVG „Vilkauda“ PAK posėdžių protokolais nustatyta, kad ŽRVVG valdybos narys, esantis ir PAK nariu, nusišalino nuo jo vadovaujamos bendrovės pateiktų paraiškų svarstymo per 2018-07-13 vykusį posėdį.

- Širvintų rajono VVG narys, kartu einantis ir VVG valdybos nario pareigas, atstovauja pilietinę visuomenę, tačiau kartu yra ir VšĮ „Vikingų kaimas“ dalininkas. Pagal NMA pateiktus duomenis nustatyta, kad per 2018-2020 metus buvo sudarytos dvi paramos sutartys dėl VšĮ „Vikingų

⁶² Prieiga internete: https://www.klaipedazvvg.lt/wp-content/uploads/2019/09/2019-03-28_protokolas_Nr_Pak_2.pdf

kaimas“ pateiktų vietos projektų įgyvendinimo: 2019-08-23 sudarytos paramos sutarties vertė 12 579 Eur, paramos intensyvumas 100 proc., o 2020-10-16 – 48 370 Eur, paramos intensyvumas 80 proc. Susipažinę su Širvintų rajono VVG PAK posėdžių, įvykusių 2019-05-13 ir 2020-06-09 protokolais, nustatėme, kad minėtas VVG pirmininkas nusišalino nuo klausimų svarstymo.

- Širvintų rajono VVG narys, kartu esantis ir valdybos bei PAK nariu, į VVG buvo deleguotas savo sutuoktinės kaip ūkininkės. NMA su minėto Širvintų rajono VVG nario sutuoktine 2020-03-24 sudarė paramos sutartį, pagal kurią didžiausia galima paramos lėšų suma projektui įgyvendinti yra 34 007 Eur. Susipažinus su Širvintų rajono VVG PAK 2019-10-04 posėdžio protokolu nustatyta, kad PAK narys, kurio sutuoktinės kaip ūkininkės paraiška buvo svarstoma, nusišalino.

- Šakių krašto VVG projektų atrankos komisija priėmė sprendimą⁶³ siūlyti skirti paramą juridinio asmens pateikto vietos projekto Nr. ŠAKI-LEADER-3A-D-2-1-2018 įgyvendinimui. Pažymėtina, kad VVG narys buvo vieno iš pareiškėjo akcininkų sutuoktinis. Dėl minėto projekto atrankos proceso vyko teisminiai ginčai. NMA Projektų atrankos komitetas 2020 m. rugpjūčio 31 d. priėmė sprendimą neskirti minėtam projektui paramos⁶⁴.

- Šilalės rajono partnerystės VVG nariu yra koordinacinis centras „Gilė“. Su šiuo centru NMA sudarė keturias paramos sutartis: 2019-06-21 dėl 6 000 Eur paramos, 2019-10-24 dėl 5 943 Eur paramos, 2019-12-02 dėl 43 453 Eur paramos ir 2020-06-09 dėl 6 000 Eur paramos. Bendra didžiausia paramos suma vietos projektų įgyvendinimui sudaro 61 396 Eur. Pažymėtina, kad Šilalės rajono partnerystės VVG kaip VPS vykdytojos trys darbuotojai: VVG pirmininkas, kuris eina ir projekto vadovo pareigas, projekto finansininkas ir projekto administratorius, ir vietos projekto pareiškėjo – koordinacinio centro „Gilė“ – darbuotojai. Iš viso minėtoje VVG dirbo keturi asmenys. STT AAŽV pareigūnai, atlikę analitinės žvalgybos patikrinimą, nustatė ir dar du asmenis, kurie darbinis santykius tiek su Šilalės rajono partnerystės VVG, tiek ir su koordinaciniu centru „Gilė“ palaikė 2016-2020 metų laikotarpiu. STT AAŽV pareigūnai taip pat nustatė, kad 2004-2011 m. laikotarpiu koordinacinio centro „Gilė“ vadovo pareigas ėjo dabartinis (nuo 2007 m.) Šilalės rajono VVG pirmininkas. Koordinacinio centro vadovu nuo 2014 m. yra ankstesnio vadovo, kuris kaip minėta yra ir Šilalės rajono VVG pirmininkas, dukra. Pažymėtina, kad STT AAŽV pareigūnų turimais duomenimis 2015-2021 metais⁶⁵ Šilalės rajono VVG valdybos nariu buvo koordinacinio centro „Gilė“ vadovo bei šios VVG pirmininko dukters sutuoktinis. Atlikdami korupcijos rizikos analizę susipažinome su Šilalės rajono partnerystės VVG PAK posėdžių protokolais ir nustatėme, kad PAK narys, oficialiai atstovaujantis pilietinę visuomenę, tačiau susijęs su projekto pareiškėju, nusišalino nuo sprendimų priėmimo per 2019-04-01 ir 2020-04-23 vykusius posėdžius, o 2019-05-23 ir 2019-09-10 vykusiuose posėdžiuose nedalyvavo.

⁶³ Šakių krašto VVG projektų atrankos komisijos sprendimai 2018 metais viešai neskelbiami.

⁶⁴ Prieiga internete: https://www.nma.lt/uploads/files/dir3122/dir156/dir7/14_0.php

⁶⁵ Nuo 2015-09-09 iki 2021-04-07.

- STT AAŽV pareigūnai, atlikę analitinės žvalgybos patikrinimą, nustatė, kad asociacijos „Kaimo turizmo ir amatų vystymo centras“ ir asociacijos „Zujūnų bendruomenės centras“ pirmininku buvo Vilniaus rajono VVG valdybos narys. Turimais duomenimis asociacija „Kaimo turizmo ir amatų vystymo centras“ sutartis dėl paramos sudarė 2019-12-20 ir 2020-01-09 (atitinkamai 9 694 EUR ir 17 875 EUR), o asociacija „Zujūnų bendruomenės centras“ atitinkamai 2019-12-02 (9 269 EUR) ir 2020-01-09 (17 982 EUR).

- STT AAŽV pareigūnai, atlikę analitinės žvalgybos patikrinimą, nustatė, kad Šilalės rajono VVG nariu yra Kvėdarnos bendruomenės centras. Šio centro vadovui priklausančiam juridiniam asmeniui MB „Agrosma“ pagal du vietos projektus buvo skirta iš viso 138 950 Eur parama. Pagal 2019-04-18 su NMA sudarytą sutartį buvo skirta 70 000 Eur parama verslo pradžiai, o pagal 2019-12-02 – 68 950 Eur parama verslo plėtrai.

- STT AAŽV pareigūnai, atlikę analitinės žvalgybos patikrinimą nustatė, kad Joniškio rajono VVG nario UAB „Grūdintė“ projektui 43 200 Eur finansavimas buvo skirtas 2018 m. pradžioje, t. y. tuo metu, kai šio juridinio asmens 50 proc. akcijų turėtojas ėjo Joniškio rajono VVG valdybos nario pareigas. Informacija apie nustatytą ryšį buvo pateikta ŽŪM ir Agentūrai. ŽŪM informavo, kad Agentūrai įvertinus pateiktą informaciją ir išanalizavus papildomus duomenis (VVG valdybos posėdžių protokolus, sprendimų priėmimo metu galiojusias Vietos projektų administravimo, Vietos projektų strategijų administravimo taisyklių redakcijas), manoma, jog parama rašte minimiems projektams buvo skirta pagrįstai, t. y. vadovaujantis paramos skyrimą vietos projektams reglamentuojančių teisės aktų bei procedūrų reikalavimais.

STT AAŽV pareigūnai, atlikę analitinės žvalgybos patikrinimus, nustatė atvejų, kai projektus teikė susiję asmenys:

- Šilalės rajono VVG parama buvo skirta dviem sutuoktinių valdomoms bendrovėms. Vienai bendrovei pagal 2018-02-28 su NMA sudarytą paramos sutartį buvo skirta 69 367 EUR parama verslo pradžiai. Viešai skelbiama, kad ši bendrovė atlieka statybos, remonto ir kasimo darbus, pjauna medieną. Kito sutuoktinio valdoma bendrovė buvo įsteigta 2018-04-25. Paraiška dėl projekto finansavimo buvo pateikta 2018-05-09, t. y. 14 dienų nuo bendrovės įsteigimo. Paramos sutartį dėl galimo 70 000 Eur finansavimo ne žemės ūkio verslo pradžiai kaimo vietovėse su NMA buvo sudaryta 2019-08-23. Viešai skelbiama, kad pastarosios bendrovės veikla yra miškininkystė bei medienos gaminiai ir iš dalies „atkartoja“ sutuoktinio valdomos bendrovės veiklos profilį. Pažymėtina, kad pirmoji minėta bendrovė su NMA 2019-08-23, t. y. tą pačią dieną kaip ir antroji bendrovė, sudarė sutartį dėl 70 000 EUR dydžio paramos pagal kitą VPS priemonę, t. y. verslo plėtrai. Bendrai dvi sutuoktinių valdomos bendrovės su NMA sudarė sutarčių dėl paramos, kurių vertė 209 367 EUR, o tai sudaro apie 29,4 proc. visos Šilalės r. VVG 2018-2020 metais skirtos paramos įvairiems projektams bei beveik 38,5 proc. paramos, skirtos verslo įmonėms šiuo laikotarpiu. Nė vienos bendrovės tiesioginių ryšių su Šilalės rajono VVG nebuvo

nustatyta.

- Joniščio rajono VVG parama buvo skirta brolio ir sesers parengtiems projektams, kurių tikslas buvo panašus, t. y. teikti kraštovaizdžio tvarkymo paslaugas. Vienam projektui 148 680 Eur parama skirta pagal su NMA 2019-01-16 sudarytą sutartį, kitam projektui – 89 326 Eur pagal 2019-06-14 sudarytą sutartį. Informacija buvo pateikta ŽŪM ir Agentūrai. ŽŪM informavo, kad Agentūrai įvertinus pateiktą informaciją ir išanalizavus papildomus duomenis (VVG valdybos posėdžių protokolus, sprendimų priėmimo metu galiojusias Vietos projektų administravimo, Vietos projektų strategijų administravimo taisyklių redakcijas), manoma, jog parama rašte minimiems projektams buvo skirta pagrįstai, t. y. vadovaujantis paramos skyrimą vietos projektams reglamentuojančių teisės aktų bei procedūrų reikalavimais.

NMA atstovų teigimu, susijusiems asmenims teikti projektus nėra ir negali būti draudžiama, tačiau NMA, vertindama iš VVG gautus kaip rekomenduojamus skirti paramą projektus, tikrina projektą pateikusių pareiškėjų susietumą su kitais projektų vykdytojais. Jei nustatomas susietumas, tokiems pareiškėjams skiriama ne didesnė nei nustatyta bendra paramos projektams suma. Šiuo metu tai yra 200 000 Eur. Taip pat projektą teikianti maža ar vidutinė įmonė gali būti vertinama kaip didelė, jeigu ji yra susijusi per akcininkus su kitomis įmonėmis ir jų visų veiklos apimtys viršija mažos ar vidutinės įmonės veiklos apimtį.

STT vertinimu, nors minėti arba panašūs atvejai, kai parama skiriama tiesiogiai ar netiesiogiai per fizinius ar juridinius asmenis susijusiems gavėjams, ir nepažeidžia šiuo metu galiojančio teisinio reglamentavimo, tokiems atvejams būdinga didesnė nei vidutinė dvigubo finansavimo, viešųjų ir privačių interesų netinkamo derinimo ar pan. rizika. Dėl šios priežasties siūlytina pakartotinai vertinti, ar tokiems atvejams nėra tikslinga taikyti papildomų ribojimų ir/arba papildomų patikros priemonių, kurios leistų sumažinti minėtų rizikos veiksnių įtaką.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę taip pat nustatėme atvejį, kai pakeitus vietos plėtros strategijos priemonę projektą pateikė VPS administravimo vadovo sutuoktinės vadovaujamas juridinis asmuo, kuris prieš paraiškos pateikimą pakeitė registracijos adresą. Šilutės ŽRVVG 2014-2020 m. vietos plėtros strategijos priemonė „Žvejybos ir akvakultūros sektoriaus bendradarbiavimas vietos plėtrai“ (kodas BIVP-AKVA-SAVA-2) 2020 m. rugsėjo 30 d. buvo pakeista į „Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą“ (kodas BIVP-AKVA-SAVA-2). VPS vykdytojos adresuotame Agentūrai rašte, kuris viešai skelbiamas ir kuriuo pritaria VPS pakeitimams, paraiškų negavimas ir galimybių jų gauti nebuvimas nurodytas priemonės keitimo priežastimi. Pagal pakeistą VPS I prioriteto priemonę „Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas gerinant žvejybai ir turizmui skirtą infrastruktūrą“, kodas BIVP-AKVA-SAVA-2 paskelbus kvietimą buvo gauta viena paraiška. MB „Axis projectus“ pateiktas vietos projektas „Rekreacinio turizmo plėtra skatinant vietos partnerystę ir viešųjų paslaugų plėtrą“ surinko 60 pridėtinės vertės (kokybės) balų ir Šilutės ŽRVVG

„Žuvėjų kraštas“ Vietos projektų atrankos komiteto 2021 m. vasario 26 d. posėdžio protokolu Nr. PAK-8 buvo rekomenduota paramos skyrimui.

Pažymėtina, kad viešai skelbiamais duomenimis MB „Axis projectus“ darbuotojas yra Šilutės ŽRVVG „Žuvėjų kraštas“ VPS administravimo vadovo sutuoktinis. MB „Axis projectus“ registracijos adresas 2020 m. gruodžio 29 d. buvo pakeistas iš Palangos m. sav. į Šilutės r. sav. Toks juridinio asmens registracijos adreso pakeitimas formaliai atitiko bendrąsias tinkamumo sąlygas, nustatytas Žvejybos ir akvakultūros vietos projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014-2020 metų veiksmų programos priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ administravimo taisyklių 16.3.1 papunktyje, pagal kurį vietos projekto pareiškėjas – juridinis asmuo – turi būti registruotas VPS vykdytojo, kuriai teikiama vietos projekto paraiška, teritorijoje ir vykdyti veiklą VPS vykdytojos teritorijoje. Iki korupcijos rizikos analizės projekto derinimo (2021-04-16) NMA PAK nebuvo paskelbęs sprendimo dėl paramos MB „Axis projectus“ skyrimo⁶⁶.

Nustatyti atvejai rodo, kad pagal kaimo vietovių arba žvejybos ir akvakultūros regionų vietos plėtros strategijų kvietimus paraiškas teikia su VVG susiję asmenys. Nors su vietos projekto pareiškėjais susiję VVG kaip VPS vykdytojos nariai nuo sprendimų priėmimo nusišalina, tačiau VVG pirmininko ar narių teikiamos paraiškos projekto įgyvendinimui visuomenei gali sukelti įtarimų dėl korupcijos pasireiškimo, nes VVG veikloje dalyvaujantys asmenys gali turėti daug daugiau informacijos apie kvietimų grafiką, daryti įtaką atrankos kriterijų nustatymui ar net pateiktos vietos projekto paraiškos vertinimui. STT AAŽV pareigūnai, atlikę analitinės žvalgybos patikrinimą, pažymėjo, kad 2010 metų Europos audito rūmų specialiojoje ataskaitoje⁶⁷, kurioje buvo atlikta Kaimo plėtros LEADER metodo įgyvendinimo analizė, kaip viena didžiausių rizikų LEADER priemonės⁶⁸ finansinių išteklių panaudojimo efektyvumui įvardijamos projekto teikėjo galimybės įtakoti VVG projektų atrankos sprendimus sau naudinga linkme. Ypatingai ši rizika padidėja tuo atveju, kai projekto teikėjas taip pat yra „VVG sprendžiamojo organo narys“, o mažų VVG atveju net ir buvimas VVG nariu gali sudaryti palankias sąlygas daryti įtaką tokio pobūdžio sprendimams net nedalyvaujant balsavime.⁶⁹

Pažymėtina, kad korupcijos rizikos analizės atlikimo metu NMA atstovai informavo, kad dėl valdybos narių teikiamų vietos projektų per VVG, didesnei tokių projektų kontrolei užtikrinti NMA direktoriaus 2021 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. FR-1637 buvo papildyta Pavyzdinė vietos projekto vertinimo ataskaitos forma dviem punktais, kuriuose prašoma pažymėti, ar vietos projektą teikia VPS vykdytojos kolegialaus valdymo organo narys, VPS vykdytojos darbuotojas arba šiems išvardytiems

⁶⁶ Prieiga internete: <https://www.nma.lt/index.php/parama/lietuvos-kaimo-pletros-20142020-m-programa/priemoniu-sarasas/parama-vietos-projektams-igyvendinti-pagal-vps-/projektu-atrankos-komiteto-posedzio-sprendimai/18066> Žiūrėta 2021-04-12.

⁶⁷ Europos audito rūmų Specialioji ataskaita Nr. 5 „Kaimo plėtros LEADER metodo įgyvendinimas“, 2010 m., https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR10_05/SR10_05_LT.PDF.

⁶⁸ LEADER priemonės rėmuose yra skatinamas regionų vystymasis ir finansuojami VVG administruojami projektai.

⁶⁹ Europos audito rūmų Specialioji ataskaita Nr. 5, 59-61 punktai, 33-34 psl.

asmenims artimi asmenys ir dėl to kyla / gali kilti interesų konfliktas ir (arba) atsiranda / gali atsirasti asmeninis suinteresuotumas. Jei atsakoma „Taip“, tada prašoma pažymėti ar jie buvo / yra tinkamai yra nusišalinę. Manytina, kad NMA iniciatyva atliktas Pavyzdinės vietos projekto vertinimo ataskaitos formos pakeitimas galėtų prisidėti prie skaidresnių vietos projektų paraiškų vertinimo procedūrų, tačiau kartu būtini ir esminiai pokyčiai, galintys užtikrinti nešališkumą.

Pasiūlymas: įvertinti, ar poskyryje nurodytais atvejais buvo laikomasi teisės aktų reikalavimų. Taip pat svarstyti dėl papildomų kontrolės mechanizmų nustatymo, pavyzdžiui, kolegialiam valdymo organui, kuris dažniausiai sudaro ir Projektų atrankos komitetą, alternatyvios struktūros suformavimas tam, kad Projektų atrankos komiteto nariams nusišalinus ir nelikus kvorumo sprendimo priėmimui, būtų galima perduoti sprendimų priėmimo teisę.

2.12 Nustatytos sąsajos tarp viešųjų pirkimų organizatorių ir viešųjų pirkimų laimėtojų

Atlikdami korupcijos rizikos analizę vertinome atsitiktinės atrankos būdu pasirinktų kaimo vietovių ir žuvininkystės regionų VVG 2019-2020 metais pateiktus mokėjimų prašymus. Nustatėme, kad Vilniaus rajono VVG nuomojasi patalpas iš privataus juridinio asmens, su kuriuo 2020 m. balandžio 1 d. buvo sudaryta patalpų nuomos sutartis Nr. ST-3. Pagal šią sutartį už 97,57 kv. m. ploto patalpas kiekvieną mėnesį mokama po 1190 Eur. Pagal mokėjimo prašymus nustatyta, kad anksčiau irgi Vilniaus rajono VVG patalpas nuomojosi iš to paties nuomotojo.

Pagal viešai skelbiamas Biuro patalpų nuomos skelbiamų derybų sąlygas⁷⁰ buvo nustatyti tokie reikalavimai nuomojamoms patalpoms:

1. Patalpų vieta – Vilniaus miesto pakraštyje (Viršuliškių, Justiniškių, Pašilaičių mikrorajonuose).
2. Patalpų plotas – 85-100 m² (turi būti viena didesnė patalpa-salytė, į kurią turi patekti natūrali dienos šviesa (apie 20-25 m²), tinkanti didesniems susibūrimams ar renginiams (su galimybe atskirti dalį patalpos), 2-3 darbo kabinetai su langais (bendras kabinetų plotas apie 40-50 m²) individualioms konsultacijoms teikti ir administracinėms funkcijoms vykdyti).
3. Patalpų aukštas – ne pirmas.
4. Reikalingos 4 parkavimo vietos darbuotojų automobiliams pastatyti.
5. Galimybė darbo valandomis interesantams nemokamai pastatyti automobilius prie biuro (ne daugiau nei 500-700 m atstumu).
6. Visuomeninio transporto stotelė ne toliau kaip 700 m.
7. Patalpos visiškai įrengtos ir pritaikytos veiklai (visa apdaila, įrengti kompiuterių (5 vnt.) su fiksuoto ryšio tinklai, inžinerijos tinklai (ventiliacija, kondicionieriai ir t.t.), priešgaisrinė ir apsaugos sistemos, patalpoms naudoti pagal tikslą neturi būti reikalingas remontas.

⁷⁰ Prieiga internete: <http://www.vrvvg.lt/biuro-patalpu-nuomos-skelbiamu-derybu-pirkimas/>

8. Nuomojamos patalpos turi būti izoliuotos nuo kitų patalpų, su atskiru sanitariniu mazgu.

9. Patalpų nuomos kaina turi būti nurodyta 1 kv. m. su visais mokesčiais, eksploatacinėmis išlaidomis ir komunalinėmis paslaugomis, išskyrus šildymo, elektros išlaidas ir valymo paslaugas.

9. Patalpomis turi būti galima naudotis nuo 2020 m. kovo 23 d.

10. Pageidautina pirkimo sutarties sudarymo data nuo 2020 m. balandžio 1 d. iki 2023 m. rugsėjo 1 d. Nuomos sutartis gali būti pratęsiama ilgesniam laikotarpiui.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme, kad skelbiamų derybų sąlygos atitiko anksčiau nuomotų patalpų kriterijus: vietą mieste, plotą, patalpų skaičių ir dydį, automobilių stovėjimo vietų skaičių. Ši teiginį pagrindžia ir reikalavimas, kad patalpomis pradedama naudotis nuo 2020 m. kovo 23 d., nors pageidautina pirkimo sutarties sudarymo data buvo vėlesnė, t. y. nuo 2020 m. balandžio 1 d. Atlikdami korupcijos rizikos analizę susipažinome su ankstesne patalpų nuomos sutartimi, kurią Vilniaus rajono VVG sudarė su fiziniu asmeniu dėl tų pačių patalpų nuomos 2015 m. spalio 21 d. Pagal minėtą sutartį pagrindinis nuomos terminas prasidėjo 2015 m. lapkričio 4 d. ir turėjo pasibaigti 2023 m. rugsėjo 1 d. Į sutartyje nurodytą nuomos mokestį buvo įskaičiuotas ir gyventojų pajamų mokestis bei visi mokesčiai už komunalines paslaugas. Pažymėtina, kad patalpas pagal naujai sudarytą sutartį išnuomojusio juridinio asmens vadovas yra tas pats fizinis asmuo, kuris buvo išnuomojęs patalpas Vilniaus rajono VVG pagal anksčiau galiojusią sutartį.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę susipažinome su minėto viešojo pirkimo dokumentais ir nustatėme, kad paraišką dalyvauti skelbiamose derybose buvo pateikęs vienas kandidatas. Šiam kandidatui – juridiniam asmeniui – vadovavo fizinis asmuo, iš kurio Vilniaus rajono VVG nuomojosi biuro patalpas pagal anksčiau galiojusią sutartį. Vilniaus rajono VVG Biuro patalpų nuomos komisija, posėdžio 2020 m. kovo 12 d. (protokolas Nr. 3) metu nutarė nesiderėti su pirkimo dalyviu, nes pirkime dalyvavo tik vienas tiekėjas. Galimybė nesiderėti yra nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. 1036 patvirtintų Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašo 55 punkte. NMA, įvertinusi gautus pirkimo dokumentus, pažeidimų, turėjusių įtakos pirkimo rezultatams, nenustatė, tačiau abejonių viešojo pirkimo skaidrumu kelia skelbiamų derybų sąlygų atitikimas anksčiau Vilniaus rajono VVG abejonių nuomotoms patalpoms.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme dar vieną patalpų nuomos atvejį, kuris sukėlė abejonių proceso skaidrumu. Šiaulių ŽRVVG, siekdama išsinuomoti biuro patalpas, 2018 m. lapkričio 12 d. viešai neskelbiamiems adresatams išsiuntė raštą „Dėl biuro patalpų nuomos“, kuriame nurodė sekančius reikalavimus patalpoms: nuo 18 iki 20 kv. m. patalpos Šiaulių mieste; patalpose turi galėti dirbti 4 darbuotojai; patalpos turi būti su biuro baldais ir organizacijos technika (kopijavimo aparatas, spausdintuvas); patalpose veikiančio interneto ryšio greitis ne mažiau kaip 10 Mbps; į nuomos kainą turi būti įskaičiuoti mokesčiai už elektros energiją, šildymą, komunalines paslaugas; esant poreikiui, sudaryti

galimybę pasinaudoti ŽRVVG valdybos nariams (16 asmenų) atskiru pasitarimų kambariu⁷¹. Šiaulių ŽRVVG 2019 m. rugsėjo 6 d. sudarė sutartį dėl patalpų nuomos su Šiaulių medžiotojų ir žvejų draugija. Nustatytas 96 Eur nuomos mokestis per mėnesį už 18 kv. m. patalpas, esančias J. Basanavičiaus g. 41, Šiauliai. Pažymėtina, kad Šiaulių medžiotojų ir žvejų draugijos pirmininkas yra Šiaulių ŽRVVG narys ir šios ŽRVVG darbuotojas – VPS administracijos vadovas. Patalpų nuomos sutartį pasirašė Šiaulių medžiotojų ir žvejų draugijos medžioklės žinovė, kuri taip pat yra Šiaulių ŽRVVG narė. Pažymėtina, kad NMA, įvertinusi pirkimų dokumentus dėl skelbiamų derybų būdu įsigytos administracinių (biuro) patalpų nuomos pažeidimų, turėjusių įtakos pirkimo procedūros rezultatams, nenustatė, todėl pirkimas laikytinas atliktu tinkamai.

Minėti VPS vykdytojų atlikti patalpų nuomos viešieji pirkimai skelbiamų derybų būdu laikytini korupcijos rizikos veiksniu, nes tokiais atvejais galėjo būti sudarytos galimybės siūlyti konkreitiems tiekėjams teikti pasiūlymus, nustatyti itin specifinius specialiuosius reikalavimus, kurie gali būti pritaikyti konkrečiam tiekėjui.

Pasiūlymas: įvertinti analizuotus pirkimus ir nustatyti papildomas priemones, leisiančias sustiprinti viešųjų pirkimų vertinimo procesą bei vertinti ir specialiąsias sąlygas, pavyzdžiui, kreipimasis į Viešųjų pirkimų tarnybą dėl specialiųjų reikalavimų pirkimo objektui ir kitų viešojo pirkimo aspektų vertinimo.

2.13 Tobulintinas VPS vykdytojos kelionių išlaidų ir darbo laiko sąnaudų vertinimo procesas

Pagal Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių 10-12 punktų nuostatas VVG administravimo išlaidoms padengti skiriama parama. Jos dydis priklauso nuo vietos plėtros strategijai įgyvendinti skirtos paramos sumos ir sudaro ne daugiau kaip 20 procentų. Dalį tinkamų finansuoti VPS administravimo išlaidų sudaro VPS administravimą atliekančių darbuotojų darbo užmokestis pagal darbo sutartį, komandiruočių išlaidos. Vienos iš tinkamų finansuoti kelionės išlaidų yra kelionės į komandiruotės vietą ir grįžimo iš jos kuro išlaidos, kai vykstama VPS vykdytojos teisėtai pagrįstais valdoma transporto priemone.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę vertinome VPS vykdytojų pateiktą NMA mokėjimų prašymų dokumentus. Nustatyta, kad Vilniaus rajono VVG kelionių lapuose dažnai deklaruojamas komandiruočių atstumas po 40, 50 ar 60 kilometrų. Visų kelionių tikslai – susitikimai su pareiškėjais ir kitais administraciniais klausimais. Lengvųjų automobilių kelionės lapai per 2020 m. rugsėjo ir spalio mėnesius pateikiami žemiau esančiuose paveiksluose.

⁷¹ Prieiga internete: <http://www.siauliuozrvvg.lt/docs/Biuro%20patalpu%20nuomos%20pirkimas.pdf>

Asociacija Vilniaus rajono vietos veiklos grupė

LENGVOJO AUTOMOBILIO KELIONĖS LAPAS NR. 24

Automobilis Škoda Octavia

Vairuotojas

(vardas, pavardė)

2020 m. rugsėjo mėn.

Valstybinis Nr.

Mėn. dienos	Maršrutas	Rida (km)	Spidometro parodymai		Degalų likutis				Išpilta degalų	Degalų kaina	Viso €	Pastabos			
			išvykstant	grįžus	išvykstant	grįžus	pagal normą	faktiškai							
1	Po rajoną, po miestą	60	57884.4	57944.4	44.14	40.24	3.90	3.90	35.9	0.93	0.00	Kelionių tikslai- VPS igyvendinti nimo tikslais (susitiki mai su pareiškėjais ir kt. administraciniais klausimais)			
2	Po rajoną, po miestą	60	57944.4	58004.4	40.24	36.34	3.90	3.90			0.00				
3	Po rajoną, po miestą	60	58004.4	58064.4	36.34	32.44	3.90	3.90			0.00				
4	Po rajoną, po miestą	60	58064.4	58124.4	32.44	28.54	3.90	3.90			0.00				
7	Po rajoną, po miestą	60	58124.4	58184.4	28.54	24.64	3.90	3.90			0.00				
8	Po rajoną, po miestą	60	58184.4	58244.4	24.64	20.74	3.90	3.90			0.00				
9	Po rajoną, po miestą	60	58244.4	58304.4	20.74	16.84	3.90	3.90			0.00				
10	Po rajoną, po miestą	60	58304.4	58364.4	16.84	12.94	3.90	3.90			0.00				
11	Po rajoną, po miestą	50	58364.4	58414.4	12.94	9.69	3.25	3.25			0.00				
14	Po rajoną, po miestą	50	58414.4	58464.4	9.69	6.44	3.25	3.25			0.00				
15	Po rajoną, po miestą	50	58464.4	58514.4	6.44	3.19	3.25	3.25			0.00				
16	Po rajoną, po miestą	50	58514.4	58564.4	3.19	35.84	3.25	3.25			0.00				
17	Po rajoną, po miestą	50	58564.4	58614.4	35.84	32.59	3.25	3.25			0.00				
18	Po rajoną, po miestą	50	58614.4	58664.4	32.59	29.34	3.25	3.25			0.00				
21	Po rajoną, po miestą	50	58664.4	58714.4	29.34	26.09	3.25	3.25			0.00				
22	Po rajoną, po miestą	50	58714.4	58764.4	26.09	22.84	3.25	3.25			0.00				
23	Po rajoną, po miestą	50	58764.4	58814.4	22.84	19.59	3.25	3.25			0.00				
24	Po rajoną, po miestą	50	58814.4	58864.4	19.59	16.34	3.25	3.25			0.00				
25	Po rajoną, po miestą	60	58864.4	58924.4	16.34	12.44	3.90	3.90			0.00				
28	Po rajoną, po miestą	70	58924.4	58994.4	12.44	7.89	4.55	4.55			0.00				
29	Po rajoną, po miestą	70	58994.4	59064.4	7.89	3.34	4.55	4.55			0.00				
30	Po rajoną, po miestą	51.4	58924.4	58975.8	3.34	0.00	3.34	3.34			0.00				
	VISO:	1231.4	58994.4	0	0.00	0.00	0.00	0.00						33.387	

Automobilio vairuotojas (parašas):

Kelionės lapą priėmiau (būhalterio parašas):

Data: 2020.09.30

Asociacija Vilniaus rajono vietos veiklos grupė

LENGVOJO AUTOMOBILIO KELIONĖS LAPAS NR.26

Automobilis VW PASSAT

Vairuotojas

(vardas, pavardė)

2020 m. spalio mėn.

Valstybinis Nr.

Mėn. dienos	Maršrutas	Rida (km)	Spidometro parodymai		Degalų likutis		Degalų sunaudojimas		Išpilta degalų	Degalų kaina	Viso (Lt)	Pastabos			
			išvykstant	grįžus	išvykstant	grįžus	pagal normą	faktiškai							
19	Po rajoną, po miestą	70	205851	205921	0.00	45.30	5.01	5.01	50.3	0.96	48.29	Kelionių tikslai- VPS igyvendinti nimo tikslais (susitiki mai su pareiškėjais ir kt. administraciniais klausimais)			
20	Po rajoną, po miestą	70	205921	205991	45.30	40.29	5.01	5.01			0.00				
21	Po rajoną, po miestą	70	205991	206061	40.29	35.29	5.01	5.01			0				
22	Po rajoną, po miestą	70	206061	206131	35.29	30.28	5.01	5.01			0				
23	Po rajoną, po miestą	70	206131	206201	30.28	25.28	5.01	5.01			0.00				
26	Po rajoną, po miestą	70	206201	206271	25.28	20.27	5.01	5.01			0				
27	Po rajoną, po miestą	70	206271	206341	20.27	15.27	5.01	5.01			0				
28	Po rajoną, po miestą	70	206341	206411	15.27	10.26	5.01	5.01			0				
29	Po rajoną, po miestą	70	206411	206481	10.26	5.25	5.01	5.01			0				
30	Po rajoną, po miestą	70	206481	206551	5.25	50.26	5.01	5.01			50.01		0.95	47.5095	
	VISO:	700	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00						95.7975	

Automobilio vairuotojas (parašas):

Kelionės lapą priėmiau (būhalterio parašas):

Data: 2020.10.30

ŠILALĖS RAJONO PARTNERYSTĖS VIETOS VEIKLOS GRUPĖS
Įm. k. 300868708, Lokystos g. 36, Šilalė
 "Šilalės rajono 2014-2020 metų kaimo plėtros strategija" Nr.42VS-KT-15-1-06651
LENGVOJO AUTOMOBILIO

KELIONĖS LAPAS Nr. 9
2020 m. RUGSĖJO 1 -30 d.

Diena	Maršrutas	Kelionės tikslas	Nuvažiauta kilometrų	(0,08 Eur/km)	Vairuotojo vardas, pavardė	Vairuotojo parašas
17	Šilalė - Birštonas ir po vietą-Šilalė	Konferencija "LEADER galimybės Lietuvoje ir ES -geroji patirtis"	386,00	30,88		
25	Šilalė-Vilnius ir po vietą-Šilalė	Nacionalinė mokėjimo agentūra, susitikimas dėl VPS įgyvendinimo	500,00	40,00		
28	Šilalė-Tauragė. ir po vietą-Šilalė	Tauragės Nma	75,00	6,00		
Iš viso:			961,0000	76,880		

PAŽYMA DĖL KURO IR VIEŠOJO TRANSPORTO IŠLAIDŲ APSKAIČIAVIMO TAIKANT FIKSUOTUOSIUS ĮKAINIUS

2020.08.01 Nr.8/1

Automobilis Opel CROSSLAND : Valstybinis Nr.

3. BENDROJI DALIS

Projekto duomenys	Projekto kodas	42VS-KK-15-1-06747-PR001
	Projekto pavadinimas	Prienujų rajono vietos veiklos grupės teritorijos 2015-2023 m. vietos plėtros strategija
Projekto vykdytojo rekvizitai	Pavadinimas	Prienujų rajono vietos veiklos grupė
	Tėsinis statusas	Asociacija
	Kodas	300970549

Ataskaitinis laikotarpis

Nuo 2020.08.01 iki 2020.08.31

3. INFORMACIJA APIE KURO IR VIEŠOJO TRANSPORTO IŠLAIDAS, APSKAIČIUOTAS TAIKANT FIKSUOTUOSIUS ĮKAINIUS

Eil. Nr.	Keliaujantysis asmuo (vardas, pavardė)	Keliaujančio asmens statusas (V - projektą vykdančio asmens; D - projekto dalyvis)	Veiklos Nr.	Kelionės data	Kelionės maršrutas	Nuvažiutuų kilometrų skaičius	Nustatytas kuro ir viešojo transporto išlaidų fiksuotasis įkainis, Eur	Prašoma apmokėti kuro ir viešojo transporto išlaidų suma, Eur	Kelionės tikslas (renginio, mokymų pavadinimas, ar pan.)
1.		V	1	2020.08.01	Prienujų - Mokyklos g. 10, Užugavstis - Prienujų (du patikros)	135	0,08	10,80	VP savanoriškų darbų patikra vietoje (du kartus skirtingu laiku, pagal pateiktą grafiką)
2.		V	1	2020.08.02	Prienujų - Mokyklos g. 10, Užugavstis - Prienujų (du patikros)	135	0,08	10,80	VP savanoriškų darbų patikra vietoje (du kartus skirtingu laiku, pagal pateiktą grafiką)
3.		V	1	2020.08.04	Prienujų-Vilniaus g. 29, Molėtal-Prienujų	310	0,08	24,80	Projekto koordinavimo grupės susitikimas
4.		V	1	2020.08.10	Prienujų-Ikėznas-Staktikės-Prienujų	85	0,08	6,80	Projekto įgyvendinimo organizaciniai klausimai
5.		V	1	2020.08.11	Prienujų-Užugavstis, Želkūnai, Vežionys-Prienujų	95	0,08	7,60	Projekto įgyvendinimo organizaciniai klausimai
6.		V	1	2020.08.13	Prienujų-Logistikos g. 4, Sausai, Trakų r.-Prienujų	203	0,08	16,24	Konferencija "Dūkijos piliakalnių kelias-atrastos naujos erdvės"
7.		V	1	2020.08.19	Prienujų - Skriaudžiai-Prienujų	56	0,08	4,48	Projekto įgyvendinimo organizaciniai klausimai
8.		V	1	2020.08.25	Prienujų - Alytus (UAB Auksa)-Prienujų	75	0,08	6,00	Org. Technikos remonto klausimai (spausdintuvo remontas)
9.						48	0,08	3,84	
10.									
Iš viso:						1142,25		91,36	

Pastaba: Jeigu be kuro ir viešojo transporto išlaidų projekto vykdytojas patiria kitas kelionių ar komandiruočių išlaidas (pavyzdžiui, dienpinigių, apgyvendinimo, renginio mokesčio ar pan.), įgyvendinančios institucijos gali papildyti šią rekomendaciją

Kuro ir viešojo transporto išlaidų PVM yra (pažymėti tinkama):

- x tinkamos finansuoti išlaidos (fiksuotieji įkainiai nurodyti su PVM)
 c netinkamos finansuoti išlaidos (fiksuotieji įkainiai nurodyti be PVM)

(Institucijos/organizacijos vadovas arba jo įgaliojamas asmuo (vardas, pavardė, pareigos, parašas))

Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos;

7. Šiaurės vakarų Lietuvos VVG pirmininkas dirba Mažeikių rajono savivaldybės administracijoje;

8. Šiaulių žuvininkystės regiono VVG finansininkas dirba Šiaulių rajono savivaldybės administracijoje;

9. Šilutės žuvininkystės regiono VVG „Žuvėjų kraštas“ administravimo vadovas dirba Šilutės rajono savivaldybės administracijoje;

10. Trakų rajono VVG pirmininkas yra Trakų rajono savivaldybės administracijos darbuotojas;

11. Ukmergės rajono VVG administravimo vadovas dirba Ukmergės rajono savivaldybės administracijoje.

VPS vykdytojos darbuotojui dirbant kitoje darbovietėje pilnu etatu kyla rizika, kad darbo laiko apskaitos žiniaraščiai gali būti užpildomi neatsižvelgiant į faktiškai dirbtą laiką, ypač kai kitoje darbovietėje turi būti dirbama 8 valandas per dieną, pavyzdžiui, pradedant darbą 8:00 val. ir baigiant 17:00 val. Tokiais atvejais gali kilti abejonių, ar konkretus VVG darbuotojas gali tomis pačiomis dienomis dirbti po 4 ar 8 valandas ir VVG administracijoje. Korupcijos rizikos veiksniu laikome galimybę darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose pateikti tikrovės neatitinkančius duomenis, o Agentūrai vertinant VPS vykdytojos pateiktus mokėjimo prašymus nevertinti VPS vykdytojos administravimo darbuotojų pareigų kitose darbovietėse.

Pasiūlymas: nustatyti papildomas kontrolės priemones, kad būtų įsitikinama, ar darbuotojai faktiškai dirba VVG administracijoje nurodytomis dienomis, pavyzdžiui, kitose darbovietėse dirbančių VPS vykdytojos darbuotojų darbo laiko apskaitos žiniaraščių įvertinimas. Taip pat nustatyti, kad darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose turi būti nurodomos faktinės darbo valandos, t. y. nuo kada iki kada buvo dirbama.

3. MOTYVUOTOS IŠVADOS (PASTABOS)

Išanalizavus vietos veiklos grupių veiklos ir priežiūros vykdymo procesus darytina išvada, kad šiose srityse yra korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių⁷³:

3.1. Kritinės antikorupcinės pastabos:

3.1.1. Nustatytas reikalavimas vietos veiklos grupių veikloje dalyvauti tik vietos valdžios kaip viešojo sektoriaus atstovams eliminuoja galimybę kitoms viešojo sektoriaus organizacijoms dalyvauti vietos veiklos grupių veikloje. Reglamente nustatytas reikalavimas VVG atstovauti viešajam sektoriui nacionaliniais teisės aktais buvo susiaurintas iki vietos valdžios sektoriaus, kuris yra tik viena iš viešojo sektoriaus dalių. Pažymėtina, kad konkrečiame regione veikiant tik vienai savivaldybės administracijai, jos atstovų galima įtaka VVG veiklai padidėja. Kaip nurodė VVG atstovai, savivaldybės atstovai turi galimybes kelti reikalavimus, susijusius su vadovų, darbuotojų paskyrimu, investavimo kryptių pasirinkimu ar kt. (motyvai išdėstyti 2.1 poskyryje).

3.1.2. Kai kuriais atvejais vietos projektų atrankos kriterijai neskatina potencialių pareiškėjų teikti projektų. VPS vykdytojai nustačius, kad balai skiriami pareiškėjui dėl jo statuso, pavyzdžiui, nevyriausybinė organizacija, bendruomeninė organizacija ar kita asociacija, visuomenei gali kilti abejonių, ar atrankos kriterijai nebuvo pritaikyti konkrečiam galimam vietos projekto pareiškėjui (motyvai išdėstyti 2.5 poskyryje).

3.1.3. Nenustatytas bendras visoms ŽRVVG minimalus balų skaičius vertinant žuvininkystės regionų vietos projektų kokybę, todėl skirtingos ŽRVVG nustato nevienodą minimalų balų skaičių arba pakeičia šį skaičių prieš vietos projektų kvietimo paskelbimą. Manytina, kad potencialūs pareiškėjai gali daryti įtaką VPS vykdytojos kolegialaus valdymo organo ar VPS vykdytojos nariams dėl finansavimo sąlygų aprašo nuostatų, palankių potencialiems pareiškėjams, nustatymo (motyvai išdėstyti 2.6 poskyryje).

3.1.4. Nėra reikalavimo skelbti viešą atranką į laisvą vietos plėtros strategijos vykdytojos darbuotojo pareigas, todėl įdarbinami VVG nariai, su jais susiję ar jų pasiūlyti asmenys. VVG nariais esantys asmenys gali daryti įtaką priimant sprendimus dėl asmenų įdarbinimo VVG kaip VPS vykdytojos administracijoje. Nustatyti atvejai rodo, kad VVG pirmininkai ar nariai gali nesunkiai tapti VPS vykdytojos administracijos darbuotojais ar siūlyti priimti į VPS vykdytojos administraciją konkrečius asmenis (motyvai išdėstyti 2.8 poskyryje).

3.2. Kitos antikorupcinės pastabos:

3.2.1. Nėra reglamentuoto planuotų sukurti darbo vietų skaičiaus mažinimo apskaičiavimo proceso, todėl nėra aišku, nuo ko konkrečiai priklauso įsipareigotų sukurti darbo vietų skaičiaus

⁷³ Išvadas pagrindžiantys motyvai pateikti išvados dėl korupcijos rizikos analizės 2 skyriuje.

mažinimas, t. y. ar nuo bendro visoms ŽRVVG išipareigojimo ne mažiau kaip 65 procentus visų VPS įgyvendinimui skirtų lėšų skirti darbo vietas kuriančioms priemonėms, ar nuo konkretaus priemonių, kuriomis siekiama sukurti darbo vietas, lėšų procento, pavyzdžiui, 75,4 proc. (motyvai išdėstyti 2.4 poskyryje).

3.2.2. Neaišku, kokiais atvejais kaimo vietovių vietos plėtros vykdytoja turi suderinti kvietimo teikti vietos projektus dokumentus su Agentūra. Korupcijos rizikos veiksniu laikome kaimo vietovių VPS vykdytojai suteiktą plačią diskrecijos teisę spręsti dėl kvietimo teikti vietos projektus dokumentų derinimo su Agentūra (motyvai išdėstyti 2.7 poskyryje).

3.2.3. Nustatyti naujo nario priėmimo ir buvusių narių pašalinimo atvejai kelia abejonų tokių sprendimų pagrįstumu. Fizinis asmuo į Šiaulių ŽRVVG narius buvo priimtas ne valdybos, kaip nustatyta įstatuose, o visuotinio narių susirinkimo sprendimu, taigi sprendimą priėmė ŽRVVG valdymo organas, kuriam tokia teisė nebuvo suteikta. Šventosios ŽRVVG ir Klaipėdos ŽVVG visuotiniai narių susirinkimai priėmė sprendimus pašalinti po vieną narį nenurodydami konkrečių pažeidimų (motyvai išdėstyti 2.9 poskyryje).

3.2.4. VPS vykdytojos valdymo organo narių nusišalinimai dėl ryšių su vietos projektų pareiškėjais buvo nepriimti dėl kvorumo nesusidarymo, pavyzdžiui, Šventosios ŽRVVG PAK nepriėmė dviejų narių nusišalinimų nuo vietos projekto paraiškos svarstymo, nors abu nariai buvo pareiškėjo darbuotojai (motyvai išdėstyti 2.10 poskyryje).

3.2.5. Tobulintinas vietos projektų vertinimo procesas, nes projektus teikia ir su VPS vykdytoja susiję asmenys. Nustatyta atvejų, kai VPS vykdytojos pirmininko ar narių vadovaujami juridiniai asmenys teikė vietos projektų paraiškas. Daliai paraiškų buvo skirta parama pagal pareiškėjų su NMA sudarytas paramos sutartis. Taip pat nustatyta, kad pakeitus vietos plėtros strategijos priemonę projektą pateikė VPS administravimo vadovo sutuoktinės vadovaujamas juridinis asmuo, kuris prieš paraiškos pateikimą pakeitė registracijos adresą (motyvai išdėstyti 2.11 poskyryje).

3.2.6. Nustatytos sąsajos tarp viešųjų pirkimų organizatorių ir viešųjų pirkimų laimėtojų. Nustatyta, kad Vilniaus rajono VVG skelbiamų derybų dėl patalpų nuomos sąlygos atitiko anksčiau nuomotų patalpų kriterijus. Be to, buvo nustatytas reikalavimas, kad patalpomis pradama naudotis nuo 2020 m. kovo 23 d., nors pageidautina pirkimo sutarties sudarymo data nurodyta vėlesnė, t. y. nuo 2020 m. balandžio 1 d. Neaišku, kokios priežastys lėmė, kad patalpos turi būti Vilniaus pakraštyje nurodytuose gyvenamuosiuose rajonuose, būtent ne pirmame aukšte, bei keturių parkavimo vietų darbuotojams būtinybė. Šiaulių ŽRVVG po patalpų nuomos viešojo pirkimo skelbiamų derybų būdu sudarė sutartį su Šiaulių medžiotojų ir žvejų draugija, kurios pirmininkas yra Šiaulių ŽRVVG narys ir šios ŽRVVG darbuotojas – VPS administracijos vadovas. Patalpų nuomos sutartį pasirašė Šiaulių medžiotojų ir žvejų draugijos medžioklės žinovė, kuri taip pat yra Šiaulių ŽRVVG narė. Pažymėtina, kad NMA, įvertinusi pirkimų dokumentus dėl skelbiamų derybų būdu įsigytos administracinių (biuro)

patalpų nuomos, pažeidimų, turėjusių įtakos pirkimo procedūros rezultatams, nenustatė, todėl pirkimas laikytinas atliktu tinkamai (motyvai išdėstyti 2.12 poskyryje).

3.2.7. Tobulintinas VPS vykdytojos kelionių išlaidų ir darbo laiko sąnaudų vertinimo procesas. Vilniaus rajono VVG kelionių lapuose dažnai deklaruojamas komandiruočių atstumas po 40, 50 ar 60 kilometrų. Nurodyti visų kelionių tikslai – susitikimai su pareiškėjais ir kitais administraciniais klausimais. Šios VPS vykdytojos darbuotojai 2020 m. kovo – gegužės mėnesiais, kai šalyje buvo paskelbtas karantinas, VPS įgyvendinimo tikslais (susitikimai su pareiškėjais ir kitais administraciniais klausimais) lengvuoju automobiliu vyko po Vilniaus rajoną ir miestą. VPS vykdytojos darbuotojai dirbant kitoje darbovietėje visu etatu kyla rizika, kad darbo laiko apskaitos žiniaraščiai gali būti užpildomi neatsižvelgiant į faktiškai dirbtą laiką, ypač kai kitoje darbovietėje turi būti dirbama 8 valandas per dieną, pavyzdžiui, pradedant darbą 8:00 val. ir baigiant 17:00 val. Tokiais atvejais gali kilti abejonių, ar konkretus VVG darbuotojas gali tomis pačiomis dienomis dirbti po 4 ar 8 valandas ir VVG administracijoje (motyvai išdėstyti 2.13 poskyryje).

3.3. Kitos pastabos:

3.3.1. Ne visada viešai skelbiami vietos plėtros strategijų pakeitimai, pagal kuriuos galima nustatyti pokyčius. Informaciją apie kai kurių VVG parengtų vietos plėtros strategijų pakeitimus galima rasti tik VVG visuotinio narių susirinkimo protokoluose. Kadangi vietos plėtros strategija yra pagrindinis dokumentas, pagal kurį skelbiami kvietimai vietos projektų paraiškoms teikti, rengiami finansavimo sąlygų aprašai, yra labai svarbu tinkamai viešinti vietos plėtros strategijų pakeitimus. Neskelbiant visų VVG parengtų ir patvirtintų vietos plėtros strategijų redakcijų, suinteresuoti VVG veikla asmenys negali lyginti galiojusių ir galiojančių VPS redakcijų, vertinti pakeitimų esmės (motyvai išdėstyti 2.2 poskyryje).

3.3.2. Mažinant vietos plėtros strategijoje įsipareigotą sukurti darbo vietų skaičių paramos suma VPS įgyvendinimui nesikeičia. Vienas iš daugiausia balų vertinant VPS kokybę galinčių suteikti kriterijų yra VPS įgyvendinimu siekiamų darbo vietų ŽRVVG teritorijoje kūrimas. Šis kriterijus vertinamas pagal VPS priemonių arba jų veiklos sričių, kurių pagrindinis tikslas yra darbo vietų kūrimas, skiriamų visų lėšų VPS įgyvendinti procentą (motyvai išdėstyti 2.3 poskyryje).

Atsižvelgdami į išdėstytas aplinkybes ir siekdami užtikrinti skaidresnę ir efektyvesnę vietos veiklos grupių veiklos ir priežiūros vykdymo procesą, parengėme pasiūlymus, kuriuos pateikiame korupcijos rizikos analizės išvados ketvirtame skyriuje.

4. PASIŪLYMAI⁷⁴

Siekdami sumažinti korupcijos rizikos veiksnių įtaką vietos veiklos grupių veiklos ir priežiūros vykdymo srityje, teikiame Žemės ūkio ministerijai įgyvendinti šiuos pasiūlymus pagal nustatytą kompetenciją:

4.1. Pasiūlymai atsižvelgiant į kritines antikorpines pastabas:

4.1.1. Svarstyti dėl kitų viešojo sektoriaus institucijų, ne tik tos pačios savivaldybės vietos valdžios, galimybių dalyvauti VVG veikloje (motyvai išdėstyti 2.1 poskyryje).

4.1.2. Įvertinti, ar poskyryje nurodytais atvejais nustatant kriterijus buvo laikomasi teisės aktų reikalavimų, taip pat svarstyti dėl papildomų kontrolės priemonių, užtikrinančių, kad balų skyrimas vietos projektams būtų pagrįstas vietos plėtros strategijos priemonės keliamais tikslais, nustatymo (motyvai išdėstyti 2.5 poskyryje).

4.1.3. Žvejybos ir akvakultūros vietos projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklėse nustatyti visiems privalomą minimalų balų skaičių (motyvai išdėstyti 2.6 poskyryje).

4.1.4. Nustatyti reikalavimą viešai skelbti atranką į vietos plėtros strategijos vykdytojos darbuotojų pareigas ir reglamentuoti atrankos procesą, taip pat ir objektyvių kriterijų kandidatams į pareigas VVG nustatymą, nepriklausomos atrankos komisijos sudarymą, sprendimų priėmimą ir jų kontrolę (motyvai išdėstyti 2.8 poskyryje).

4.2. Pasiūlymai atsižvelgiant į kitas antikorpines pastabas:

4.2.1. Nustatyti terminą, per kurį turi būti perskaičiuojami pasikeitę įsipareigojimai, taip pat reglamentuoti perskaičiavimo tvarką, kad patvirtintose vietos plėtros strategijose keičiant nustatytą darbo vietų skaičių šie keitimai būtų atliekami aiškiai ir proporcingai visoms vietos plėtros strategijas įgyvendinančioms žuvininkystės ir akvakultūros regionų vietos veiklos grupėms (motyvai išdėstyti 2.4 poskyryje).

4.2.2. Nustatyti atvejus, kada kaimo vietovių VPS vykdytoja privalo suderinti kvietimo teikti vietos projektus dokumentus su Agentūra, arba nustatyti privalomą minėtų dokumentų derinimo procesą (motyvai išdėstyti 2.7 poskyryje).

4.2.3. Nustatyti reikalavimą VVG interneto svetainėje skelbti ne tik esamus narius, bet ir buvusius narius bei jų pasitraukimo aplinkybes, pavyzdžiui, savo noru, pašalintas VVG kolegialaus valdymo organo sprendimu dėl nurodytų priežasčių ar kt. (motyvai išdėstyti 2.9 poskyryje).

⁷⁴ Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, prašome per 3 mėnesius nuo šios išvados ir pasiūlymų gavimo dienos pateikti STT informaciją apie šioje išvadoje pateiktų pasiūlymų numatomą įgyvendinimą Jūsų įstaigoje.

4.2.4. Nustatyti papildomas NMA vykdomos vietos plėtros strategijos vykdytojos kontrolės priemonės, kurios leistų nustatyti ir vertinti vietos plėtros strategijos vykdytojos narių nusišalinimo nepriėmimo priežasčių pagrįstumą ir užtikrintų teisės aktų nuostatų laikymąsi (motyvai išdėstyti 2.10 poskyryje).

4.2.5. Įvertinti, ar poskyryje nurodytais atvejais buvo laikomasi teisės aktų reikalavimų. Taip pat svarstyti dėl papildomų kontrolės mechanizmų nustatymo, pavyzdžiui, kolegialiam valdymo organui, kuris dažniausiai sudaro ir Projektų atrankos komitetą, alternatyvios struktūros suformavimo, kad Projektų atrankos komiteto nariams nusišalinus ir nelikus kvorumo sprendimo priėmimui būtų galima perduoti sprendimų priėmimo teisę (motyvai išdėstyti 2.11 poskyryje).

4.2.6. Įvertinti analizuotus pirkimus ir nustatyti papildomas priemones, leisiančias sustiprinti viešųjų pirkimų vertinimo procesą bei vertinti ir specialiąsias sąlygas, pavyzdžiui, kreipimąsi į Viešųjų pirkimų tarnybą dėl specialiųjų reikalavimų pirkimo objektui ir kitų viešojo pirkimo aspektų vertinimo (motyvai išdėstyti 2.12 poskyryje).

4.2.7. Nustatyti papildomas kontrolės priemones, kad būtų įsitikinama, ar darbuotojai faktiškai dirba VVG administracijoje nurodytomis dienomis, pavyzdžiui, kitose darbovietėse dirbančių VPS vykdytojos darbuotojų darbo laiko apskaitos žiniaraščių įvertinimas. Taip pat nustatyti, kad darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose turi būti nurodomos faktinės darbo valandos, t. y. nuo kada iki kada buvo dirbama (motyvai išdėstyti 2.13 poskyryje).

4.3. Pasiūlymai atsižvelgiant į kitas pastabas:

4.3.1. Nustatyti terminą, per kurį vietos plėtros strategijos vykdytojas turi viešai paskelbti vietos plėtros strategijos pakeitimus ir su jais susijusius dokumentus (motyvai išdėstyti 2.2 poskyryje).

4.3.2. Įvertinti, ar VPS kokybės kriterijus dėl vietos projektams įgyvendinti skiriamų lėšų procentinės dalies vien pagal priemonių tikslą kurti darbo vietas yra tinkamas. Taip pat svarstyti Paramos vietos plėtros strategijoms įgyvendinti bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu skyrimo ir skaičiavimo metodikos paramos dydžio skaičiavimo formulės papildymą sekančio finansavimo laikotarpio VPS įgyvendinimo rezultatyvumo rodikliais (motyvai išdėstyti 2.3 poskyryje).

Direktoriaus pavaduotoja

Rūta Kaziliūnaitė

Agnė Putrimienė, tel. 8 706 63 337, el. p. agne.putrimiene@stt.lt

Rengėjos tiesioginis vadovas Domantas Lukauskas, laikinai einantis Korupcijos rizikos skyriaus viršininko pareigas

Išvados dėl korupcijos rizikos analizės centralizuotos valstybės tarnautojų atrankos organizavimo ir vykdymo veiklos srityse
I priedas

5. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ĮVERTINTI TEISĖS AKTAI, DOKUMENTAI IR INFORMACIJA

I. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ANALIZUOTI TEISĖS AKTAI

1. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1083/2006.

2. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005.

3. 2014 m. liepos 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 808/2014, nustatantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės.

Lietuvos Respublikos partnerystės sutartis, patvirtinta Europos Komisijos 2014 m. birželio 20 d. sprendimu Nr. C(2014)4234, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842.

4. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas.

5. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.

6. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas.

7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimas Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“.

8. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos administravimo taisyklių patvirtinimo“.

9. Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos administravimo taisyklės, patvirtintos žemės ūkio ministro 2015 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. 3D-75.

II. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ANALIZUOTI IR VERTINTI TEISĖS AKTAI, DOKUMENTAI IR INFORMACIJA

1. Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 3D-343 „Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklių patvirtinimo“.

2. Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. 3D-8 „Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“.

3. Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklių patvirtinimo“.

4. Paramos kaimo vietovių vietos plėtros strategijoms įgyvendinti bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu skyrimo ir skaičiavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. rugpjūčio 20 d. įsakymu Nr. 3D-647

5. Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ įgyvendinimo taisyklės, patvirtintos žemės ūkio ministro 2016 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. 3D-298

6. Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ administravimo taisyklės, patvirtintos žemės ūkio ministro 2017 m. sausio 3 d. įsakymu Nr. 3D-5.

7. Žvejybos ir akvakultūros vietos projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklės, patvirtintos žemės ūkio ministro 2017 m. spalio 3 d. įsakymu Nr. 3D-617.

8. Kaimo vietovių bei žvejybos ir akvakultūros regionų vietos veiklos grupių atsakymai į 2021 m. sausio 29 d. raštą Nr. 4-01-665.
